

Primăria oraşului
R E Z I N A

P R O G R A M U L
de Revitalizare Urbană a oraşului Rezina
pentru anii 2020-2023
actualizat

Acest document a fost elaborat în cadrul proiectului nr.309/2017/m3,,Suport pentru Guvernul Republicii Moldova în implementarea Strategiei Naţionale de Dezvoltare Regională a Moldovei pentru anii 2016-2020 în domeniul politicii urbane şi de dezvoltare urbană,, implementat de Ministerul Investiţiilor şi Dezvoltării Economice a Poloniei, Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale şi Mediului al Republicii Moldova şi Solidarity Fund PL în Moldova. Proiectul a fost cofinanţat în cadrul programului polonez de cooperare pentru dezvoltare al Ministerului Afacerilor Externe al Republicii Polone - Polish aid.

Rezina , 2022

Primăria orașului Rezina

Date de contact :

Persoană responsabilă de revitalizare urbană

Udrea Anisia

Telefon :+373069720062,025424922

Email : primaria-rezina@mail.ru

Programul de Revitalizare Urbană al orașului Rezina a fost elaborat în baza principiilor de participare, transparență și parteneriat. Programul a fost aprobat de către Consiliul orășenesc Rezina prin decizia nr. 11/2 din 28.12.2019, „Cu privire la aprobarea Programului de Revitalizare Urbană (PRU) al orașului Rezina pentru anii 2021 – 2023 ”, programul actualizat a fost aprobat prin decizia nr. din .2022, „Cu privire la actualizarea Programului de Revitalizare Urbană (PRU) al orașului Rezina pentru anii 2021 – 2023 ”,

Echipa locală a orașului Rezina a fost sprijinită, în procesul de elaborare a Programului, de experții consorțiului „Projekty Miejskie” din Polonia, specialiștii ADR „Centru,, și facilitatorii Centrului de Urbanism din Republica Moldova.

CONȚINUT.

I. INTRODUCERE

1.1. Descrierea generală a orașului Rezina	6 - 8
1.2. Conceptul de revitalizare urbană	8 - 9
1.3. Legăturile programului de revitalizare urbană cu documentele strategice naționale regionale și locale	9 - 10

II. Analiza orașului - determinarea zonelor degradate și a zonei de revitalizare

2.1. Delimitarea zonelor orașului Rezina	10-14
2.2. Descrierea metodologiei de studiu	14-16
2.3. Analiza diferențelor între părțile orașului	
2.3.1. Sfera socială	16 - 28
2.3.2. Sfera economică	28 - 32
2.3.3. Sfera de mediu	33 - 35
2.3.4. Sfera spațial-funcțională	35- 39
2.3.5. Sfera tehnică	40- 41
2.4. Identificarea Zonelor degradate	41 - 42
2.5. Determinarea Zonei de Revitalizare a or. Rezina	42-43

III. ANALIZA APROFUNDATĂ A ZONEI DE REVITALIZARE

3.1. Descrierea zonei de revitalizare urbană	44
3.2. Analiza situației din anumite perspective	45
3.2.1. Sfera socială	45-49
3.2.2. Sfera economică	49
3.2.3. Sfera de mediu	50-51
3.2.4. Sfera spațial - funcțională	51-59
3.2.5. Sfera tehnică	60-62

IV. VIZIUNEA ȘI OBIECTIVELE DE DEZVOLTARE A ZONEI DE REVITALIZARE URBANĂ

V. PROIECTE PENTRU ZONA DE REVITALIZARE URBANĂ

5.1. Proiecte de bază	63-75
5.2. Proiecte complementare	75-78

VI. CADRUL FINANCIAR

VII. IMPLIMENTAREA ȘI MANAGMENTUL PROGRAMULUI DE

REVITALIZARE_____79

**VIII.MONITORIZAREA ȘI EVALUAREA IMPLEMENTĂRII PROGRAMULUI DE
REVITALIZARE URBANĂ**_____79-80

**IX.IMPLICAREA LOCUITORILOR ZONEI DE REVITALIZARE ÎN ELABORAREA
PROGRAMULUI DE REVITALIZARE URBANĂ**_____81-84

Anexe :

ABREVIERI

ADR – Agenția de Dezvoltare Regională

APL – Administrația Publică Locală

BNS – Biroul de Statistică

BS – Buget de Stat

COR – Consiliul orașenesc Rezina

CMF – Centrul Medicilor de Familie

EP – Echipa de planificare

FEN – Fondul Ecologic Național

AEE – Agenția pentru Eficiență Energetică din Moldova

FISM – Fondul de Investiții Sociale din Moldova

FNDR – Fondul Național pentru Dezvoltare Regională

GLI – Grup Local de Inițiativă

ÎI – Întreprindere Individuală

ÎMM – Întreprinderi mici și mijlocii

LD – Liniile directoare privind revitalizarea urbană

MEI – Ministerul Economiei și Infrastructurii al Republicii Moldova

MADRM – Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului al Republicii Moldova

ONG – Organizații neguvernamentale

PUG – Plan Urbanistic General

PRU – Program de Revitalizare Urbană

RM – Republica Moldova

RU – Revitalizare Urbană

SP – Sectorul Public

UE – Uniunea Europeană

I.INTRODUCERE.

1.1. DESCRIEREA GENERALĂ A ORAȘULUI REZINA

Orașul Rezina este situat în partea de Nord - Est a Republicii Moldova, pe malul drept al râului Nistru, la 98 km depărtare de orașul Chișinău, la 3 și respectiv 6 km de la gara feroviară a orașului Rîbnița și Mateuți, traversat de drumul de tranzit Orhei – Rîbnița, așezat pe un deal înalt în formă de unghi, format din văile: Valea Rezinei, Valea Nistrului și Valea Stohnei (în unele documente Valea Izvorului). Valea Rezinei desparte orașul de satul Ciorna, Valea Stohnei de satul Stohnaia. În partea de Est se deschide panorama or. Rîbnița, iar în partea de Vest se învecinează cu moșia satului Țareuca. Așezat pe trei terase formate de malul abrupt al Nistrului, teritoriul Rezinei face parte din podișul de nord al Republicii Moldova cu o climă caldă, temperată, influențată de clima Carpaților estici și a Cîmpiei Ucrainene. Temperatura medie anuală, în această zonă, oscilează între 8 - 9°C, iarna, atingînd uneori minus - 20 - 25°C, vara + 35°C + 40°C.

Imaginea nr.1 Amplasarea orașului Rezina pe harta Republicii Moldova

Rezina este una din localitățile străvechi a Moldovei, în secolul XV este documentată ca sat boieresc. În secolul XIX devine centrul de voloste. Din anul 1946 în Rezina se organizează foarte des iarmaroace. Mai târziu au început să se exploateze carierele de piatră. După formarea RSS Moldovenești (a. 1940) Rezina obține statut de urbă și centru raional. După al doilea Război Mondial în economia și cultura orașului au avut loc schimbări radicale. Se dezvoltă industria, rețeaua de construcții, gospodăria transportului. Au fost construite școli, biblioteci, policlinică, magazine, restaurante, blocuri locative cu multe nivele, au fost construite rețelele: de apeduct, canalizare, gaze naturale, telefonie, energie electrică, iluminare stradală.

Imaginea nr.2

Amplasarea or. Rezina

Anul și data atestării:

5 februarie 1495

Poziția geografică:

latitudinea 47.7491, longitudinea 28.9622, altitudinea 147 metri

Suprafața totală:

744,1 ha, inclusiv:

Orașul Rezina – 502,7 ha; s. Stohnaia – 95,46 ha; s. Ciorna – 75,62 ha; s. Boșernița – 70,33 ha

Numărul de locuitori

14240, inclusiv a or. Rezina - 11893

UAT:

Densitatea populației:

431,15 persoane / 1 km²

Din anul 1999 până în anul 2003, or. Rezina a fost inclus în județul Orhei, ca primărie orașenească cu următoarea componență: satele Ciorna, Boșernița, Buciușca, Saharna, Saharna Nouă, Soloncenii, Tarasova și Stohnaia. La 25 mai 2003 și-a recăpătat statutul de centru raional. Unitatea Administrativ Teritorială Rezina include localitățile: or. Rezina, satele Stohnaia, Ciorna și Boșernița pe o arie de 3497,46 ha. Cea mai mare suprafață din intravilan aparține orașului Rezina și constituie 65,49%, iar cea mai mică s. Boșernița. Structura intravilanului a fost modificată în ultimii 5 ani, fiind mărit intravilanul s. Ciorna și s. Stohnaia – cu 13,63% și respectiv cu 8,11%, micșorat al or. Rezina cu 5,74% – 75,62 ha. Intravilanul s. Boșernița a rămas invariabil. Paralel pe malul stîng a râului Nistru este amplasat or. Rîbnița. Rețeaua de transport a or. Rezina este reprezentată prin transportul auto, care este principalul mijloc de legătură internațional, republican și local, traseul Bălți – Rîbnița R-20. Orașul Rezina este divizat în următoarele zone: I terasă – str. Lomonosov, care duce spre podul peste râul Nistru, II terasă – str. Păcii, care este legată cu străzile Lomonosov și 27 August prin scări, III terasă – str. 27 August, Pirogov, Matrosov, Voluntarilor, Șciusev, Trandafirilor, 1 Mai, Basarabia.

Activitatea economică a orașului reprezintă o situație caracteristică Republicii Moldova , ce constată lipsa diversității activităților economice și denotă o dezvoltare slabă a sectorului de afaceri. Ponderea cea mai mare este deținută de întreprinderile din domeniul comercial (întreprinderi comerciale, hotele, restaurante) .În oraș este prezentă infrastructura de suport în business, factor ce favorizează dezvoltarea întreprinderilor.

Industria orașului este reprezentată de : 76 întreprinderi individuale, 4 întreprinderi municipale , 3 societăți pe acțiuni , inclusiv „ Lafarge Ciment (Moldova) „SA , 115 societăți cu răspundere limitată , dintre care 8 autorizate în domeniu construcțiilor , 4 în confecționare de haine. Cele mai multe întreprinderi se ocupă cu comerțul , industria alimentară. Șase întreprinderi producătoare, dintre care cea mai mare este întreprinderea de producere a cimentului „Lafarge Ciment (Moldova)” SA, care deține mai bine de 90% din volumul producției industriale din oraș, dar și din raion. Este și un centru educațional important : aici activează o școală polivalentă profesională, 2 licee , 4 grădinițe de copii , o școală muzicală , o școală sportivă , 1 școală de arte plastice ,unde își fac studiile copiii , tinerii din oraș și din localitățile învecinate.

De-a lungul anilor s-au intensificat procese de migrație ale populației , cauzate de: șomaj, condiții de trai nesatisfăcătoare ale unor grupuri sociale, venituri modeste (care nu asigură nivelul minim de trai) în majoritatea familiilor, schimbările în structura pe vârste ale populației, sporirea cotei populației până la vârsta aptă de muncă, care au contribuit la crearea unor fenomene negative , ce au afectat populația și nivelul de trai al locuitorilor or. Rezina. Astfel a apărut necesitatea de implementare a procesului de Revitalizarea Urbană pentru eliminarea stărilor de criză socio-economică a zonelor degradate prin aplicarea unor acțiuni complexe, bine determinate .

1.2 CONCEPTUL DE REVITALIZARE URBANĂ

Revitalizarea urbană este „un proces de eliminare dintr-o stare de criză a zonelor urbane degradate, desfășurat în mod complex, prin acțiuni integrate teritorial și desfășurate de către administrațiile locale prin parteneriate locale, regionale, naționale eficiente în baza unui program de revitalizare”. În acest sens, revitalizarea urbană reprezintă o abordare complexă și inovatoare a problemelor, necesităților și potențialului local și presupune o gândire creativă cu privire la soluțiile pentru o zonă sau un oraș, ținând cont de faptul că fiecare cartier, zonă sau oraș are o identitate proprie specifică. Conceptul de RU vine în schimbarea paradigmei urbane privind modul de planificare, finanțare, dezvoltare și guvernare a orașelor, bazat pe necesitățile actuale și de perspectivă, pe specificul fiecărei zone în parte a orașelor și în conformitate cu Noua Agendă Urbană, adoptată în luna octombrie 2016 în cadrul Conferinței Națiunilor Unite privind Locuirea și Dezvoltarea Urbană Durabilă (Habitat III) de la Quito, Republica Ecuador, care prevede că, revitalizarea are ca scop, îmbunătățirea calității și creșterea atractivității mediului urban și a proiectării urbane în beneficiul cetățenilor, al economiei și al societății în ansamblu. Totodată, la nivelul Uniunii Europene există câteva documente strategice în cadrul cărora sunt reflectate principiile fundamentale ale revitalizării urbane, iar în acest sens menționăm Carta de la Leipzig (2007), care susține dezvoltarea urbană durabilă și accentuează abordarea integrată; Declarația de la Toledo (2010) care se concentrează asupra semnificației și principiilor realizării revitalizării urbane, precum și Agenda Urbană a Uniunii Europene (2016) care urmărește îmbunătățirea calității vieții în zonele urbane prin intermediul parteneriatelor axate pe provocările urbane. Crearea sistemului de RU în Republica Moldova este un proces inițiat în baza schimbului de experiență în cadrul proiectului „Suport pentru Guvernul Republicii Moldova în implementarea Strategiei Naționale de Dezvoltare Regională a Moldovei 2016 – 2020 în domeniul politicii urbane și de dezvoltare urbană” (2017-2019), implementat de către Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului al Republicii Moldova în colaborare cu Ministerul Investițiilor și Dezvoltării Economice din Republica Polonă și Reprezentanța Fundației „Fundacja Solidarności Międzynarodowej” în Republica Moldova/Solidarity Fund PL în Moldova. Proiectul este susținut financiar din fondurile programului polonez de cooperare pentru dezvoltare al Ministerului Afacerilor Externe al Republicii Polone – Polish Aid.

Programul de Revitalizare Urbană al orașului Rezina este un document strategic și operațional de bază pentru perioada 2020 – 2023, în domeniul revitalizării urbane, care stabilește obiectivele și proiectele de revitalizare, precum și mecanisme de coordonare, evaluare și monitorizare a Programului. Punerea în aplicare a acestuia va contribui la reabilitarea într-un mod cuprinzător și integrat a zonei de revitalizare selectate, ținând cont de nevoile și așteptările comunității locale. Un element important este procesul participativ și implicarea civică, care au fost esențiale la etapa de elaborare a PRU, care în viziunea autorilor, vor deveni instrumente pentru asigurarea implementării acestuia.

Proiectul dat este implementat în 16 localități urbane din Republica Moldova. Prima etapă a acestui proces cuprinde elaborarea Programului de Revitalizare Urbană (PRU). Această abordare de revitalizare se bazează pe 4 principii al Programului de bază: concentrare teritorială, participare civică, abordare integrată și surse de finanțare diverse. Aceste principii au stat la baza metodologiei de lucru care a fost utilizată pentru elaborarea PRU, un proces susținut de experții din Polonia. Pentru elaborarea acestui Program de Revitalizare Urbană al or. Rezina este responsabilă Udrea Anisia - specialist principal și grupul de lucru din cadrul Primăriei Rezina. Datele și informațiile din acest document au fost colectate din diferite surse, urmând principiile de transparență și participare civică (vizite în teren, comisii consultative locale) (vedeți anexele prezentului document). Urmând principiile de revitalizare, acest PRU se focusează doar pe o zonă din or. Rezina, deoarece implementarea acestuia va contribui la revitalizarea într-un mod integrat a zonei, ținând cont de nevoile și așteptările comunității locale și v-a servi drept un proiect-pilot în or. Rezina.

1.3 LEGĂTURA PROGRAMULUI DE REVITALIZARE URBANĂ CU DOCUMENTELE STRATEGICE NAȚIONALE, REGIONALE ȘI LOCALE

La elaborarea prezentului PRU au fost utilizate documentele strategice existente pentru a analiza situația existentă și procesele lansate anterior. În acest capitol vor fi menționate cele mai importante legături dintre PRU al orașului Rezina și principalele documente strategice și de planificare naționale, regionale și locale. Conexiunea dintre Program și documentele strategice și de planificare v-a contribui la asigurarea unei viziuni prioritare privind dezvoltarea durabilă a orașului Rezina.

Liniile directoare privind Revitalizarea Urbană în Republica Moldova (LD), reprezintă un document elaborat de Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului și adresat autorităților administrației publice, inclusiv persoanelor responsabile de gestionarea proceselor de RU. Liniile directoare stabilesc modul de elaborare a Programelor de Revitalizare Urbană, condițiile pentru implementarea Programelor și proiectelor de revitalizare urbană și indică modalități de asigurare a complementarității intervențiilor pentru proiectele de revitalizare urbană din diverse surse de finanțare. PRU al orașului Rezina, este realizat în conformitate cu LD, corespunde în totalitate normelor și principiilor de revitalizare urbană, fiind bazat pe cooperare între administrațiile publice la nivel central și local, parteneriate eficiente și durabile cu comunitatea locală și sectorul privat, campanii de informare/promovare, transparență în procesul decizional și nu în ultimul rând înțelegerea specificului și contextului local.

Strategia Națională de Dezvoltare Regională pentru anii 2016 – 2020 a fost aprobată prin Legea Nr. 239 din 13 octombrie 2016. Obiectivul general al Strategiei este: Dezvoltarea echilibrată și durabilă asigurată în toate regiunile de dezvoltare al Republicii Moldova, care v-a fi realizată prin asigurarea accesului la servicii și utilități publice calitative, creșterea economică sustenabilă și guvernare îmbunătățită. În acest context, PRU al or. Rezina a fost elaborat conform cadrului strategic în domeniul dezvoltării regionale, iar implementarea cu succes a acestuia v-a îmbunătăți simțitor nivelul de trai în oraș și v-a reduce procesele migraționale în oraș.

Strategia de Dezvoltare Socio-Economică a orașului Rezina pentru anii 2014-2020 reprezintă un document complex, elaborat cu implicarea grupurilor de cetățeni pentru o

reprezentare incluzivă a opiniilor și ideilor, în beneficiul întregii comunități, pune în valoare punctele forte ale orașului și se bazează pe potențialul socio-uman, dezvoltarea economiei locale, a resurselor naturale, serviciilor publice, instituțiilor infrastructurii sociale și de afaceri precum și pe capacitatea autorităților publice locale și structurilor societății civile privind asumarea responsabilității pentru procesul de dezvoltare locală. Scopul Strategiei de Dezvoltare Socio-Economică a orașului Rezina este de a determina direcțiile strategice de dezvoltare, dinamica și profunzimea acestei dezvoltări, de a eficientiza activitatea autorităților publice locale în managementul localității, de a utiliza cât mai eficient resursele financiare, de a promova localitatea (aspecte unice, irepetabile, competitive), de atragere a surselor externe de finanțare (buget de stat, investiții străine, donații, granturi) pentru a implementa proiectele investiționale planificate. Destinatarii Strategiei sunt locuitorii orașului, autoritățile administrației publice locale, structurile societății civile, instituțiile educaționale, sectorul privat, tinerii, precum și toate persoanele interesate în dezvoltarea durabilă locală.

Obiectivele strategiei :

nr.2 „ Crearea condițiilor de trai decente pentru membrii comunității „ și

nr. 3 „Dezvoltarea urbanistică și protecția mediului ambiant „corespund cu obiectivele Programului de Revitalizare Urbană a or.Rezina.

II.ANALIZA ORAȘULUI - DETERMINAREA ZONELOR DEGRADATE ȘI A ZONEI DE REVITALIZARE URBANĂ

2.1. Delimitarea zonelor orașului Rezina.

Planul Urbanistic General al or. Rezina a fost elaborat în anul 1987, actualizat în anul 2007, aprobat prin decizia consiliului orașenesc Rezina nr.3/1 din 28.02.2008 , unde s-a stabilit conceptul acțiunilor de dezvoltare a orașului și măsurile de organizare a zonelor funcționale, care sunt orientate spre aplicarea acestora cu scopul ameliorării construcțiilor și amenajării teritoriului. A fost stabilit intravilanul orașului cu Reglementări a zonificării teritoriului. A fost elaborat Regulamentul local de urbanism cu caracteristicile fiecărei unități teritoriale de referință. Orașul mai dispune de un Plan Urbanistic Zonal al raionului de Vest al or. Rezina, elaborat în anul 2007 de către INCP „Urbanproiect”, unde a fost stabilit conceptul acțiunilor de dezvoltare a localității pe perioada până în anul 2020, măsurile de organizare a zonelor funcționale.

PRU al or. Rezina v-a completa planificarea strategică a orașului, fiind realizat conform conceptului general de dezvoltare și bazat pe acțiuni integrate teritorial, iar experiența obținută în elaborarea PRU cu stimularea implicării locuitorilor în soluționarea problemelor locale.

Parcelarea și zonarea funcțională a orașului Rezina. Conform PUG intravilanul este divizat în următoarele zone urbanistice:

- I terasă,
- II terasă,
- III terasă,
- Rezina de Vest – masiv locativ individual,
- Rezina de Sud - Est ,
- Rezina Nord - Vest– masiv locativ individual proiect

Proiectul oferă metode și instrumente de acțiuni necesare atât elaborării, aprobării cât și urmăririi, aplicării planului urbanistic general în următoarele domenii: proiectare, administrare centrală și locală, agenți economici, colectivități sau persoane beneficiare. INCP „Urbanproiect” a examinat starea spațiului locativ a zonelor locuibile ocupate cu locuințe în regim mic de înălțime și blocuri locative multietajate cu apartamente colective cât și posibilitatea de păstrare,

nivelul lor de amenajare urbanistică, complexitatea de utilitate publică, asigurarea acestora cu spații verzi, parcuri, scuaruri, terenuri sportive etc., precum și cu structură edilitară. Datele statistice și tehnice din acest document au fost utilizate la etapa de cercetare .

Determinarea zonelor degradate și zonei de revitalizare urbană a avut loc conform Liniilor directe, luând în considerație Planul Urbanistic General al or. Rezina, specificul local și analiza indicatorilor. Conform PUG al teritoriul orașului a fost delimitat în mai multe zone – 10 (zece). Pentru asigurarea unui echilibru a numărului populației și suprafețelor zonelor , orașul Rezina a fost delimitat în 8 zone :

Microraionul Rezina Nord-Vest (etapa II);

Trandafirilor ;

Centru ;

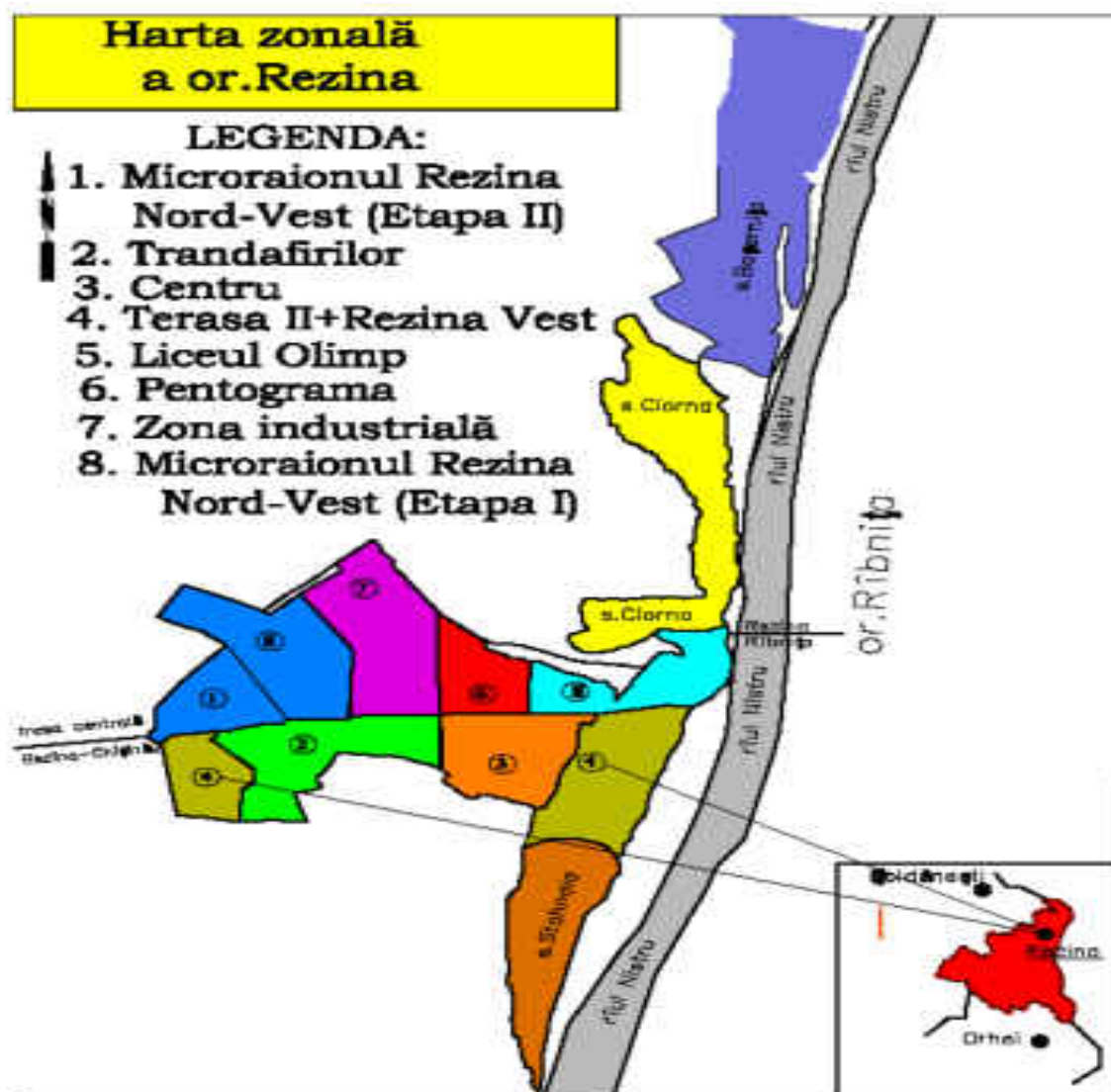
Terasa II + Rezina - Vest;

Licel Olimp;

Pentagrama ;

Zona industrială ;

Microraionul Rezina Nord- Vest (etapa I)

Imaginea nr. 3. Zonele delimitate ale orașului Rezina

Sursa : primăria or. Rezina

Colectarea și prelucrarea datelor la nivel de zone ale orașului a fost o provocare pentru echipă, întrucât majoritatea datelor se regăsesc la nivel de oraș. Ca urmare a diagnozei realizate în baza indicatorilor, echipa de lucru - Comitetul de Coordonare a efectuat trei vizite în teritoriu în perioada iunie - septembrie 2021, avînd drept scop identificarea situației reale în zonele orașului în comparație cu rezultatele diagnozei realizate anterior. Datorită acestui exercițiu complex, a fost posibilă identificarea zonelor degradate la moment și determinarea zonei de revitalizare urbană. Analiza a fost efectuată atât pentru întreg orașul, cât și pentru cele 8 zone, dintre care zona Microraionul Rezina Nord – Vest(I etapă) proiectată pentru masivul individual de locuințe, unde sunt construite la moment zeci de case de locuit individuale. În Microraionul Rezina Nord – Vest(II etapă), terenurile pentru construcția caselor individuale de locuit sunt atribuite de către consiliul orașenesc Rezina familiilor tinere noi formate. În zonă industrială existentă sunt numai 3 blocuri locative cu 2 nivele și în bună măsură lipsesc obiectivele de menire social- culturală.

Toate zonele au fost analizate din perspectiva a 5 categorii de indicatori: sociali, economici, de mediu, spațial-funcționali și tehnici. Datele pentru realizarea diagnozei au fost colectate din diferite surse: Direcția Asistență Socială și Protecție a Familiei Rezina, Inspectoratul de Poliție Rezina, Direcția Statistica, Oficiul Stării Civile Rezina, Direcția CTA Rezina, specialiștii primăriei or.Rezina: specialist în construcții, gospodărie comună și drumuri, specialist în protecția dreptului copilului, arhitect - șef, specialist relații cu publicul, specialist în problemele recrutare și încorporare.

Tabelul nr.1 Populația și suprafața celor 8 zone ale or.Rezina

Nd/o	Denumirea zonei	Nr de locuitori (persoane)	Procentul din numărul locuitorilor	Suprafața, ha	Procentul din toată suprafața
1	Microraionul Rezina Nord –Vest (II etapă)	-	-	24,12	6,5
2	Trandafirilor	1867	15,7	43,40	11,7
3	Centru	2545	21,4	33,76	9,1
4	Terasa II+ Rezina Vest	3556	29,9	77,91	21,0
5	Licel Olimp	1772	14,9	52,31	14,1
6	Pentagrama	1986	16,7	31,90	8,6
7	Zona industrială	135	1,13	60,84	16,4
8	Microraionul Rezina Nord -Vest (I etapă)	32	0,27	46,74	12,6
	Total:	11893	100%	370,98	100%

1.Zona „**Microraionul Rezina Nord - Vest**” (II etapă) este amplasat în partea de Nord - Vest a orașului. În ultimii ani primăria or.Rezina continuă atribuirea terenurilor de pământ familiilor tinere noi formate pentru construcția caselor de locuit individuale. În zona dată încă nu sunt case de locuit individuale finalizate.

2. Zona „ **Trandafirilor**„, amplasată pe terasa a III, unde sunt amplasate cele mai noi construcții din oraș: 16 blocuri locative cu cinci nivele, un bloc locativ cu 9 nivele, 2 blocuri locative cu 72 de apartamente nefinalizate, 1 bloc cu 72 locuințe sociale în construcție, finanțat de consiliul raional Rezina, o grădiniță de copii pentru 320 locuri, o biserică, 9 magazine.

3. Zona „ **Centru**”, amplasată pe terasa a III, unde sunt situate cele mai importante obiective social - culturale, administrative și comerciale: primăria or.Rezina, Agenția Servicii Publice, spitalul raional, Centrul Medicilor de Familie, Centrul de Sănătate Publică, Comisariatul de Poliție Rezina, judecătoria, 4 birouri notariale, centre Comerciale, magazine, piața

orășenească , Palatul Raional de Cultură , urgența , poșta , 1 școală polivalentă , 1 liceu , școala muzicală, școala de arte plastice , 30 blocuri locative cu multe nivele , și 90 case de locuit individuale la sol , 3 săli de festivități , 3 farmacii , 3 bănci , 3 bancomate.

4. Zona „**Terasa II + Rezina Vest**”. Zona Terasa II este cea mai veche parte a orașului, construcțiile fiind executate în anii 1960 – 1970 , primele 26 blocuri locative cu 2-3 nivele , 1 bloc cu 5 nivele , 458 case de locuit individuale la sol , filiala Centrului Medical „ Galaxia , o biserică în faza de construcție , magazine , o sală de festivități , o grădiniță de copii, clădirea unui gimnaziu , care nu activează , 2 hoteluri, sediul punctului vamal , o scară cu 424 trepte , care leagă cele trei terase ale or. Rezina : str Lomonosov – str. Păcii – str. 27 August, Centrul multifuncțional destinat activităților sportive din str. Păcii, nr. 34/1.

Cartierul locativ individual **Rezina -Vest** ” este situat în partea de vest a orașului . Primele case au fost construite începând cu anul 1988, în total sunt 225 gospodării, numărul cărora este în creștere , 3 magazine , 2 ateliere de reparații a unităților de transport.

5. Zona „**Liceul Olimp**” , amplasată pe partea dreaptă a terasei a III, unde se află un liceu, două grădinițe de copii , 5 blocuri locative cu 9 nivele , 18 blocuri locative cu 5 nivele, 3 restaurante , 1 bibliotecă, multe magazine, 2 farmacii, 1 bancă, 1 bancomat , 1 birou notarial, 1 atelier de confecționare a îmbrăcăminte, sediul Procuraturii Rezina.

6. Zona „**Pentagrama**”, amplasată mai sus de zona liceul Olimp, unde sunt amplasate 5 blocuri locative cu 9 nivele, 3 bănci , 3 bancomate , 3 birouri notariale , 2 blocuri locative cu cinci nivele , magazine.

7. Zona „**Industrială**”, unde sunt amplasate mai multe întreprinderi industriale , inclusiv de producerea materialelor de construcții, transport , comerț , aflate în prezent în gestiunea mai multor întreprinderi private. În sectorul dat sunt amplasate 3 blocuri locative cu 2 nivele , 1 stație de testare , Î. M. „ Servicii Comunal Locative Rezina „ SA,, Red Nord „, filiala Rzina , 1 atelier de confecționare a îmbrăcăminte .

8. Zona „**Microraioul Rezina Nord -Vest**”(I etapă) este amplasată în partea de Nord -Vest a orașului. Primăria or. Rezina a atribuit familiilor tinere noi formate terenuri pentru construcția caselor de locuit individuale, unde la moment se execută lucrări de construcție. Sunt finalizate numai 8 case de locuit individuale.

Pentru a compara unitățile de analiză , la delimitarea zonală s-a ținut cont de suprafața zonelor și numărul populației , care locuiește în aceste zone. Procesul de Revitalizare Urbană în orașul Rezina a început în perioada 26.04.2019, odată cu participarea Primăriei or. Rezina în cadrul concursului , organizat de Agenția de Dezvoltare Regională „ Centru,, pentru selectarea orașelor din RDR „ Centru,, care urmau să beneficieze de suport tehnic în elaborarea Programelor de Revitalizare Urbană în cadrul proiectului,, Suport pentru administrația Republicii Moldova în implementarea Strategiei Naționale de Dezvoltare Regională pentru anii 2016-2020 prin dezvoltarea urbană integrată, lansat de Solidarity Fund PL în Moldova . În urma evaluării formularelor depuse, orașul Rezina a fost desemnat drept oraș , care a beneficiat de suport tehnic în elaborarea Programului de Revitalizare Urbană a orașului Rezina (PRU) , elaborat în perioada iulie – decembrie 2019. Primul pas în elaborarea PRU al orașului Rezina a constat în crearea Comitetului de Coordonare a procesului de elaborare a PRU al orașului Rezina. În acest sens a fost semnată Dispoziția primarului Nr. 107 din 26 iulie 2019. Membrii Comitetului de Coordonare au fost desemnați : Grădinari Tamara – specialist în protecția dreptului copilului, Udrea Anisia – arhitect-șef, Vudvud Lilia – specialist relații cu publicul , Badura Angela – specialist în problemele de recrutare și încorporare , primăria Rezina. Întru asigurarea unui proces transparent și eficient, în orașul Rezina a fost creată Comisia Consultativă a procesului de elaborare a Programului de Revitalizare Urbană al orașului Rezina. Comisia Consultativă formată din 13 persoane a fost creată la data de 23 octombrie 2019 în cadrul ședinței de constituire. Membrii Comisiei Consultative sunt locuitori ai zonei, lideri locali, agenți economici locali, reprezentanți ai instituțiilor publice din zonă, cât și membri activi ai societății civile. Ideia actualizării Programului de Revitalizare Urbană a or. Rezina a apărut în urma consultărilor publice privind implementarea P R U cu locuitorii din zona de revitalizare, începute la 28 iunie

2021. Decizia actualizării PRU a or. Rezina aparține locuitorilor din zona de RU cu susținerea primăriei or. Rezina.

2.2 Descrierea metodologiei de studiu.

Cele 8 zone ale orașului Rezina au fost analizate în baza indicatorilor sociali, economici, de mediu, spațial-funcționali și tehnici. Fiecare indicator a avut o valoare numerică, oferită de instituțiile publice, date statistice oficiale de la organele disconcentrate din teritoriu cu scopul identificării celei mai degradate zone și zonei de revitalizare din oraș. Ratele indicatorilor vor prezenta diferențele dintre zonele analizate, zonele orașului în care se concentrează principalele probleme și fenomene negative, având un rol decisiv în determinarea zonei degradate din oraș. În total a fost realizată o analiză a 20 indicatori din domeniul social, economic, de mediu și spațial-funcțional. Înainte de a prezenta analiza indicatorilor pe fiecare domeniu, considerăm necesar de a prezenta valorile indicatorilor pe fiecare domeniu la nivelul orașului Rezina în anul 2019.

Tabelul nr. 2: Valoarea indicatorilor statistici la nivelul orașului în anul 2019 și rata pentru 1000 locuitori

Nr.d/o	Domeniul	Indicator	Valoarea la nivelul orașului	Rata per 1000 locuitori
1.	Social	Numărul șomerilor	128	10,8
2.	Social	Numărul familiilor social - vulnerabile	196	16,4
3.	Social	Numărul persoanelor care, beneficiază de asistență socială	456	38,3
4.	Social	Numărul persoanelor decedate	132	11,1
5.	Social	Numărul noi - născuților	99	8,30
6.	Social	Numărul infracțiunilor	201	16,9
7.	Social	Participarea la alegeri, anul 2019	4825	405,7
8.	Social	Numărul de petiții, demersuri	776	65,3
9.	Economic	Numărul organizațiilor neguvernamentale	21	1,8
10.	Economic	Agenți economici care activează în zonă	184	15,5
11.	Economic	Localizarea magazinelor	162	13,6
12.	Mediu	Platforme de colectare a deșeurilor	33	2,8
13.	Spațial funcțional	Instituții educaționale	10	0,8
14.	Spațial funcțional	Instituții medico - sanitare	10	0,8
15.	Spațial funcțional	Instituții culturale	2	0,2
16.	Spațial funcțional	Instituții de securitate	4	0,3
17.	Spațial funcțional	Facilități sportive	11	0,9

18.	Spațial funcțional	Zone de recreiere	7	0,6
19.	Spațial funcțional	Locuri de joacă pentru copii	32	2,7
20.	Spațial funcțional	Blocuri locative cu 9 nivele	15	1,3
21.	Spațial funcțional	Blocuri locative cu 2,3,5 nivele	88	7,4

Sursa: Inspectoratul de Poliție Rezina, Agenția Servicii Publice Rezina, Î.M., Servicii Comunal Locative Rezina,, ,serviciile primăriei or.Rezina.

Pentru determinarea unei valori comparabile între zone, fiecare indicator a fost divizat la 1000 de locuitori pentru a putea compara și înțelege în care zonă se înregistrează procese negative și în care procese pozitive. Drept valoare de bază a servit media pe oraș - (VM) , iar datele pentru fiecare indicator, separat pentru zonă au fost comparate cu VM. Dacă coeficientul denotă o situație mai bună decât media pe oraș, atunci demonstrează o situație relativ pozitivă, și viceversa . Pe hărți tonurile mai intense : roșu - denotă intensitatea problemei acută în zona respectivă , culoarea mai deschisă – portocaliu – mai aproape de VM , iar culoarea verde – arată situația mult mai bină decât media pe oraș. Pentru identificarea ratelor indicatorilor la nivelul fiecărei zone a fost elaborat câte un tabel de culoare (verde – foarte bine, portocaliu – nesatisfăcător, roșu – foarte rău). Pe lângă datele cantitative analizate, diagnoza are la bază și informații calitative acumulate în urma discuțiilor cu specialiștii pe domenii (polițiști pe sectoare, specialiștii de la inspecția ecologică, specialistul în problemele funciare , asistenții sociali, specialistul relații cu publicul, specialistul în construcții , gospodărie comunală și drumuri , arhitectul) , dar în special în urma vizitelor în teren - prin discuții directe cu locuitorii , privind condițiile de trai , calitatea vieții și observarea directă a realității din zonele orașului.

Zona degradată reprezintă zona, care se caracterizează printr-o acumulare de fenomene sociale specifice, negative , care sunt însoțite de probleme economice , ecologice , tehnice și spațial- funcționale.

2.3.Analiza diferențelor între părțile orașului.

2.3.1 Sfera socială .

Domeniul social este sfera cea mai importantă în procesul de revitalizare urbană, întrucât putem înțelege cum trăiesc oamenii din oraș, adică calitatea vieții locuitorilor. Din acest motiv, un accent major a fost acordat fenomenelor sociale din fiecare zonă .Astfel, am consultat datele statistice oferite de instituțiile de stat (Primăria Rezina, Consiliul Raional Rezina, Oficiul Stării Civile Rezina, Agenția pentru Ocuparea Forței de Muncă Rezina, Agenția Servicii Publice , Comisariatul de poliție Rezina, Î.M., Servicii Comunal Locative Rezina,, ș.a.) pentru a face o analiză a situației sociale din oraș. Au fost selectate acele date disponibile nu doar pentru întreg orașul Rezina, dar și separate, întâi pe străzi, apoi pentru zone. După cum este indicat în tabelul nr.2 au fost analizați 6 indicatori de tip sociali de bază și 2 indicatori sociali - complementari:

- 1.Numărul șomerilor
- 2.Numărul de familii social-vulnerabile, care indică nivelul de sărăcie în zonă;
- 3.Numărul persoanelor ce beneficiază de ajutor social (ajutor financiar);
- 4.Numărul persoanelor decedate , care indică procesul de îmbătrânire a populației din zonă;
- 5.Numărul noi-născuților;
- 6.Numărul infracțiunilor ;
- și 2 indicatori sociali- complementari:
- 7.Participarea la alegeri, anul 2019, care indică nivelul de activizm civic și implicarea cetățenilor în viața publică a orașului;

8. Numărul de petiții, demersuri către primărie, care vorbește despre interesul locuitorilor la nivel de zone privind problemele comunitare, adică spiritul civic sporit și implicarea în soluționarea multor probleme.

Au fost evidențiate datele , care indică prezența unor procese negative .

Tabelul nr.3. Rata medie pentru or.Rezina și ratele indicatorilor sociali per 1000 locuitori pentru fiecare zonă

Denumirea zonelor	Orașul Rezina	Microraionul Nord Rezina Vest(II tapă)	Trandafirilor	Centru	Terasa II+ Rezina Vest	Liceul Olimp	Pentagrama	Zona Industrială	Microraionul Nord Rezina Vest(I etapă)
Denumirea indicatorilor									
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Șomeri	10,8	0,0	8,6	18,8	9,6	9,2	10,0	0,0	0,0
Familii social-vulnerabile	16,4	0,0	17,7	14,1	19,4	16,9	14,1	0,0	0,0
Persoane care beneficiază de asistență socială	38,3	0,0	37,0	28,3	45,6	37,8	45,8	0,0	0,0
Persoane decedate	11,1	0,0	12,3	11,0	12,70	10,1	9,6	0,0	0,0
Noi-născuți	8,3	0,0	8,0	8,2	10,7	6,8	6,5	0,0	0,0
Infracțiuni	16,9	0,0	15,0	15,6	20,2	10,1	10,5	0,0	0,0
Participarea la alegeri, anul 2019	405,7	0,0	362,8	428,3	393,7	389,4	402,8	0,0	0,0
Petiții, demersuri adresate APL	65,3	0,0	63,7	79,0	60,7	64,9	62,9	0,0	0,0

Sursa: Inspectoratul de Poliție Rezina, Agenția Servicii Publice Rezina, Î.M., Servicii Comunal Locative Rezina,, serviciile primăriei or.Rezina

În conformitate cu ratele indicatorilor din tabelul nr.3, zona **Terasa II + Rezina - Vest** este zona vizibil degradată, cu cea mai mare acumulare de fenomene sociale negative. În primul rând, este zona cu multe familii social - vulnerabile , cu multe infracțiuni , care au avut loc în anul 2019 , cu o mortalitate înaltă, cu multe persoane, care beneficiază de asistență socială, cu o detașare mare față de celelalte zone. În același context totuși prioritar este că **Terasa II + Rezina - Vest** este zona, unde numărul nou - născuților este cel mai mare .În zona dată din 8 indicatori sociali , la 4 ratele sunt regresive, peste rata medie pentru oraș, ceea ce scoate în evidență nivelul înalt al fenomenelor negative din zonă. Mai simplu, în ceea ce privește diferențele de culoare, în cazul ratelor indicatorilor sociali, zona **Terasa II + Rezina - Vest** are 4 (patru) indicatori de culoare roșie , care indică nivelul foarte rău, 2 (doi) indicatori de culoare

portocalie ,care indică nivelul nesatisfăcător, 2 (doi) indicatori de culoare verde , care indică nivelul bun.În cele ce urmează vor fi prezentate imagini (6 hărți) care reflectă principalele fenomene negative în zona **Terasa II +Rezina - Vest** .

În zona „**Centru**” sunt 2 (doi) indicatori negativi de culoare roșie, care indică nivelul foarte rău , 3 (trei) indicatori de culoare portocalie , care indică nivelul nesatisfăcător , 3(trei) indicatori de culoare verde , care indică nivelul bun, adică nivelul fenomenelor negative este mai mic.

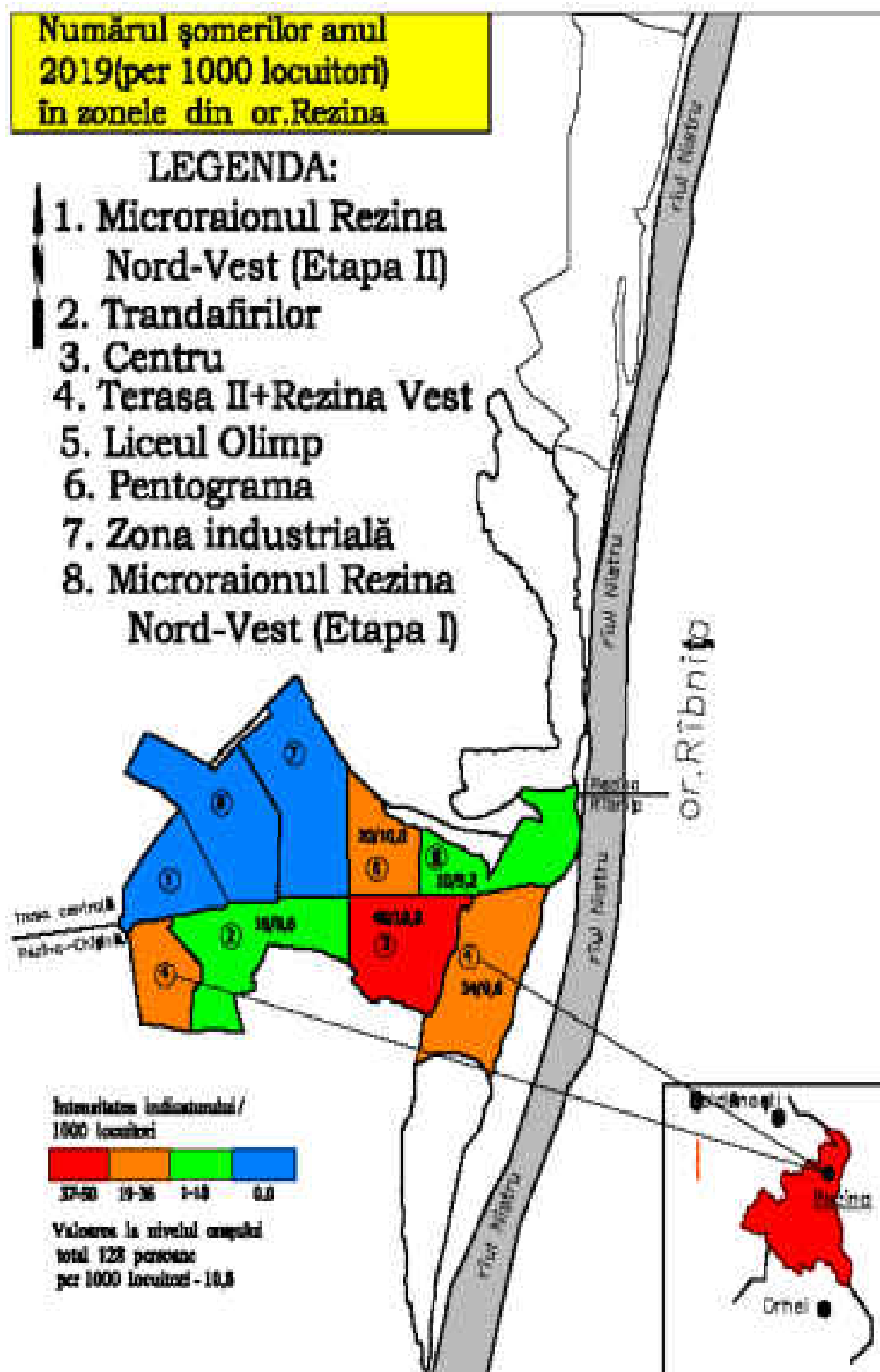
În zona „**Trandafirilor**”sunt 2 (doi) indicatori negativi de culoare roșie, care indică nivelul foarte rău , 2 (doi) indicatori de culoare portocalie , care indică nivelul nesatisfăcător , 4 (patru) indicatori de culoare verde , care indică nivelul bun, adică nivelul fenomenelor negative este mai mic decât în zona „ Centru,,.

În zona „ **Pentagrama**,, sunt 2 (doi) indicatori negativi de culoare roșie, care indică nivelul foarte rău , 3 (trei) indicatori de culoare portocalie , care indică nivelul nesatisfăcător , 3 (trei) indicatori de culoare verde care indică nivelul bun, adică nivelul fenomenelor negative este mai mic decât în zona Terasa II+Rezina - Vest .

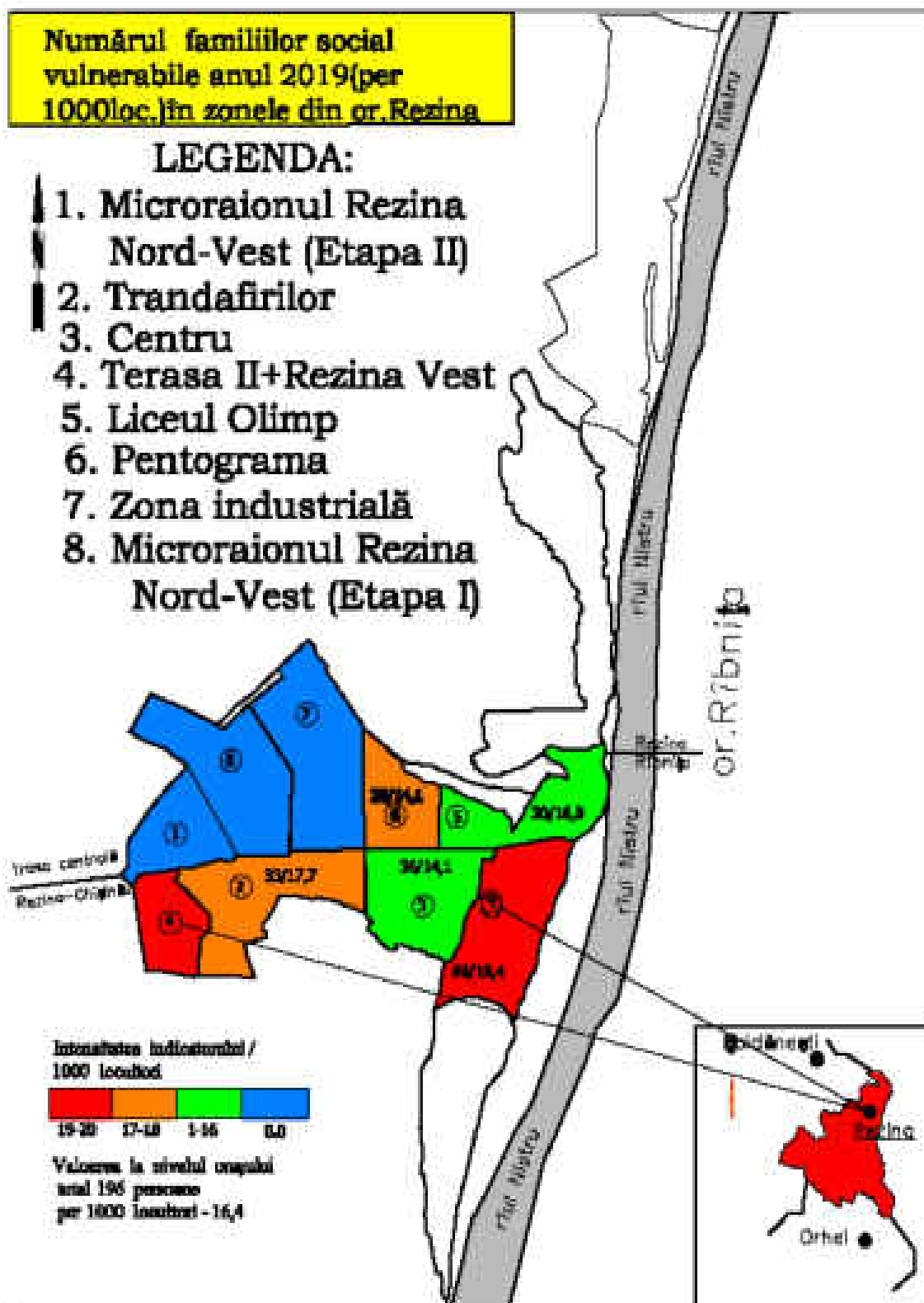
În zona „ **Liceul Olimp**,, sunt 2 (doi) indicatori negativi de culoare roșie, care indică nivelul foarte rău , 2 (doi) indicatori de culoare portocalie , care indică nivelul nesatisfăcător ,4 (patru) indicatori de culoare verde, care indică nivelul bun, adică nivelul fenomenelor negative este mai mic decât în toate zonele.

Sărăcia este cel mai important indicator, care ilustrează problemele sociale. În anul 2019 în orașul Rezina **456** de persoane au beneficiat de sprijin social (financiar) din cauza sărăciei care reprezintă **3,83 %** din populația orașului.

Fenomenul sărăciei este răspândit în toate zonele.În zona „**Terasa II +Rezina - Vest** ”, au fost oferite cel mai mare număr de ajutoare sociale – la 162 persoane ; din 196 familii social-vulnerabile 69 sunt din zona dată, numărul șomerilor este cel mai mare – 34 ; numărul persoanelor decedate este – 45 . Trebuie menționat faptul, că în zona dată o parte mare a populației este în etate. În ultimii ani multe familii tinere procură locuințe din sectorul dat , fiindcă sunt la un preț mai mic și tot odată în anul 2017 a fost redeschisă o grădiniță de copii. În cartierul locativ Rezina – Vest nu există nici o instituție de educație timpurie și învățământ.Problema șomajului este la fel prezentă în acest sector. Această cifră mai este în strânsă legătură cu activitatea economică redusă din acest sector.

Imaginea nr.4. Numărul șomerilor / per 1000 locuitori, în zonele din or.Rezina, anul 2019.
Sursa : Agenția de Ocupare a Forței de Muncă Rezina

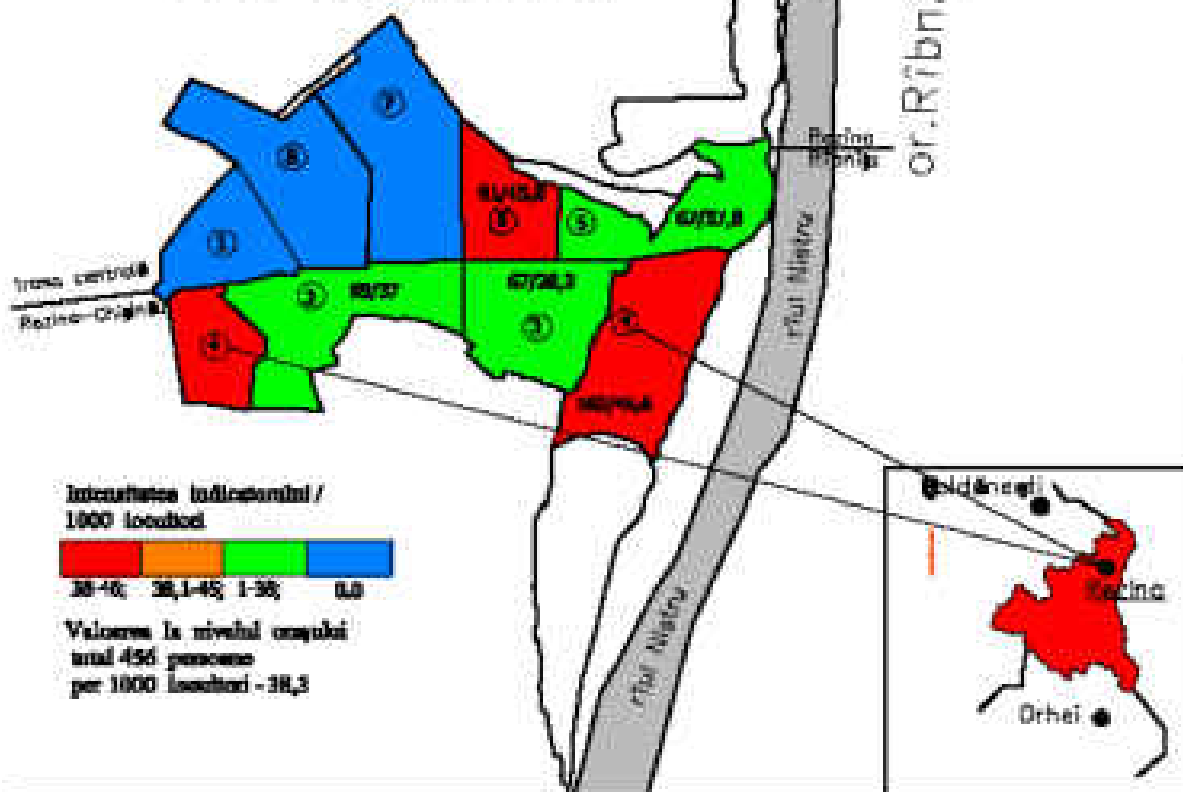
Imaginea nr.5.Numărul familiilor social – vulnerabile (per 1000 locuitori) în zonele or.Rezina,anul 2019.

Sursa : Direcția Asistența Socială și Protecție a Familiei Rezina , serviciile primăriei or. Rezina

**Numărul persoanelor care beneficiază
de asistență socială anul 2019
(per 1000loc.) în zonele din or.Rezina**

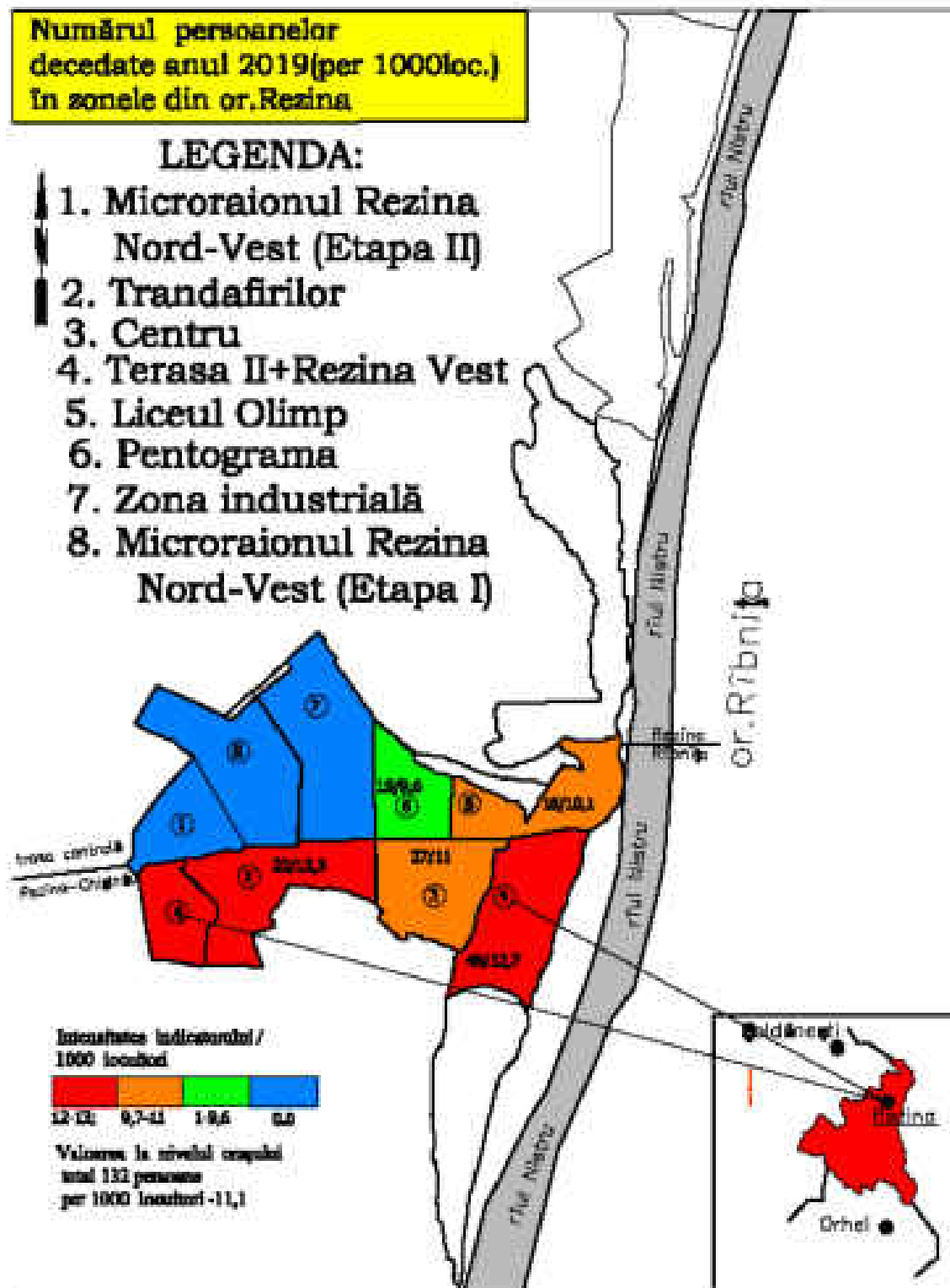
LEGENDA:

1. Microraionul Rezina
Nord-Vest (Etapa II)
2. Trandafirilor
3. Centru
4. Terasa II+Rezina Vest
5. Liceul Olimp
6. Pentograma
7. Zona industrială
8. Microraionul Rezina
Nord-Vest (Etapa I)

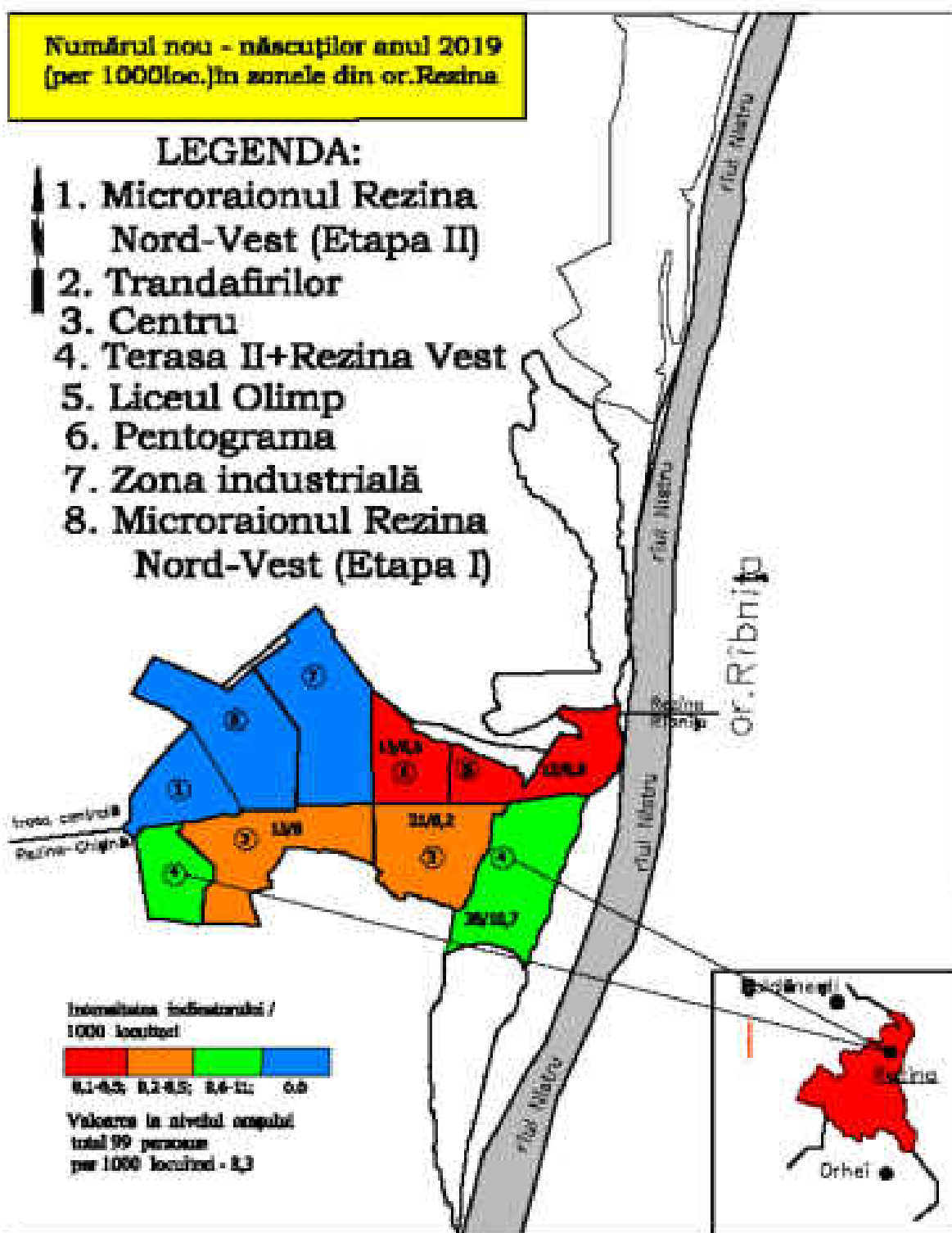
Imaginea nr.6.Numărul persoanelor ,care beneficiază de asistență socială (per 1000 locuitori) în zonele or.Rezina,anul 2019.

Sursa : Direcția Asistență Socială și Protecție a Familiei Rezina , serviciile primăriei or. Rezina

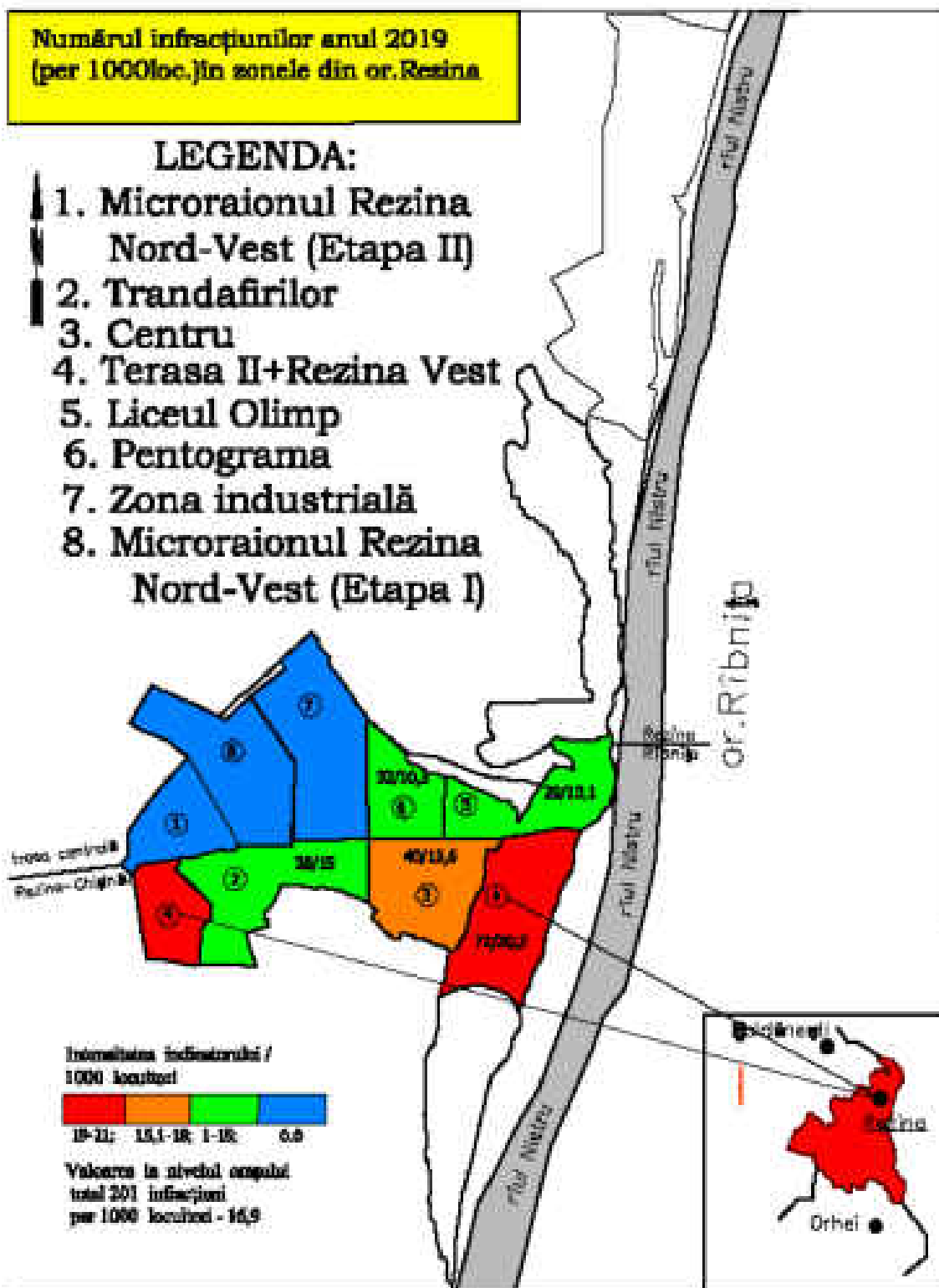
Imaginea nr.7.Numărul persoanelor decedate (per.1000 locuitori) în zonele or.Rezina, anul 2019.

Sursa : Agenția Servicii Publice Rezina

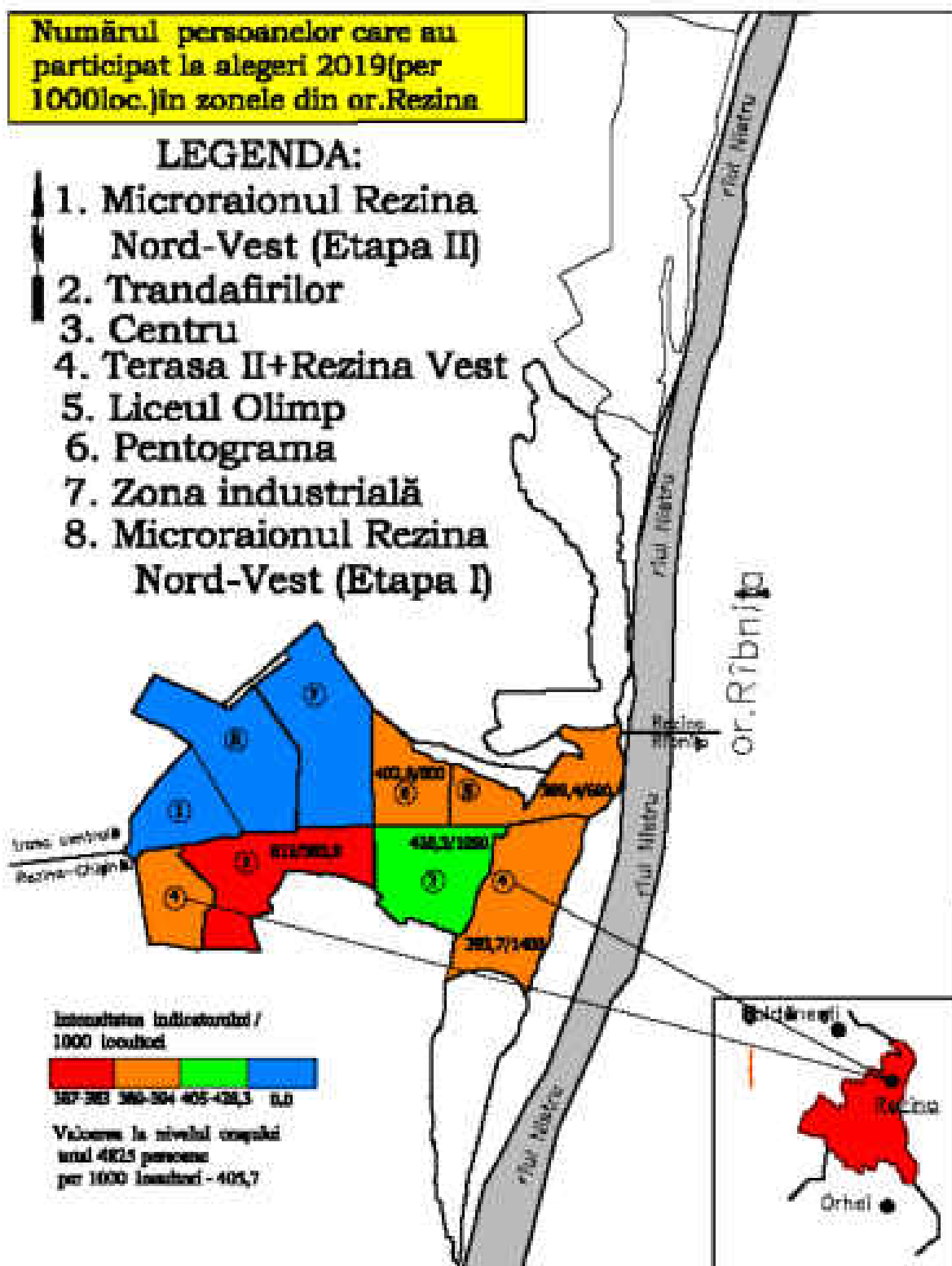
Imaginea nr.8.Numărul nou-născuților (per 1000 locuitori) în zonele or.Rezina,anul 2019.

Sursa : Agenția Servicii Publice Rezina

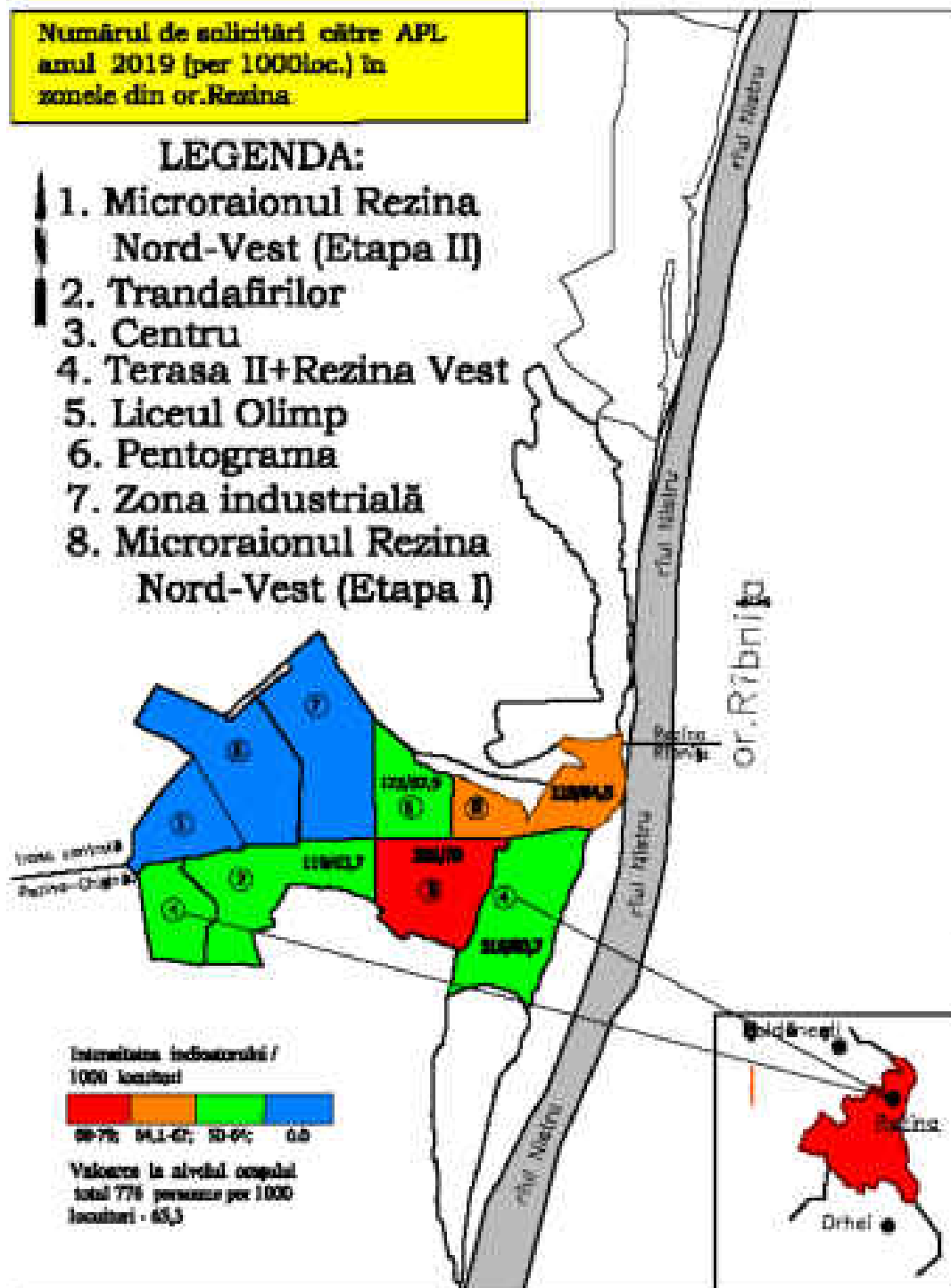
Imaginea nr. 9. Numărul infracțiunilor(per 1000 locuitori) în zonele or.Rezina, anul 2019

Sursa : Inspectoratul de Poliție Rezina

Imaginea nr. 10. Participarea la alegerile din anul 2019 în zonele or.Rezina

Sursa : Primăria or. Rezina

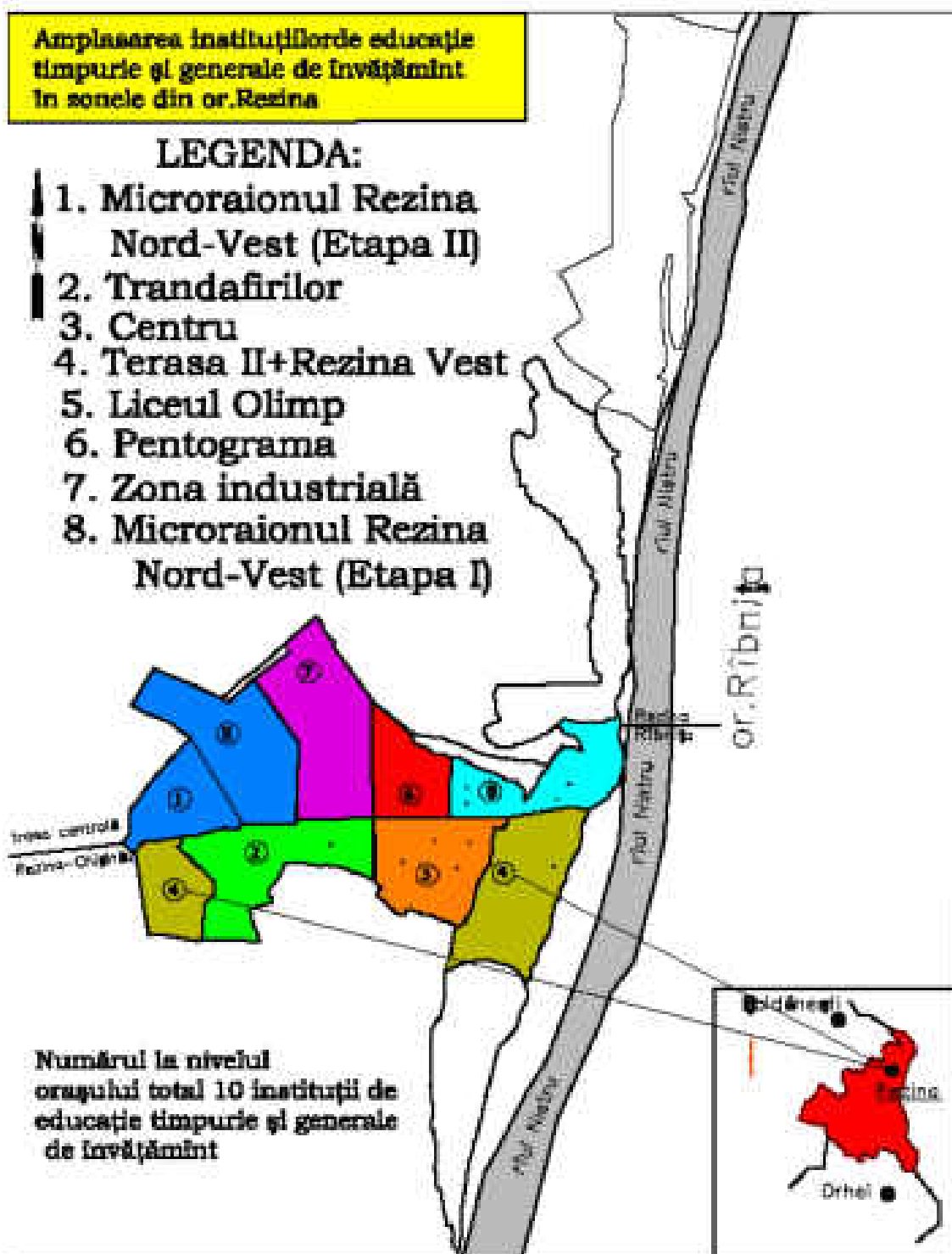
Imaginea nr.11.Numărul de petiții,demersuri către APL ,anul 2019 (per 1000 loc.) în zonele or.Rezina

Sursa : Primăria or. Rezina

Instituții de învățământ și școlarizare.

Instituțiile de învățământ sunt : 1 școală polivalentă , 2 licee , 4 grădinițe de copii , 1 școală sportivă , 1 școală muzicală , 1 școală de arte plastice, care nu sunt prezente în fiecare zonă. Școala polivalentă , 1 liceu , școală muzicală și școală de arte plastice sunt amplasate în zona Centru. În zona Liceul Olimp sunt amplasate : un liceu , două grădinițe de copii și școala sportivă . În zona Terasa II + Rezina Vest este amplasată numai o grădiniță , care funcționează și clădirea unui gimnaziu , care nu activează. În zona Trandafirilor este amplasată o grădiniță pentru 320 copii – cea mai mare din oraș și chear din raionul Rezina.

În școli sunt înregistrați mai puțini elevi decât capacitatea disponibilă , din cauza migrației populației .

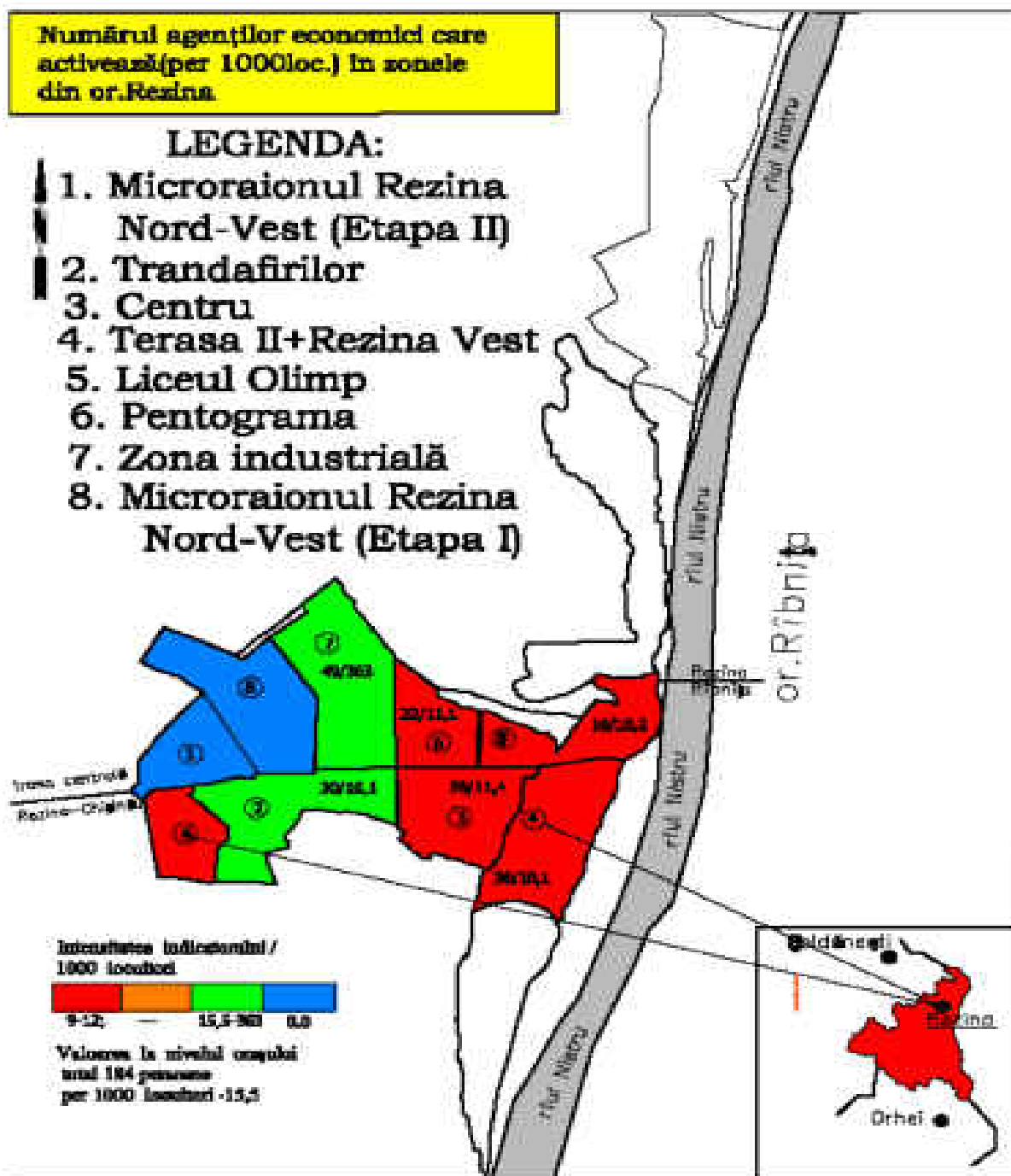
Imaginea nr.12. Amplasarea instituțiilor de educație timpurie și generală de învățămînt în zonele or. Rezina

Sursa : primăria or. Rezina

2.3.2. Sfera economică

Baza urbană a orașului Rezina este prezentată de întreprinderi din diverse ramuri ale economiei. Activitatea economică a orașului reprezintă o situație caracteristică Republicii

Moldova , ce constată lipsa diversității activităților economice și denotă o dezvoltare slabă a sectorului de afaceri. Ponderea cea mai mare este deținută de întreprinderile din domeniul comercial (întreprinderi comerciale, magazine, restaurante).

Imaginea nr.13. Numărul agenților economici, care activează în zonele or.Rezina , anul 2019

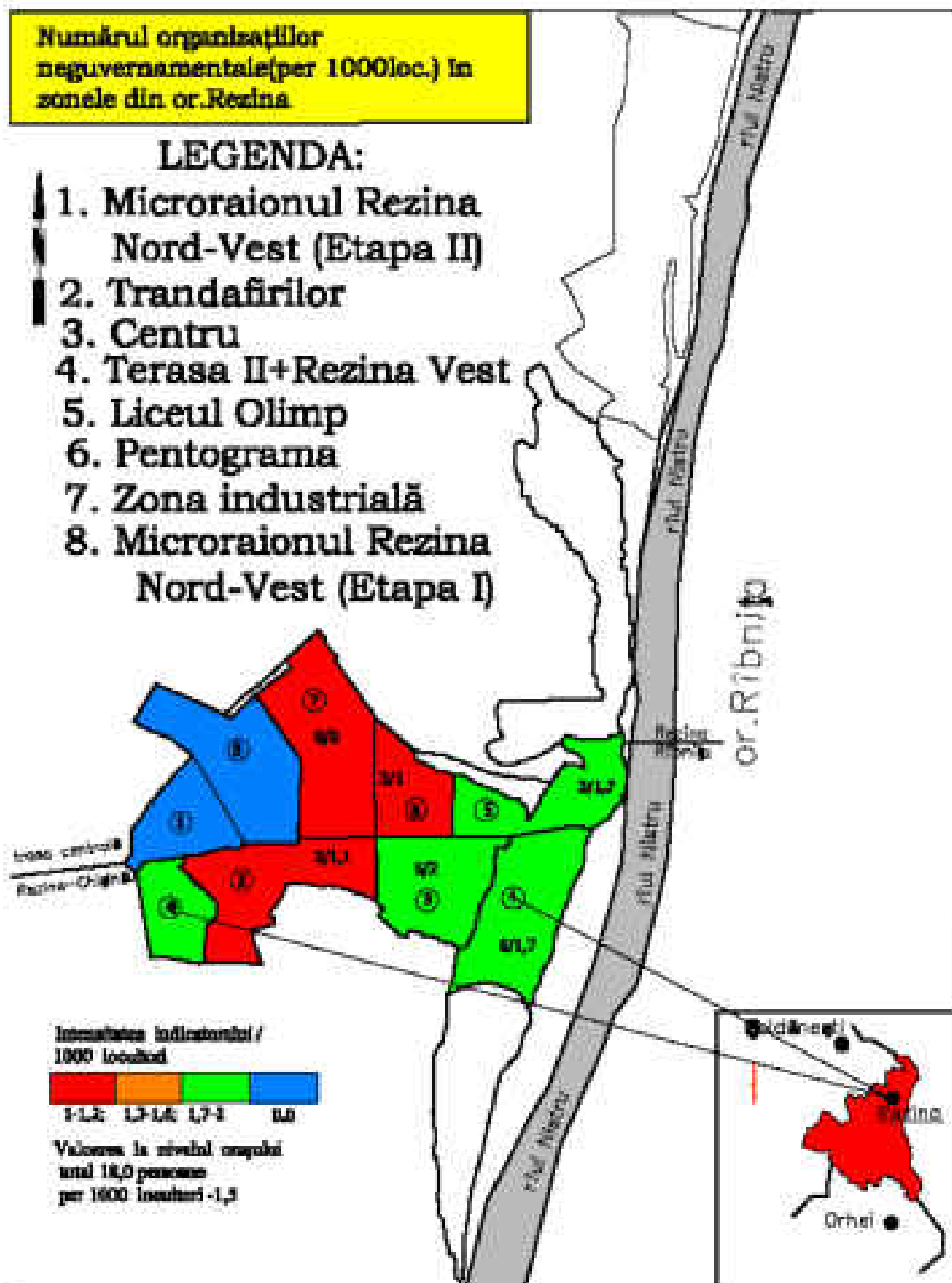
Sursa : Serviciul eliberării autorizațiilor de funcționare a primăriei or. Rezina.

Tabelul nr. 4. Rata medie pentru or. Rezina și ratele indicatorilor economici, pentru 1000 locuitori pentru fiecare zonă .

Ratele indicatorilor economici per 1000 locuitori	Orașul Rezina	Microraionul Rezina Nord Vest(II etapă)	Trandafirilor	Centru	Terasa II+ Rezina Vest	Liceul Olimp	Pentagrama	Zona Industrială	Microraionul Rezina Nord Vest(I etapă)
Agenți economici, care activează în zone	15,5	0,0	16,1	11,4	10,1	10,2	11,1	363	0,0
Magazine	13,6	0,0	4,8	27,9	7,3	20,3	7,6	51,8	0,0

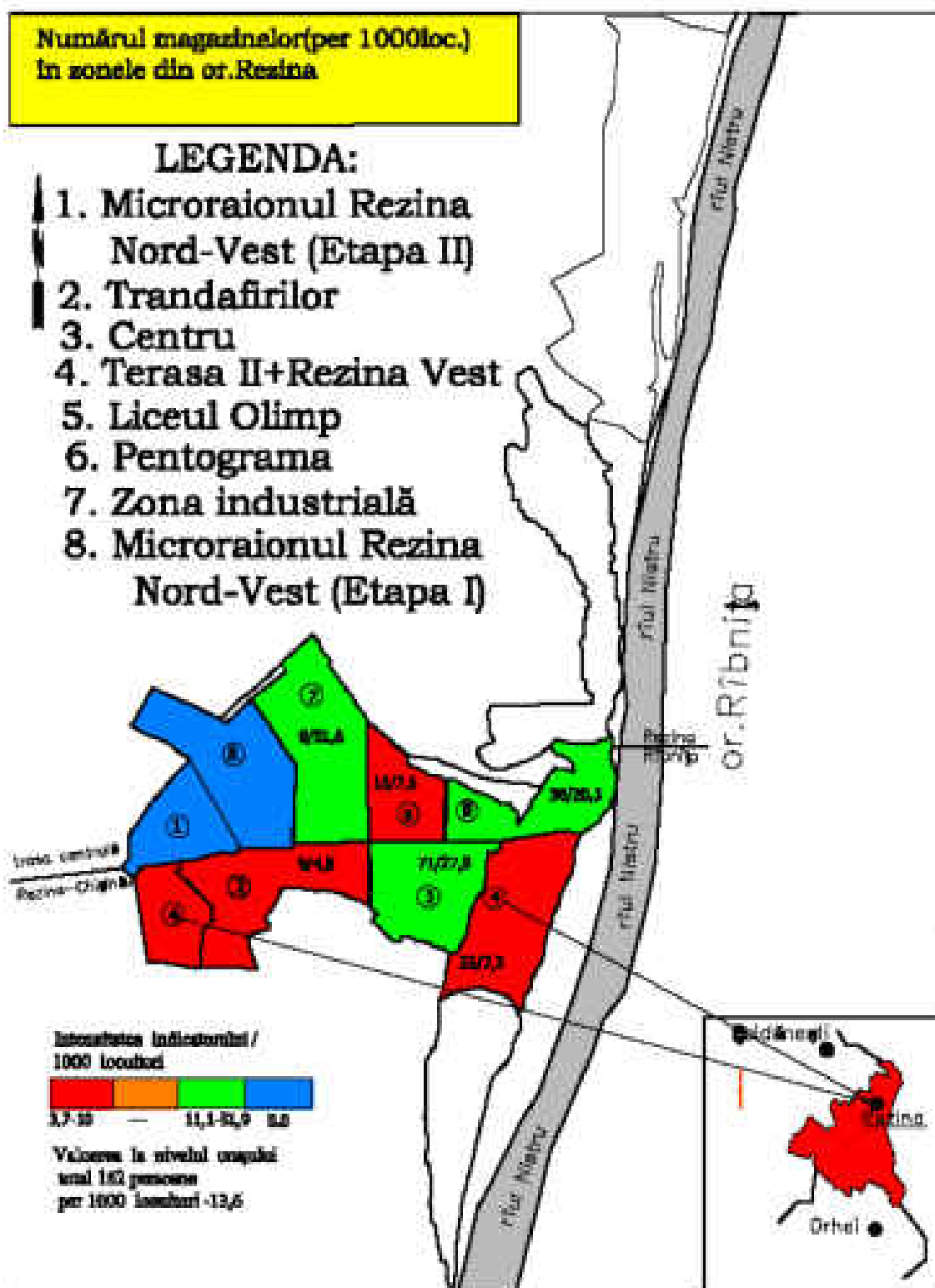
Sursa: Serviciul eliberării autorizațiilor de funcționare a primăriei or. Rezina

În or. Rezina activează 184 de agenți economici , inclusiv : în zona Trandafirilor – 30 ; în zona Centru – 29 ; în zona Terasa II + Rezina Vest - 36; în zona Liceul Olimp - 18; în zona Pentagrama - 22; în zona Industrială – 49.

Imaginea nr.14. Numărul organizațiilor neguvernamentale în zonele or.Rezina , anul 2019

Sursa : Serviciul primăriei or. Rezina.

Imaginea nr.15. Numărul magazinelor în zonele or.Rezina , anul 2019

Sursa : Serviciul eliberării autorizaţiilor de funcţionare a primăriei or.Rezina.

2.3.3. Sfera de mediu .

Evacuarea deșeurilor.

În orașul Rezina Î.M. „Servicii Comunal Locative Rezina,, evacuiază regulat deșeurile menajere de la sectorul locativ cu multe nivele , obiectele sociale, sectoarele locative individuale și de la agenții economici. În anul 2019 volumul deșeurilor acumulate și evacuate s-a mărit considerabil și a constituit 29800 m3. Pentru evacuarea deșeurilor menajere fiecare gospodărie – apartament achită lunar taxa de 16,93 lei. Deșeurile sunt evacuate la gunoiștea autorizată a orașului, amplasată în partea de vest a orașului. Suprafața gunoiștei constituie 9,6 ha, funcționează din anul 1990, conform informației oferite de Î.M., Servicii Comunal Locative Rezina,, aproximativ 50% din suprafața gunoiștei este completată. Teritoriul gunoiștei este îngrădit, lipsește sistemul de drenare. Teritoriul dispune de brâu de protecție sanitară din două părți.

Platformele autorizate de colectare a deșeurilor menajere – 33 la număr , construite în urmă cu 10-15 ani , care necesită renovări , sunt amplasate uniform în tot orașul , de la care deșeurile se evacuiază zilnic.În cartierele locative individuale deșeurile menajerie sunt acumulate și evacuate organizat o dată în săptămână.

Tabelul nr. 5: Rata medie pentru or.Rezina și ratele indicatorilor de mediu pentru 1000 locuitori pe zone

Platforme de acumulare a deșeurilor	Orașul Rezina	Microraiou I Rezina Nord Vest(II etapă)	Trandafirilor	Centru	Terasa II+ Rezina Vest	Licel Olimp	Pentagrama	Zona Industrială	Microraiou I Rezina Nord Vest(I etapă)
Ratele indicatorilor pentru 1000 locuitori	2,8	0,0	2,7	2,8	3,1	2,3	3,0	0,0	0,0

Sursa: Î.M.,„Servicii Comunal Locative Rezina,,

Apa, canalizare și stația de epurare .

Toate zonele orașului sunt aprovizionate cu apă potabilă centralizat. Calitatea apei potabile furnizate centralizat este de o calitate bună. Periodic la comanda Î.M.Servicii Comunal Locative Rezina , care prestează servicii de furnizare a apei potabile , se efectuează cercetări a calității apei de către laboratorul Centrului de Sănătate Publică din or.Rezina.În cartierele locative individuale se folosește și apa din fântâni. Cercetările de laborator a calității apei din fântâni se efectuează numai la comanda locuitorilor contraplată. Ca de obicei apa din fântâni este de o calitate mai proastă. Referitor la asigurarea cu rețele de canalizare situația este mai slabă. Există sisteme centralizate de canalizare în zonele **Trandafirilor , Centru** (cu excepția străzilor din sectorul locativ individual), **liceul Olimp** , însă în zona **Terasa II + Rezina - Vest** există sistemă de canalizare numai pentru blocurile locative cu multe nivele din str.Păcii, pentru instituțiile din str. Păcii. Pentru sectorul locativ individual , adică pentru casele la sol se folosesc haznale, de asemenea și în **Zona Pentagrama** casele particulare au gropi de canalizare, de unde apele reziduale sunt evacuate la solicitarea proprietarilor contraplată , în așa mod poluând solul și apele freatice, care se scurg și ajung în râul Nistru. În anul 2014 cu susținerea financiară a Fondului Ecologic Național a Republicii Moldova a fost începută construcția stației de epurare a apelor reziduale din orașul Rezina. Construcția s-a efectuat în mai multe etape , documentația de proiect a fost modificată , periodic a fost stopată finanțarea ,dar pînă în prezent n-au fost finalizate lucrările de construcție și stația n-a fost pusă în funcțiune. Nefuncționarea stației de epurare duce la poluarea considerabilă a apelor din râul Nistru, ceia ce aduce daune enorme râului și mediului ambiant.

2.3.4 Sfera spațial-funcțională .

Tabelul nr. 6: Rata medie pe oraș și ratele indicatorilor spațial-funcționali per 1000 locuitori pentru fiecare zonă

Denumirea indicatorilor	Orașul Rezina	Microraionul Rezina Nord Vest(II etapă)	Trandafirilor	Centru	Terasa II+ Rezina Vest	Liceul Olimp	Pentagrama	Zona Industrială	Microraionul Rezina Nord Vest(I etapă)
Instituții educaționale	0,8	0,0	0,5	1,6	0,3	2,2	0,0	0,0	0,0
Instituții medico sanitare	0,8	0,0	0,5	2,4	0,3	0,0	0,5	7,4	0,0
Instituții culturale	0,2	0,0	0,0	0,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Facilități sportive	0,8	0,0	0,5	1,2	0,6	1,1	0,50	7,40	0,0
Zone verzi de recreere	0,6	0,0	1,1	2,0	1,1	1,7	1,0	0,0	0,0
Terenuri de joacă pentru copii	2,7	0,0	2,7	5,9	1,4	2,3	1,00	7,4	0,0

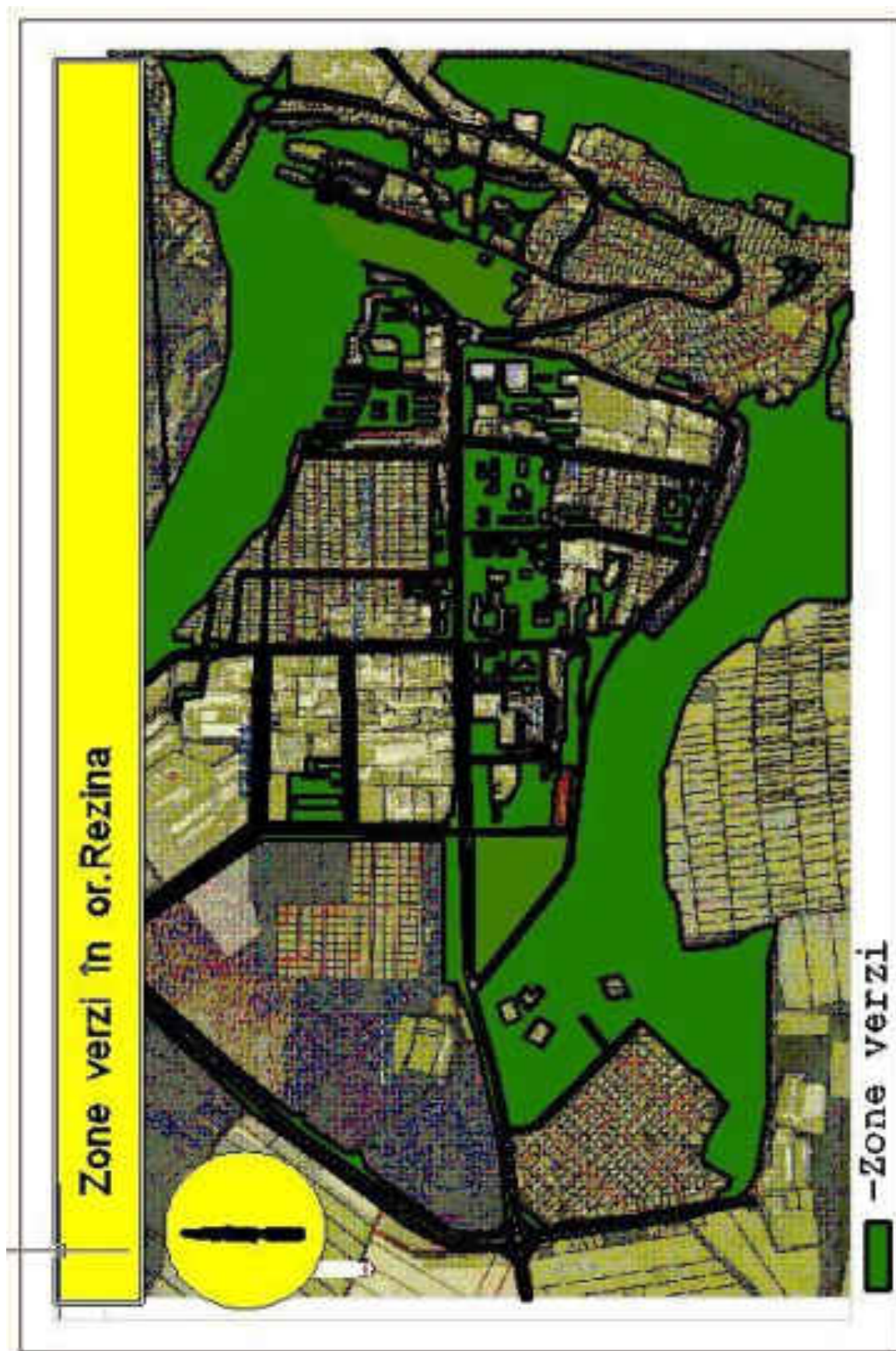
Sursa: Primăria or. Rezina

Zone verzi : parcuri, scuaruri.

Aproape toate sectoarele oraşului dispun de zone verzi de dimensiuni variate: în curţile blocurilor locative cu multe nivele, de-a lungul : străzii 27 August , bulevardul Şciusev , scuarul monumentului Ferdinand , monumentul Eroilor din str. 27 August, monumentul Eroilor căzuţi în cel de-al doilea război mondial din str. Lomonosov, de-a lungul râului Nistru .Două suprafaţe mari verzi sunt amplasate în apropierea zonei **Terasa II + Rezina- Vest** ,dintre care una este neamenajată, sădită haotic neîngrijită , copacii nu sunt curăţiţi de mulţi ani, din cauza reliefului deluros şi neamenajat este inaccesibilă pentru plimbări , unde lipseşte mobilierul stradal şi necesită lucrări de renovare , amenajare şi îmbunătăţiri considerabile.

Tabelul nr. 7. Numărul zonelor verzi de recreiere existente în oraşul Rezina

d/o	Denumirea zonelor	Numărul zonelor verzi existente (conform PUG)
1.	Microraionul Rezina Nord Vest (etapa II)	1
2.	Trandafirilor	2
3.	Centru	5
4.	Terasa II+ Rezina Vest	4
5.	Licel Olimp	3
6.	Pentagrama	2
7.	Zona industrială	2
8.	Microraionul Rezina Nord Vest (etapa I)	0

Imaginea nr.17. Spații verzi (parcuri, scuaruri) în orașul Rezina.

Sursa :Primăria or. Rezina

Terenuri sportive și terenuri de joacă pentru copii.

Orașul nu dispune de construcții sportive și centre de cultură fizică și antrenare a sănătății cu capacități mari de agrement. Consiliului Raional Rezina i-a fost alocat în locațiune 4 hectare de pământ pentru construcția unui complex sportiv. Construcția complexului a fost începută , dar din lipsa surselor financiare , lucrările de construcție sunt sistate. Conform datelor colectate în cadrul discuțiilor efectuate în rîndul tinerilor, este nevoie de un complex sportiv, cu stadion și bazin pentru înot, care să presteze mai multe servicii locuitorilor urbei. Mulți locuitori din orașul Rezina se ocupă cu înotul în bazinele din orașul Rîbnița ,care se află pe partea stîngă a rîului Nistru, aproximativ la distanța de 5 km.

Pe teritoriul orașului la moment funcționează 6 săli de sport, 3 amplasate în instituțiile de învățămînt și 3 private. Terenuri și săli sportive pentru jocuri sportive colective de mini fotbal, volei si baschet există în cadrul fiecărei școli, inclusiv și la Școala Polivalentă nr.84.În ultimii 3 ani au fost construite 4 terenuri sportive cu înveliș artificial. Pentru tinerii din or. Rezina , de asemenea, lipsesc locurile de agrement , inclusiv Centre de ocupații pentru tineret/ cafenele pentru tineret.

În anul 1962 a fost înființată Școala sportivă pentru copii și juniori. Aici se ocupă tinerii urbei și din localitățile rurale apropiate, fiind antrenați de către antrenori calificați, ce conduc activitatea multor grupe sportive la volei, fotbal, box, dziudo. Numărul de tineri , care doresc să practice sportul și să-și antreneze sănătatea este mai mare comparativ cu capacitatea școlii.

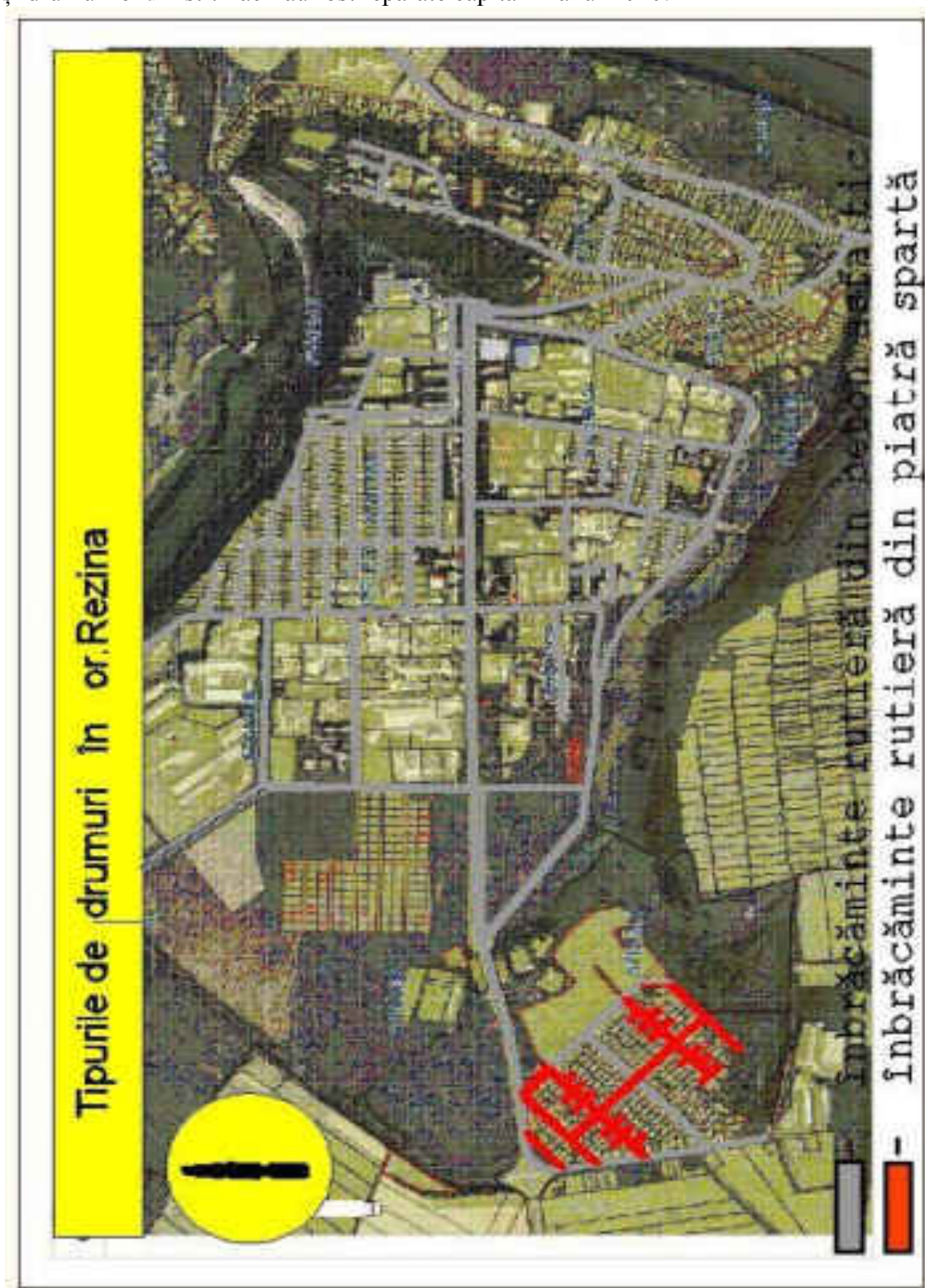
Orașul Rezina este recunoscut la nivel național și internațional datorită performanțelor sportive obținute la artele marțiale, realizate de organizația non-guvernamentală Clubul Sportiv „Karate - Kay”.Succesele și tradițiile școlii pot constitui o sursă incontestabilă în promovarea localității și atragerea de fonduri, iar parteneriatul cu alte instituții poate impulsiona dezvoltarea altor sectoare, aceasta fiind o sursă nedevelopată și o oportunitate a localității.

De obicei pentru locuitorii orașului sunt organizate diferite activități culturale și sportive cu ocazia sărbătorilor naționale – 27 și 31 August, Hramul Orașului – 14 octombrie, deschiderea sezonului sportiv, închiderea sezonului sportiv , sărbătorile de iarnă – Anul Nou , Crăciunul și Boboteaza, cu excepția ultimilor ani din motivul situației excepționale sanitare.Au mai fost analizați indici ,ce caracterizează facilitățile sportive și locurile de joacă pentru copii amenajate . În zona **Centru** sunt concentrate mai multe facilități sportive și terenuri de joacă pentru copii. În toate zonele sunt terenurile aferente blocurilor locative amenajate încă în perioada sovietică, care astăzi necesită renovări. Zona **“Terasa II + Rezina -Vest”** este considerată o zonă parțial lipsită de facilități sportive și terenuri de joacă , spații publice de agrement.Numărul terenurilor de joacă pentru copii este limitat – 5 terenuri, ceea ce este de o mare importanță pentru calitatea vieții locuitorilor din zonă, inclusiv a copiilor. Zona **Pentagrama** la fel este lipsită de spații publice amenajate, având o structură mai rurală , aici sunt amplasate mai multe case de locuit individuale la sol. În zona **Trandafirilor** situația este mai bună, fiind locuri amenajate, însă care la fel necesită renovări.

2.3.5.Sfera tehnică.

Starea drumurilor .

Infrastructura rutieră în orașul Rezina este destul de bine dezvoltată, însă necesită renovări capitale. Majoritatea drumurile sunt acoperite cu beton asfaltic .Numai în cartierul locativ individual Rezina - Vest două din opt străzi sunt asfaltate, șase străzi sunt din piatră spartă . O bună parte a drumurilor asfaltate au fost renovate.Trotuarele sunt renovate , sunt într-o stare bună numai pe strada 27 August. Pe celelalte străzi sunt într-o stare mai proastă . Trotuarele și drumurile din str. Păcii au fost reparate capital în anul 2020.

Imaginea nr.19 .Drumurile asfaltate (marcate cu sur), drumurilor din pietriș (marcate cu roșu).

Sursa : Primăria or. Rezina

Transportul public.

Rețeaua de transport a orașului este reprezentată prin transportul auto, care este principalul mijloc de legătură internațional, republican Bălți – Rîbnița , R – 20 și local, deservit de „Orhei- Drumuri,,SA. În apropierea orașului este amplasată calea ferată (distanța de 6 km – stația Mateuți) , pe care circulă locuitorii orașului, dar care nu este utilizată de către agenții economici. Rețelele de transport fluvial disponibile pe râul Nistru nu sunt utilizate, deoarece majoritatea barjelor sunt amplasate în partea stîngă a râului Nistru – în orașul Rîbnița.

Pe teritoriul orașului, în subordine, există următoarele căi de comunicații:

- automagistrala de importanță națională: R 20: Bălți – Rîbnița, distanță de 7 km;
- drumurile locale , ce leagă orașul Rezina cu satele Solonceni și Saharna;
- 2 poduri peste r. Nistru – 1 pentru transportul auto și 1 pentru transportul feroviar.

În afară de acest drum în oraș există o rețea largă ramificată de drumuri de importanță locală.

Transportul public constă din rute , care circulă prin satele Ciorna, Stohnaia și Boșernița , care sunt părți componente a Unității Administrativ Teritoriale Rezina și traversează numai pe strada 27 August ,care este amplasată de-a lungul orașului și unește orașul cu alte drumuri naționale importante. Tot pe acest drum circulă și alte rute de tranzit din alte localități a raionul Rezina , iar celelalte zone ale orașului au doar două rute: cartierul locativ individual Rezina Vest , care se află aproximativ la 2 km de la zona **Centru** și str.Păcii , unde transportul vremelnic circulă numai dimineața. Transportul extern este asigurat în diferite direcții de autobuze și rutiere.

2.4. Identificarea Zonelor degradate și a Zonei de Revitalizare.

Conform Liniilor directoare privind revitalizarea urbană în Republica Moldova, zona degradată se identifică printr-o acumulare de fenomene sociale negative, în cel puțin una dintre următoarele domenii : economic , de mediu , tehnic și spațial-funcțional. După analiza ratelor indicatorilor pentru 1000 locuitori, pentru fiecare domeniu și pentru fiecare zonă, sunt prezentați cei mai importanți indicatori sociali și economici într-un tabel comparativ, din care se evidențiază zona **Terasa II + Rezina - Vest** cu o concentrare de fenomene negative conform majorității coeficienților, precum și zona **Trandafirilor** , cu diferențe mai mici față de media pe oraș, însă iarăși cu date negative pentru indicatorii prezentați. O acumulare mai mică de procese negative sunt și în zona **Centru**.

Zona **Terasa II + Rezina - Vest** este zona cu cele mai multe fenomene sociale negative. Totodată, așa cum ratele indicatorilor economici cât și ratele indicatorilor de mediu în cazul acestui studiu descriu mai mult cantitativ decât calitativ gravitatea fenomenelor negative, decizia cu privire la determinarea zonei degradate a fost luată în baza ratelor indicatorilor sociali și spațiali - funcționali. În acest context , luând în considerație apariția simultană a problemelor sociale și spațial - funcționale, zona **Terasa II + Rezina - Vest** a fost identificată ca zona degradată.

Imaginea nr.20 . Vizite în teren , discuții cu locuitorii din zona Terasa II+Rezina Vest.

Tabelul nr. 8. Suprafața și populația în Zonele Degradate și Zona de Revitalizare a or.Rezina

Nr d/o	Denumirea zonei	Nr de locuitori (persoane)	Procentul din numărul locuitorilor	Suprafața,ha	Procentul din toată suprafața
1.	TerasaII+Rezina Vest	3556	29,9	77,9	21,0
2.	Trandafirilor	1867	15,7	43,4	11,7
3.	Centru	2545	21,4	33,8	9,1

Imaginea nr.21 . Vizite în teren , discuții cu locuitorii din zona Terasa II+Rezina Vest.
(iunie 2021)

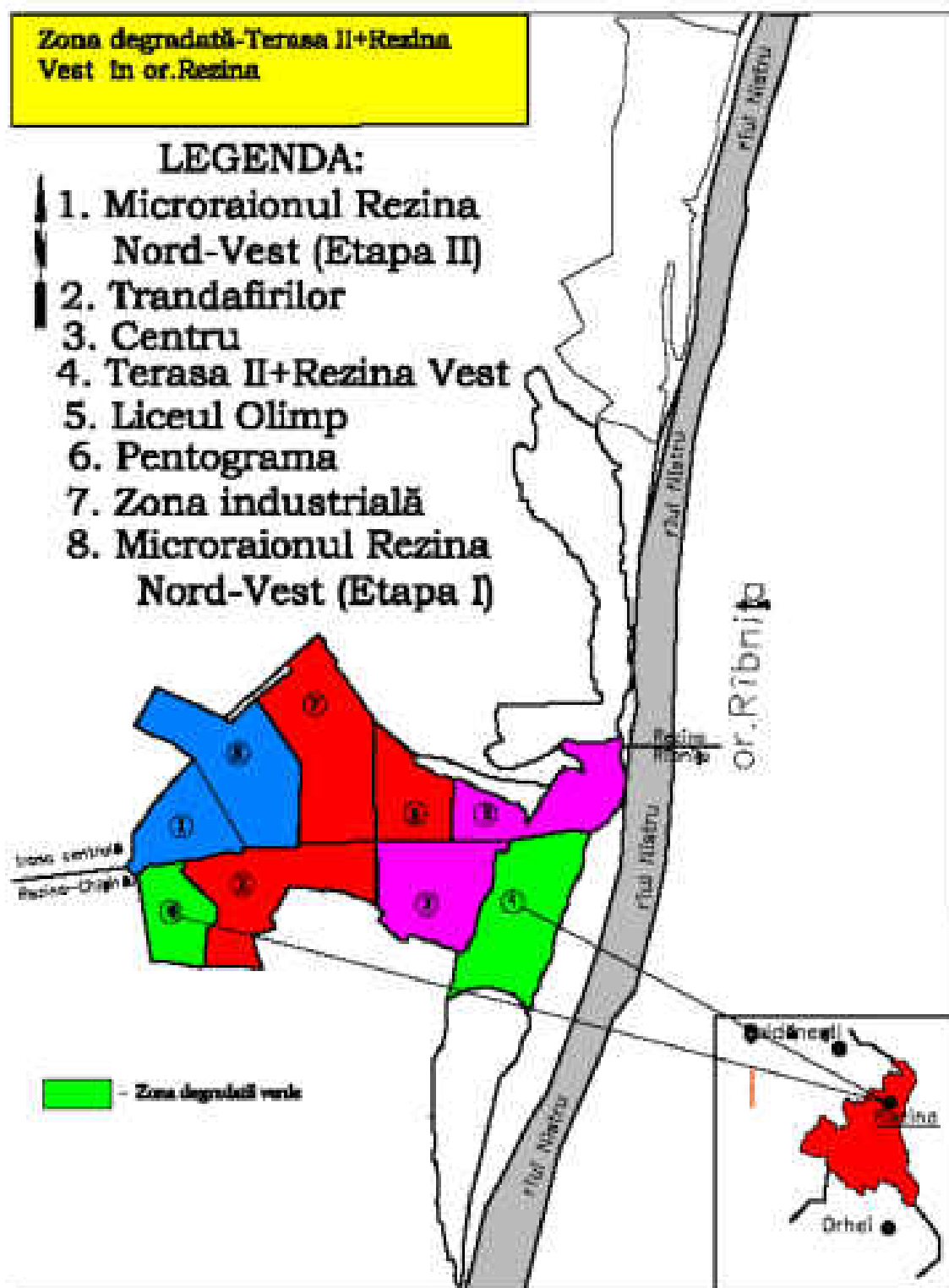

Imaginea nr.22 Vizite în teren , discuții cu locuitorii din zona Terasa II+Rezina Vest.
(iunie 2021)

2.5.Determinarea Zonei de Revitalizare Urbană a or. Rezina

În urma analizei indicatorilor, vizitelor în teren, precum și a discuțiilor în cadrul grupului de lucru implicat în actualizarea Programului de Revitalizare Urbană or.Rezina cu locuitorii,

agenții economici, activiștii civici , a fost selectată **Zona de Revitalizare Urbană** zona **Terasa II + Rezina - Vest**, care cuprinde în totalitate strada Păcii ,str.Orhei , str.Tinereței , str.Neculce , str. Ion Aldea Teodorovici , teritoriul aferent scărilor (str. 27 August- str. Păcii-str. Lomonosov) , cartierul individual Rezina - Vest și altele.

Imaginea nr. 23 .Cu culoare verde este marcată zona degradată –Terasa II + Rezina Vest pe harta orașului Rezina.

Am determinat zona de revitalizare urbană - **Terasa II + Rezina Vest** drept o zonă care se caracterizează printr-o concentrare a fenomenelor negative în următoarele domenii: social, economic, de mediu, tehnic și spațial-funcțional. Această alegere vine de la necesitatea de a îmbunătăți situația în zona dată, unde este o stare avansată de degradare, unde sunt amplasate instituții, care vor deveni pe parcurs parteneri în procesele de revitalizare (AO ADR,, Habitat,, Î.I.Evelina Răducan,,filial Centrului Medical ,, Galaxia,, Publicitatea periodică ,, Cuvântul,, SRL). Tot în această zonă se regăsește grădinița de copii nr.1,, **Leagănul Copilăriei,,** , care a fost redeschisă în anul 2016, clădirea gimnaziului abandonată, unde Primăria Rezina are posibilitatea și intenția de a investi și a deschide un centru pentru plasament temporar a copiilor din familii social vulnerabile și a bătrânilor cu dizabilități singuratici. Totodată , intervențiile din această zonă vor influența benefic tot orașul, care după cum am văzut e mai dezavantajată decât celelalte zone ale orașului.

III. ANALIZA APROFUNDATĂ A ZONEI DE REVITALIZARE

3.1.Descrierea zonei de Revitalizare Urbană

Analiza aprofundată ține de cercetarea complexă a problemelor zonei **Terasa II + Rezina Vest**, identificarea cauzelor fenomenelor negative din zonă , identificarea necesităților de revitalizare , precum și identificarea potențialului de dezvoltare , idei care vor sta la baza proiectelor acestei zone . Un diagnostic aprofundat asigură dezvoltarea unor proiecte de revitalizare , care vor rezolva problemele specifice comunității locale într-un mod cuprinzător, utilizând potențialul său. Procesul de analiză a zonei de revitalizare s-a bazat atât pe date cantitative, cât și pe informații calitative. Pentru elaborarea acestei analize au fost selectați indicatori , folosind mai multe surse: Direcția Asistență Socială și Protecție a Familiei Rezina, Î.M., Servicii Comunal Locative Rezina ,, Comisariatul de Poliție Rezina, Primăria or. Rezina , Centrul de Sănătate Publică Orhei, Agenția Ocupării Forței de Muncă Rezina , registrul proprietății orașenești. De asemenea au avut loc vizite de observare în teren , discuții cu locuitorii,consultări publice ,cu agenții economici , activiștii civici și la ședințele Grupului de lucru și Comisiei Consultative.

Comisia Consultativă a fost formată din 13 membrii . Din componența comisiei consultative fac parte : 5 locuitori ai zonei de revitalizare, președintele AO ADR ,, Habitat,, Televiziunea locală ,,Elita,, tineri voluntari , reprezentanți ai primăriei, Î.I ,, Evelina Răducan,, parohul bisericii ortodoxe din zonă.

Au fost organizate 3 ședințe al comisiei consultative, astfel respectând principiul de participare, incluziune și transparență. Au fost depistate cele mai stringente probleme din zona de revitalizare , au fost identificate necesitățile locuitorilor, precum și potențialul de dezvoltare din resursele existente din zona **Terasa II + Rezina Vest**. Cercetarea în detaliu a fenomenelor negative , în special problemele și cauzele acestora. Necesitățile zonei reprezintă baza proiectelor de revitalizare ,care au scopul de a soluționa problemele specifice zonei, utilizând potențialul de dezvoltare a acesteia. De asemenea au avut loc mai multe vizite în teren (Fact Finding Mission), discuții cu locuitorii și angajații instituțiilor publice. O altă sursă de informații o constituie chestionarele, care au fost completate prin diferite proiecte.

Strada Păcii este parte componentă a zonei **Terasa II + Rezina Vest** și este cea mai veche parte a orașului, construcțiile fiind executate în anii 1960 – 1970 , primele 26 blocuri locative cu 2-3 - 5 nivele ,construite în orașul Rezina .

Așa cum zona aceasta este cea mai veche , respectiv și locuitorii sunt în etate. O perioadă activitatea grădiniței de copii din zonă a fost sistată , din lipsă de copii. În zona dată prețurile de vânzare – cumpărare a apartamentelor sunt mai mici , comparativ cu prețurile de pe terasa a treia. În ultimii 10 ani multe familii tinere și-au procurat apartamente în zona dată , fiindcă sunt la un

preț mai mic , care este un moment pozitiv ,ce duce la întinerirea populației din zonă.Ca urmare în zonă sunt mulți copii , adolescenți. În anul 2016 cu suportul Fondului de Investiții Sociale din Moldova , primăria or. Rezina a efectuat renovarea grădiniței de copii , care ulterior a fost redeschisă.

Conform datelor Oficiului Stării Civile Rezina numărul noi-născuților în anul 2019 din zona de revitalizare este de 38 din 99 pe oraș, ceea ce constituie 38,4% , adică este un factor pozitiv, în zonă sunt mulți copii, tineri.

3.2. Analiza situației din anumite perspective.

3.2.1. Sfera socială.

În baza datelor prezentate de Inspectoratul de Poliție Rezina, Primăria or. Rezina, Direcția Asistență Socială și Protecția Familiei Rezina, Agenția Teritorială pentru Ocuparea Forței de Muncă Rezina, a fost realizată o analiză detaliată a indicatorilor sociali în zona **Terasa II + Rezina Vest**, care se referă la următoarele aspecte de bază : sărăcia, excluziunea socială și siguranța cetățenilor. Aceste fenomene negative au fost determinate în urma dialogului direct cu cetățenii în timpul consultărilor publice ,vizitelor în teren și în urma discuțiilor în cadrul ședințelor Comisiei Consultative.

Sărăcia este cel mai important factor , care ilustrează problemele sociale. Acest fenomen social negativ adesea este o consecință a unei situații financiare dificile. Problemele majore cu care se confruntă persoanele constituie: insuficiența surselor financiare și pensiile foarte mici.

Conform datelor prezentate de către Direcția Asistență Socială și Protecție a Familiei Rezina, în zona **Terasa II + Rezina Vest** se află la evidență 69 familii social - vulnerabile , ceea ce constituie 35,2% din numărul total de familii social - vulnerabile din oraș și respectiv circa 1,9% din numărul total al populației zonei de revitalizare. Conform acelorași surse , pe parcursul anului 2019, de ajutor social au beneficiat 162 persoane din zonă, ceea ce constituie 1,4% din numărul total al populației din oraș și respectiv circa 4,6% din numărul total al populației zonei de revitalizare. Problema sărăciei este strâns legată cu alte probleme sociale, cum ar fi nivelul scăzut de pregătire profesională, care duce la dificultăți de angajare în câmpul muncii și respectiv rata mare a șomajului .Toate aceste probleme produc dependența de ajutoare sociale. Aceste rezultate sunt îngrijorătoare și reprezintă o problemă a zonei de revitalizare.

Necesități: Persoanele expuse riscului de sărăcie necesită o atenție deosebită, sprigin special, multidirecțional . Excluziunea comunitară și socială este posibilă prin activități comune , organizate de administrația publică locală în comun cu comunitatea din zona de revitalizare urbană.O necesitate prezintă organizarea cursurilor de pregătire profesională pentru sporirea posibilității de angajare în câmpul muncii. De asemenea sunt necesare locuri noi de muncă prin stimularea investițiilor, dezvoltarea unui mediu confortabil pentru afaceri în oraș , intensificarea activității economice pentru ca locuitorii din zona de revitalizare să aibă un venit stabil, pentru asigurarea nivelului de trai mai bun.

Potențial : În zona de revitalizare urbană este amplasată clădirea fostului gimnaziu ,care de mai mulți ani nu funcționează .Elementele portante ale clădirii sunt într-o stare satisfăcătoare . Renovarea clădirii și implementarea unor proiecte sociale cu suportul instituțiilor din zonă ar putea implica persoanele dezavantajate în diferite activități , care v- a aduce la creșterea capacităților membrilor comunității locale. În parteneriat cu AO ADR „ Habitat„ , care are experiență, ar putea fi create noi proiecte/programe de pregătire profesională și integrare socială. De exemplu în domeniul tehnologiilor informaționale.

Șomajul .

Problemele sociale ale sărăciei sunt strâns legate de problema șomajului în rândul locuitorilor din zona de revitalizare urbană. Conform datelor prezentate de Agenția Teritorială pentru Ocuparea Forței de Muncă Rezina în oraș sunt înregistrați 128 șomeri , ce constituie 1,1 % din numărul total al populației, dintre care 36 șomeri sunt din zona **Terasa II + Rezina Vest** , ce constituie 1,1% din numărul total al populației zonei de revitalizare. Așa cum nu toate persoanele fără un loc de muncă stabil sunt înregistrate la ATOFM este complicat a estima starea reală a șomajului. Din acest motiv presupunem că numărul de facto al șomerilor este cu mult mai mare. Criza economică din țară, lipsa locurilor de muncă au impus mulți locuitori să emigreze. Astăzi mulți locuitori din zonă lucrează peste hotare.

Tabelul nr. 7. Numărul șomerilor înregistrați în or. Rezina și în zona de revitalizare urbană

Nr d/o	Perioada	Numărul șomerilor în orașul Rezina	Procentul din numărul locuitorilor din oraș	Numărul șomerilor în zona de revitalizare urbană	Procentul din Numărul locuitorilor din zonă
1.	Anul 2019	128	1,1%	36	1,1%

Sursa : Agenția Teritorială de Ocupare a Forței de Muncă Rezina

Necesități: Locuitorii din zona de revitalizare au nevoie de suport complex pentru a se încadra în câmpul muncii . Spriginul acordat acestor persoane trebuie să fie prin : școlarizarea șomerilor , consolidarea capacităților profesionale cu o abordare specială. Este necesară informarea șomerilor , pentru a se înregistra la ATOFM , pentru a-și alege sfera de interes ,domeniul confortabil de activitate.Totodată este necesară educația economică a populației. Majoritatea persoanelor din această grupă de risc nu sunt în stare să gestioneze puținele surse financiare , de care dispun.O abordare specială necesită oamenii implicați în migrație. Pentru ei este mai greu de revenit acasă, fiindcă este dificilă asigurarea aceluiaș nivel de trai ca peste hotare. Pentru această categorie este necesară susținerea inițiativelor antreprenoriale.

Potențial : În zona de revitalizare pot fi implementate proiecte , care vizează instruirea șomerilor În acest sens, ar putea fi organizate cursuri de instruire pentru munca cu tehnologiile informaționale sau alte specialități care sunt necesare pentru ca populația din ZR să beneficieze de șanse sporite de angajare în câmpul muncii. În acest context, șomerii devin un potențial al ZR. Totodată ar putea fi organizat un serviciu de consultanță pentru persoanele , care doresc să-și deschidă o afacere.

Capitalul social.Capitalul social reprezintă un cadru foarte important pentru dezvoltarea socială , datorită creării Grupului Local de Inițiativă (GLI) – Comisia Consultativă , care are rolul de a asigura un proces continuu de informare, consultare și inițiere al unor activități civice. GLI, compus din 13 persoane, a fost instruit în domeniul implicării la elaborarea Programului de Revitalizare Urbană a orașului Rezina, a participat la consultările publice cu locuitorii zonei de revitalizare ,GLI a demonstrat existența voinței și dorința oamenilor de a acționa pentru a schimba lucrurile în spațiul comun.

Imaginea nr.24 . Activitatea Grupului Local de Inițiativă la determinarea necesităților și potențialului local din zona **Terasa II + Rezina -Vest**.

Sursa : foto comisia consultativă

Necesități: Este necesar de a include membrii GLI în alte proiecte cu scopul consolidării capacităților acestora. Este foarte importantă promovarea activităților realizate de GLI pentru sporirea impactului în implementarea proiectelor.

Potențial: Implicarea GLI în integrarea membrilor comunității , care v-a oferi un impuls dezvoltării sociale în zona de revitalizare. În acest sens, GLI poate crea o asociație obștească cu scopul de a realiza proiecte în mod independent. Totodată, GLI poate deveni un model pentru crearea noilor grupuri de inițiativă în tot orașul Rezina.

Sănătatea publică .

Starea de sănătate a locuitorilor din oraș indică multe aspecte importante ale calității vieții . Conform datelor , care au fost prezentate privind numărul nou - născuților , numărul persoanelor decedate și principalele cauze de deces în zona de revitalizare pentru anul 2019 , în zona de revitalizare au fost înregistrați 38 nou-născuți din 99 nou- născuți pe oraș, ceea ce constituie – 38,4 % din numărul total al nou născuților pe oraș . Această valoare indică asupra faptului că în zonă sunt mulți copii , necătfind la faptul ,că parțial zona dată este cea mai veche parte a orașului. În zonă sunt multe familii tinere, care în perspectivă v-a duce la întinerirea populației și respectiv la mărirea numărului populației în zona de revitalizare.

În anul 2019, în ZRU au fost înregistrate 46 decese dintr-un număr total de 132 decedați la nivel de oraș.

Locuitorii zonei de revitalizare sunt deserviți de 3 (trei) medici de familie și 6 (șase) asistente medicale din cadrul Centrului Medicilor de Familie din or.Rezina și a filialei Centrului Medical „ Galaxia„ , amplasat în zona de revitalizare, pe strada Păcii.

Necesități: Informarea locuitorilor printr-un mesaj în Publicația periodică „ Cuvîntul„ , sediu căreia este în zona de revitalizare, despre necesitatea supravegherii sănătății pentru prevenirea bolilor, dar și creșterea speranței de viață. De asemenea este necesar de a promova un mod sănătos de viață pentru toate vârstele prin practicarea sportului, consumului alimentelor sănătoase. Este important a încuraja mersul pe jos, inclusiv și pe cele 424 trepte ale scării din zonă cât și pe bicicletă, dar totodată este necesară renovarea infrastructurii rutiere.

La fel de importantă este asigurarea populației cu apă potabilă de calitate bună, prezența sistemului centralizat de canalizare, reorganizarea circulației transportului de mare tonaj , care circulă pe str. Orhei de la uzina de ciment din or.Rezina și de la uzinele : metalurgică și de ciment din or.Rîbnița, care produce zgomot , praf și poluiază enorm mediul ambiant. Este necesară renovarea suprafețelor de depozitare și sortare a deșeurilor menajere și numai decît amenajarea spațiilor verzi. Un lucru foarte important este punerea în funcțiune a stației de epurare din or.Rezina.

Potențial: Instituțiile pot deveni centre de informare cu privire la sănătate. Prezența în ZRU a filialei CM„ „Galaxia „și a unei farmacii, este un mare avantaj și o resursă. A fost renovat terenul sportiv din preajma clădirii fostului gimnaziu , care a fost transformat într-un Centru multifuncțional destinat activităților sportive cu terenuri amenajate pentru practicarea sportului pentru persoanele de toate vîrstele, inclusiv tineretul . Practicarea sportului poate fi stimulată prin competiții și alte activități. Spațiile verzi și de recreere pot fi amenajate și dotate cu mobilier urban.

Securitatea publică reprezintă un factor esențial în analiza calității vieții locuitorilor orașului, inclusiv a zonei de revitalizare . Această problemă este una complexă, fiindcă ține de aspectul social , dar și de aspectele spațial-funcționale și tehnice , care pun în pericol siguranța cetățenilor , dintre care: lipsa parțială a indicatorilor rutieri, starea deplorabilă a infrastructurii rutiere, lipsa parțială a trotuarelor , starea nesatisfăcătoare a trotuarelor existente, starea nesatisfăcătoare a rețelei iluminatului public în curțile blocurilor locative, pe străzile M. Basarab și Neculce, lipsa trecerilor marcate pentru pietoni .

Zona de revitalizare nu dispune de un sector de poliție. În general, în orașul Rezina există 2 sectoare de poliție. Cel mai apropiat sector de poliție și cel în competența căruia este asigurarea securității publice în zona de revitalizare este sectorul de Poliție orășenească din str. 27 August , nr.12.În baza informației primite de la Inspectoratul de Poliție Rezina pe teritoriul zonei **Terasa II + Rezina Vest** au loc un număr mare de infracțiuni: furturi , tulburarea ordinii publice , accidente.

Tabelul nr. 8. Numărul infracțiunilor în or.Rezina și în zona de revitalizare urbană în anul 2019.

Nr d/o	Indicator	La nivelul orașului Rezina	Procentul din numărul locuitorilor or.Rezina	La nivelul zonei de revitalizare urbană	Procentul din numărul locuitorilor din zona de revitalizare
1	Numărul infracțiunilor	201	1,7	72	2,0

Sursa : Inspectoratul de Poliție Rezina

Nnumărul infracțiunilor prezentat în tabelul nr. 8 exprimă faptul , că în zona de revitalizare urbană – **Terasa II + Rezina Vest**, nivelul securității publice este redus : la 29,9% din populația orașului îi revin 35,8% din numărul total al infracțiunilor, de unde reesă, că este un nivel redus al securității publice în zona de revitalizare , ceea ce reprezintă o problemă importantă a zonei.

Securitatea rutieră este o problemă destul de importantă în zona de revitalizare urbană **Terasa II + Rezina Vest**. Această problemă este una complexă, fiindcă ține de aspectul social , dar și de aspectele spațial-funcționale și tehnice , care pun în pericol siguranța cetățenilor.

Necesități: Pentru minimalizarea acestor riscuri , sporirea securității locuitorilor zonei de revitalizare urbană, este necesară îmbunătățirea infrastructurii urbane și anume: renovarea iluminatului public : pe străzi , pe scări , în curțile blocurilor locative. De asemenea este nevoie de construcția, renovarea , reparația îmbrăcămintei rutiere cu amenajarea a 2 stații de așteptare a transportului , amenajarea, marcarea trecerilor pentru pietoni ,construcția, renovarea trotuarelor, instalarea indicatorilor rutieri.Totodată este necesară instruirea locuitorilor , inclusiv a copiilor despre riscurile cărora sunt supuși ca urmare a nerespectării regulilor de circulație.

Potențial : Îmbunătățirea siguranței poate fi realizată prin implementarea proiectelor în comun : administrația publică locală cu suportul financiar al diferitor fonduri de investiții în domeniul construcției, renovării , drumurilor , trotuarelor ,extinderii trotuarelor, iluminatului public . În zonă este un potențial urban bun , grupul de inițiativă, care poate mobiliza locuitorii , inclusiv tineretul și copiii , prin activități de informare și implicare în sensul sporirii securității rutiere în zonă.

3.2.2. Sfera Economică.

După cum a fost menționat mai devreme în zona de revitalizare evident se constată lipsa diversității activităților economice, ce denotă o dezvoltare slabă a sectorului de afaceri. Conform datelor prezentate de serviciul de comerț al primăriei or.Rezina, în zona de revitalizare există 40 agenți economici înregistrați și 36 agenți economici care își desfășoară activitatea în zonă. Sistemul economic al zonei de revitalizare este diversificat, în zonă există magazine de produse alimentare și mărfuri industriale, 1 restaurant , 1 farmacie, 4 ateliere de prestare a serviciilor auto, 2 hoteluri , sediul Publicației publice „ Cuvîntul,, SRL, AO ADR,, Habitat,, filiala Centrului Medical,, Galaxia,, și altele .Lipsa unei piețe de produse agricole și numărul mic de magazine reduce concurența , prețurile mărfurilor fiind simțitor majorate în comparație cu cele din magazinele , care activează în alte zone ale orașului și asortimentul produselor este

limitat, locuitorii zonei fiind nevoiți să meargă în alte zone să facă cumpărături. De asemenea activitatea de producere este limitată.

Necesități: Locuitorii din zonă au nevoie de o diversificare a ofertei în magazinele locale, dar și a paletei de servicii. Este necesară deschiderea unei filiale a unei bănci pentru ca locuitorii să poată efectua operațiuni financiare. Amenajarea unei piețe agricole pentru ca locuitorii zonei să poată accesa produsele agricole locale de sezon mai ușor. Pentru asigurarea acestor necesități este util încurajarea agenților economici, care activează în zonă, să se dezvolte prin diversificarea produselor .

Potențial: . Unele încăperi din clădirea fostului gimnaziu și cota parte din clădirea Biroului de Statistică Rezina abandonate reprezintă un potențial economic și pot fi valorificate – renovate prin atragerea investițiilor, care ar putea contribui la dezvoltarea zonei , unde ar putea fi deschise servicii de consultație pentru persoanele, care doresc să-și deschidă o afacere în zonă , servicii publice. Totodată vor fi create și locuri noi de muncă.

3.2.3 Sfera de mediu.

Sfera de mediu ca și cea socială și economică, reprezintă un factor esențial al dezvoltării durabile a zonei de revitalizare urbană. O problemă a zonei de revitalizare sunt suprafețele de colectare a deșeurilor menajere. În zonă există 8 suprafețe de colectare a deșeurilor (platforme), care au fost construite în anul 2005 și se află într-o stare nesatisfăcătoare , degradând în timp. Locuitorii caselor la sol o dată în săptămână beneficiază organizat de evacuarea deșeurilor de către Î.M., Servicii Comunal Locative Rezina,, .

Imaginea nr.25 . Platformă de colectare a deșeurilor menajere din str.Păcii , or. Rezina.

Sursa : foto comisia consultativă

Sectoarele locative individuale nu sunt conectate la traseele de canalizare . În fiecare gospodărie sunt construite haznale de canalizare pentru acumularea apelor reziduale, care la solicitarea proprietarilor periodic sunt evacuate contraplată , poluînd de-a șirul anilor mediul ambiant.

O altă problemă a zonei de revitalizare reprezintă azbestul. Majoritatea caselor la sol sunt acoperite cu foi ondulate de ardezie cu termenul de exploatare expirat.

Necesități: Pentru asigurarea sănătății locuitorilor din zona de revitalizare este nevoie de renovarea , modernizarea suprafețelor de colectare a deșeurilor, asigurarea curățeniei străzilor, instalarea urnelor, evacuării regulate a deșeurilor menajere, finalizarea construcției drumului de ocolire , pentru care documentația de proiect a fost elaborată și verificată, cu scopul interzicerii circulației transportului de mare tonaj pe străzile Lomonosov, Orhei și Centurii, construcția drumurilor locale în cartierul Rezina -Vest pentru amenajarea spațiilor verzi existente, construcția traseelor de canalizare pentru conectarea masivelor locative individuale, sădirea și amenajarea noilor zone verzi.

Potențial: Problema deșeurilor menajere poate fi soluționată prin modernizarea platformelor de colectare a deșeurilor existente. De asemenea, poate fi promovată colectarea separată a deșeurilor, metode cum poate fi diminuată producerea deșeurilor și respectiv, amplasarea tomberoanelor speciale pentru diferite tipuri de deșeuri. Un mare potențial pentru îmbunătățirea condițiilor de mediu o au spațiile publice verzi, care necesită a fi reabilite, curățite , amenajate, înierbate, toaletate.

Poluarea aerului .

În oraș nu există un sistem de monitorizare a calității aerului , însă din studiul efectuat putem menționa ,că în această zonă sunt multe case de locuit individuale la sol , unde ca agent termic servește cărbunele și lemnul, astfel există o probabilitate de creștere a emisiilor de mono carbon , care au consecințe negative asupra sănătății.

De asemenea calitatea aerului este afectată și de transportul auto , deoarece străzile Lomonosov și Orhei , care sunt parte componentă a zonei de revitalizare, pe care circulă tot transportul auto , inclusiv de mare tonaj.

Necesități: Pentru asigurarea sănătății locuitorilor minimalizarea cazurilor de îmbolnăviri este nevoie de o monitorizare constantă a calității aerului , efectuarea măsurilor de protecție a mediului ,evacuarea zilnică a deșeurilor cu curățirea platformelor de colectare , înlocuirea dispozitivelor de încălzire – a sobelor prin gazificarea tuturor locuințelor, instalarea sistemelor autonome de încălzire cu gaze naturale, interzicerea circulației transportului de mare tonaj prin oraș ,adică finalizarea lucrărilor de construcție a drumului de ocolire a or. Rezina, amenajarea spațiilor verzi existente și sădirea spațiilor verzi noi.

Potențial: Drumul nefinalizat, proiectul de execuție a finalizării construcției drumului de ocolire , pot fi atrase finanțări pentru executarea lucrărilor de construcție .Odată cu finalizarea lucrărilor de construcție , transportul de mare tonaj nu v-a circula prin oraș. Traseele de gazoduct de presiune medie și joasă sunt construite, la care se pot conecta toate gospodăriile din sectorul locativ individual și respectiv cu instalarea sistemelor autonome de încălzire cu gaze naturale. În zona de revitalizare sunt zone verzi mari , care pot fi amenajate , renovate, extinse.

3.2.4. Sfera spațial – funcțională .

Starea clădirilor.

Strada Păcii, care este parte componentă a zonei de revitalizare este cea mai veche parte a orașului, construcțiile fiind executate în anii 1960 – 1970 , primele 26 blocuri locative cu 2-3 nivele,1 bloc cu 5 nivele,458 case de locuit individuale la sol,filiala Centrului Medical,,Galaxia ,, o biserică în faza de construcție, magazine,o sală de festivități,Biroul de Statistică Rezina , grădinița de copii, nr.1,, Leagănul Copilăriei,, gimnaziul,care nu activează,2 hoteluri, sediul punctului de vamă.

Blocurile locative cu multe nivele sunt într-o stare avansată de degradare. La nivel de oraș/zonă nu au fost întreprinse măsuri centralizate de reparație capitală a blocurilor locative. Proprietarii, în mod individual își repară propriile apartamente după posibilități. Nici la o clădire din zonă nu este executată izolarea termică a pereților și a planșelor. Parțial un număr foarte mic de apartamente sunt izolate termic individual, haotic cu încălcarea soluțiilor hromatice a fațadelor, de către proprietari. Fațadele sunt urâte. În curțile blocurilor locative lipsește mobilierul urban.

Imaginea nr. 26 .Clădirea gimnaziului abandonată , str. Păcii, nr.34/1 , or. Rezina

Sursa: Vizite de observare (octombrie 2019)

Imaginea nr. 27. Sală de festivități , magazin alimentar , Î.I. „ Evelina Răducan,,str. Păcii , nr.44, or.Rezina

Sursa: Vizite de observare (octombrie 2019)

Imaginea nr. 28. Curtea blocului locativ nr.65 str.Păcii , or.Rezina

Sursa: Vizite de observare (octombrie 2019)

Imaginea nr. 29. Bloc locativ nr.75 , str.Păcii , or.Rezina

Sursa: Vizite de observare (octombrie 2019)

Imaginea nr. 30. Filiala Centrului Medical ,, Galaxia,, , str. Păcii, nr.63, or.Rezina

Sursa: Vizite de observare (octombrie 2019)

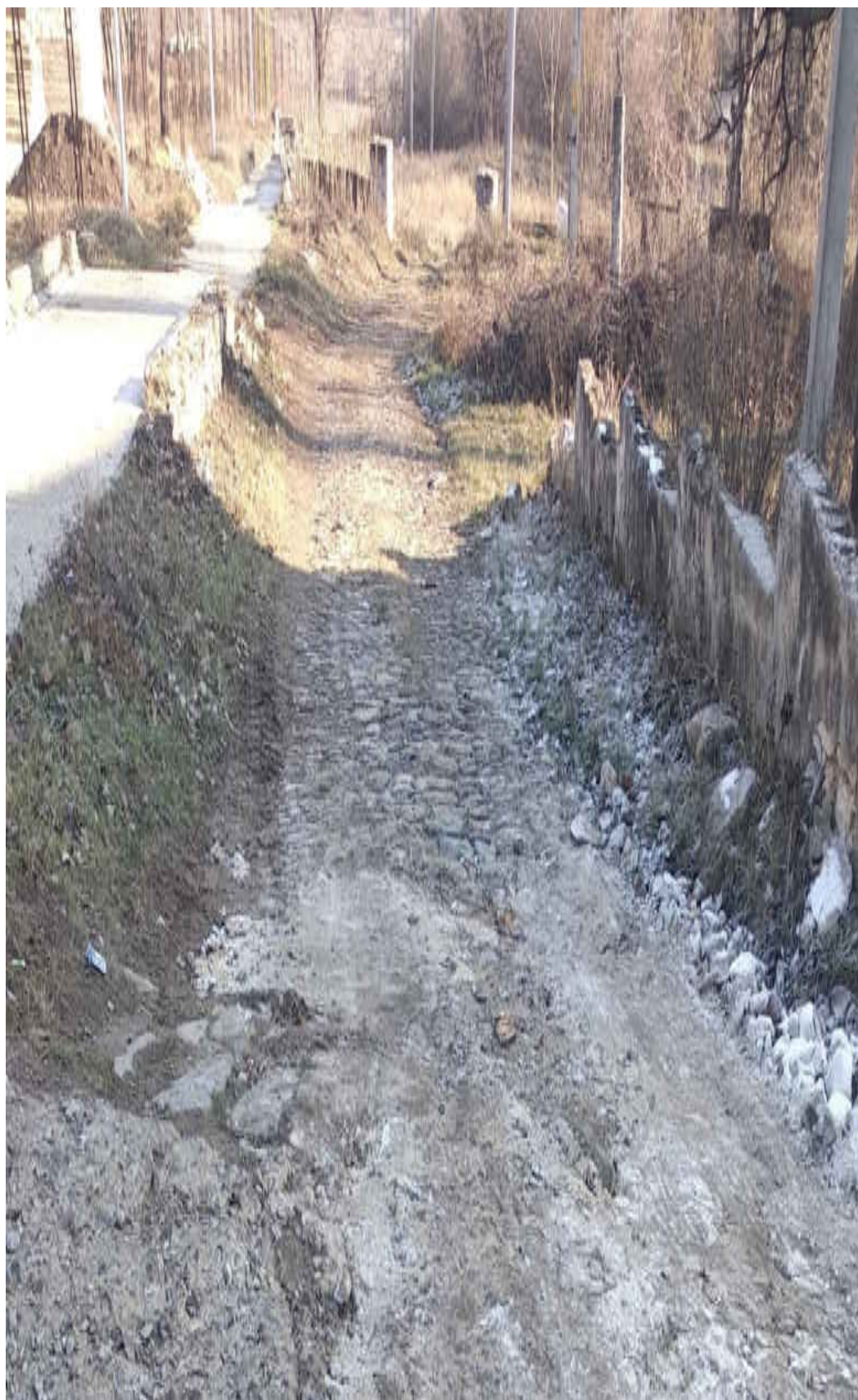
Imaginea nr. 31. Grădinița de copii nr.1 „ Leagănul Copilăriei, str.Păcii, nr.32, or.Rezina

Sursa: Vizite de observare (octombrie 2019)

Imaginea nr. 32.Gardul și curtea Grădiniței de copii nr.1 „ Leagănul Copilăriei, str.Păcii, nr.32, or.Rezina

Sursa: Vizite de observare (octombrie 2019)

Imaginea nr. 33.Accesul pentru transport la Grădinița de copii nr.1 „ Leagănul Copilăriei, str.Păcii, nr.32, or. Rezina

Sursa: Vizite de observare (octombrie 2019)

Imaginea nr. 34. Consultări publice cu locuitorii din str.Neculce, or. Rezina

Sursa: Vizite (iunie 2021)

Necesități: Este necesar de a : crea asociații de locatari în blocurile locative cu scopul organizării , executării lucrărilor de renovare ; efectuarea izolării termice a pereților și a planșelor blocurilor locative cu multe nivele. În procesul de revitalizare urbană este important de a implica la maxim potențialul social local atât în renovări cât și la amenajări , salubrități , înverziri și decorațiuni.

Potențial: Există grupul de inițiativă , există clădiri: blocuri locative , clădirea gimnaziului abandonată , clădirea grădiniței de copii , care pot fi renovate , izolate termic , cu suportul administrației publice locale , prin atragerea diferitor fonduri de investiții .Instituțiile locale pot deveni generatoare ale reabilitării , prin organizarea sărbătorilor locale, târgurilor, competițiilor sportive , a diferitor evenimente.

Imaginea nr. 34. Terenul sportiv abandonat , str. Păcii, nr.34/1, or.Rezina

Sursa: Vizite de observare (octombrie 2019)

Spații publice.

Zona de revitalizare este considerată o zonă lipsită de spații publice , inclusiv facilități sportive și terenuri de joacă , spații publice de agrement. A fost construit Centrul Multifuncțional destinat activităților sportive din str. Păcii, nr.34/1. Numărul terenurilor de joacă pentru copii este limitat – 5 terenuri, ceea ce are o mare importanță pentru calitatea vieții locuitorilor din zonă, inclusiv a copiilor.

Curțile blocurilor locative sunt într-o stare deplorabilă : îmbrăcămintea rutieră a acceselor deteriorată, rețelele iluminatului public deteriorate ,neeficiente, fără mobilier urban, care necesită renovări esențiale.

Scara care leagă cele trei terase din or.Rezina : str. Lomonosov – str. Păcii – str. 27 August **cu 424 de trepte și 5 terase**, în ultimii ani cu surse financiare ale primăriei or.Rezina, a fost începută renovarea : au fost betonate treptele , executat iluminatul public , dar au fost montate corpuri de iluminat foste în folosință , care nu sunt eficiente energetic. Din lipsă de surse financiare lucrările de renovare n-au fost finalizate .Nu sunt renoși pereții de sprijin , balustrada.Lipsește mobilierul urban.Zonele verzi din preajma scării necesită amenajări.

Imaginea nr. 35. Scara cu 424 trepte și zona verde aferentă ei, care leagă cele trei terase din or.Rezina : str. 27 August - str. Păcii - str. Lomonosov

Sursa: Vizite de observare (octombrie 2019)

Imaginea nr. 36. Segmentul scării : str. Lomonosov – str. Păcii , or. Rezina.

Sursa: Vizite de observare (octombrie 2019)

Necesități: Finalizarea lucrărilor de renovare a scărilor cu schimbarea corpurilor de iluminat eficiente , instalarea mobilierului urban, reabilitarea curților blocurilor locative , inclusiv renovarea îmbrăcămintei rutiere a acceselor spre blocurile locative, renovarea iluminatului public, instalarea mobilierului urban, amenajarea terenurilor de joacă pentru copii.

Potențial: Există scara cu 424 trepte și 5 terase , curți generoase aferente blocurilor locative , care în comun cu : GLI , administrația publică locală , locuitorii , cu suportul financiar al diferitor fonduri de investiții pot fi renovate , amenajate întru asigurarea condițiilor decente de trai pentru locuitori , inclusiv pentru copii.

Zonele verzi și de agrement .

Zonele verzi și zonele pentru agrement sunt de o importanță foarte mare pentru locuitorii or. Rezina. Spațiile de agrement , cum ar fi parcurile din oraș, locurile de joacă pentru copii îndeplinesc multe nevoi ale comunității locale, inclusiv funcții de mediu, și contribuie la îmbunătățirea calității aerului și apei. În zona de revitalizare se află o zonă verde neamenajată, sădită haotic , neîngrijită , copacii nu sunt curățiți de mulți ani, care este cea mai mare zonă verde din zonă și din cauza reliefului deluros și neamenajat este inaccesibilă pentru plimbări , unde lipsește mobilierul urban. Terenul de joacă pentru copii la grădinița nr.1 nu este amenajat. Scurul existent aferent bisericii în construcție nu a fost reamenajat de vre-o 30 ani.

Imaginea nr. 37. Scuarul din preajma bisericii în construcție, str.Păcii , or.Rezina

Sursa: Vizite de observare (octombrie 2019)

Necesități: Este necesară renovarea terenului sportiv , amenajarea terenului de joacă la grădinița nr.1, amenajarea scuarului din preajma bisericii în construcție , amenajarea zonei verzi din preajma scării.

Potențial : Teren sportiv abandonat , zonă mare verde existentă , teren de joacă pentru copii la grădinița nr.1, scuarul din preajma bisericii, care în comun : GLI , locuitorii , cu contribuția primăriei or. Rezina și cu suportul financiar al diferitor fonduri de investiții , pot fi renovate, amenajate și folosite în folosul comunității locale.

Accesul la serviciile publice .

Zona de revitalizare se caracterizează printr-un acces dificil la cele mai importante servicii publice. Aici nu există instituții publice administrative, instituții de învățământ, cu excepția grădiniței de copii nr.1, filiale de poșta , filiale de banci, piețe , în zonă nu există nici un bancomat , nu există nici o stație de așteptare a transportului public amenajată. În zonă se afla numai o gradiniță de copii , filiala Centrului Medical „Galaxia,, , o farmacie , 2 hoteluri, o sală de festivități . Populația este nevoită să meargă în centrul orașului pentru a rezolva careva probleme administrative , sociale , juridice ,de sănătate ,întocmirea actelor oficiale și altele. Clădirea gradiniței de copii nu este izolată termic : pereții exteriori și planșeul nu sunt izolați termic , peretele de sprijin din curtea grădiniței din partea str. Pacii posedă deformații , accesul pentru transport la grădinița nr.1 este deteriorat.

Necesități : Locuitorii au nevoie de susținere pentru a accesa serviciile publice prin îmbunătățirea circulației transportului public pentru a ajunge mai ușor la destinație în centrul orașului , construcția a două stații pentru așteptarea transportului – una pe strada Păcii vizavi cu filial CM „ Galaxia „și una la intersecția străzilor Păcii cu Orhei, deschiderea unei piețe agricole

, unei filiale a unei bănci, renovarea iluminatului public în curțile blocurilor locative și pe scări, izolarea termică a clădirii grădiniței și a blocurilor locative cu multe nivele , renovarea accesului pentru transport la grădinița nr.1.

Potențial : Curțile blocurilor locative , care trebuie renovate cu instalarea mobilierului urban , renovarea iluminatului public, renovarea îmbrăcăminte rutiere .Un potențial enorm îl deține clădirea abandonată a fostului gimnaziu , care poate fi renovată , unde pot fi deschise : centru de plasament temporar pentru copiii din familii social vulnerabile și pentru bătrânii singuratici cu dizabilități.Totodată pot fi create locuri de muncă în zona de revitalizare. Reabilitarea acceselor spre blocurile locative si instituțiile de educație . Poate fi implicat la maxim potențialul social local.

3.2.5. Sfera Tehnică .

Infrastructura rutieră și pietonală.

Infrastructura rutieră și pietonală a degradat foarte mult în timp. Numai str.Orhei , care este parte componentă a drumului național Bălți –Ribnița R-20 a fost renovată, iar celelalte străzi : Pacii , M.Basarab, Tinereței , Neculce ,Chilia , trotuarele , accesele la blocurile locative , care sunt drumuri locale , sunt într-o stare deplorabilă .În cartierul Rezina –Vest numai două străzi din 8 sunt asfaltate, altele 6 sunt din piatră spartă . Acest lucru crează incomodități pentru pietoni si afectează siguranța lor la trafic.Parcărilor sunt neorganizate, neamenajate , atât pe marginea drumurilor , cât si în curțile blocurilor locative, din ce motiv zona a devenit neatractivă, nesigură. Din cauza drumurilor deteriorate , rutele de transport public evită să circule în zonă, creind dificultăți de deplasare.

Necesități: Este necesară reparația capitală a drumurilor locale, a trotuarelor , acceselor la blocurile locative , accesul pentru transport la grădinița de copii , organizarea trecerilor pentru pietoni ,construcția drumurilor în cartierul Rezina -Vest . Asigurarea calității transportului public cu orar stabil.

Potențial: Drumuri , trotuare , care pot fi construite, renovate la inițiativa GLI, cu suportul locuitorilor , agenților economici , activiștilor civici în parteneriat cu contribuția administrației publice locale și suportul financiar al diferitor fonduri de investiții.

Imaginea nr. 38 .Infrastructura rutieră și pietonală în ZRU,str. Păcii

Sursa: Vizite de observare (octombrie 2019)

Imaginea nr. 39. Infrastructura rutieră și pietonală în ZRU, str. Neculce , or. Rezina

Sursa: Vizite de observare (octombrie 2019)

Imaginea nr. 40. Infrastructura rutieră și pietonală în ZRU, str. M.Basarab , or. Rezina

Sursa: Vizite de observare (octombrie 2019)

Iluminatul public

În zona de revitalizare urbană există rețele de iluminat public pe toate străzile, dar nu toate sunt în stare bună. Deaceia o parte bună trebuie renovate pentru asigurarea siguranței și confortului locuitorilor și totodată asigurarea eficienței energetice.

Necesități : Pentru asigurarea eficienței energetice, siguranței și confortului în timp de noapte a locuitorilor din zona de revitalizare este necesară renovarea rețelelor de iluminat public : din curțile blocurilor locative și a străzilor : Neculce , M.Basarab și Tineretei ,schimbarea corpurilor de iluminat eficiente de pe scări .

Potential: Implementarea proiectelor de eficiență energetică la renovarea iluminatului public în curțile blocurilor locative , pe străzile M.Basarab,Neculce , Tineretei și pe scara cu 424 trepte.

Infrastructura edilitară (apeduct , canalizare , gaze naturale)

Pe toate străzile din zona de revitalizare sunt construite rețele de gazoducte de presiune medie și joasă . Teoretic este posibilă conectarea la rețeaua de gaze naturale , dar din lipsă de surse financiare nu toate casele la sol sunt conectate la rețeaua de gaze și chiar și acele care sunt conectate nu folosesc pentru energia termică numai gaze, dar folosesc cărbuni și lemne , ceea ce afectează mediul ambiant.

În tot orașul Rezina, începând cu anul 2002, încălzirea centralizată lipsește. Majoritatea apartamentelor dispun de sisteme de încălzire autonome.Un procent mic nu dispun de sisteme de încălzire din lipsa surselor financiare.

Toate blocurile locative , clădirile instituțiilor bugetare, clădirile private cu multe nivele ,casele de locuit la sol , sunt conectate la rețeaua de apă potabilă orașenească , care este gestionată de I.M. ,, Servicii Comunal Locative Rezina ,,,.

La rețeaua de canalizare sunt conectate numai clădirile cu multe nivele . Sectoarele locative individuale din zonă, inclusiv Rezina - Vest nu dispune de trasee de canalizare . Casele la sol dispun de haznale , care creează incomodități și poluiază solul și apele freatice, chiar dacă sunt evacuate periodic contraplată.Construcția stației de epurare din or.Rezina a fost începută în anul 2014 , dar până în prezent n-a fost pusă în funcțiune.

Necesități : Construcția traseelor de canalizare în sectoarele locative individuale pentru asigurarea unui trai decent pentru locuitorii din zonă și respectiv micșorarea poluării mediului ambiant.

Potențial : Recepționarea stației de epurare , extinderea traseelor de canalizare în sectoarele locative individuale, inclusiv Rezina - Vest la inițiativa GLI , insistența locuitorilor , cu contribuția administrației publice locale și suportul financiar al diferitor fonduri de investiții.

IV. VIZIUNEA ȘI OBIECTIVELE DE DEZVOLTARE A ZONEI DE REVITALIZARE URBANĂ

4.1 Viziunea de dezvoltare a zonei de revitalizare urbană

În anul 2023, după implementarea Programului de Revitalizare Urbană al orașului Rezina , locuitorii zonei de revitalizare, se vor bucura mult de îmbunătățirea calității vieții în zonă , după dezvoltarea urbanistică și îmbunătățirea stării mediului ambiant prin: micșorarea poluării mediului, prin reorganizarea circulației transportului de mare tonaj de pe străzile Lomonosov și Orhei pe drumul de ocolire a or.Rezina , care v-a fi finalizat ; posibilitatea de a se folosi de transportul public , care v-a circula regulat pe drumuri bune construite,renovate , cu stații pentru așteptarea transportului , cu treceri amenajate pentru pietoni ; prin posibilitatea de a se deplasa

pe scările renovate , cu iluminat public eficient , cu mobilier urban , zone verzi amenajate , scuar amenajat , teren sportiv renovat ; clădirea fostului gimnaziu renovată , unde vor fi deschise : centru pentru plasament temporar a copiilor din familii social vulnerabile și bătrâni singuratci cu dizabilități , secții sportive , încăperi de prestare a diferitor servicii ; amenajarea multor terenuri de joacă pentru copii , cu participarea activă la implementarea acestor proiecte a locuitorilor , agenților economici , activiștilor civici . Zona v-a avea un aspect atractiv , cu infrastructură edilitară dezvoltată , cu economie dezvoltată și locuri noi de muncă.

4.2. Scopul strategic al Programului de Revitalizare Urbană a orasului Rezina pentru anii 2020-2023

Îmbunătățirea calității vieții , creșterea : atractivității mediului urban , dezvoltării urbanistice în beneficiul cetățenilor, economiei și al societății în ansamblu .

4.3.Obiectivul general al PRU a or. Rezina este :

„Îmbunătățirea condițiilor de trai pentru locuitorii zonei Terasa II + Rezina Vest,,

Obiectivele specifice al PRU a orașului Rezina sunt :

Obiectivul specific nr.1 **„Asigurarea securității spațiilor publice , dezvoltarea urbanistică și protecția mediului ambiant in zona Terasa II + Rezina Vest ,,**

Obiectivul specific nr.2,**„Îmbunătățirea serviciilor educaționale în zona de revitalizare ,, .**

Obiectivul specific nr.3 **„ Sporirea incluziunii sociale si a oportunităților de dezvoltare pentru toți membrii comunității locale, inclusiv a grupurilor dezavantajate,,**

Obiectivul specific nr.4 **„ Creșterea atractivității economice , valorificarea resurselor locale a zonei de revitalizare și crearea locurilor noi de muncă ,, .**

V. PROIECTE PENTRU ZONA DE REVITALIZARE URBANĂ

Programul de revitalizare urbană a or.Rezina, perioada 2020 – 2023 se v-a implementa prin activități și intervenții sub forma proiectelor de bază și a celor complementare. Proiectele de bază reprezintă acțiuni concrete, planificate detailat , cu indicarea domeniului de aplicare, grupurilor țintă pentru a atinge obiectivele propuse. Proiectele de bază sunt completate de proiectele complementare , care la moment nu pot fi definite exact , adică la etapa de elaborare a Programului de RU. Iar pe viitor v-a permite includerea în sfera de aplicare a Programului activitățile, care vor contribui la realizarea obiectivelor Programului si vor fi formulate în timpul implementării lor în zona de revitalizare.

5.1. Proiecte de bază .

Nr proiectului	1
Titlul proiectului :	Îmbunătățirea sistemului de gestionare a deșeurilor menagere în ZRU Terasa II + Rezina Vest
Scop și direcții :	OS1
Localizarea	Zona de revitalizare urbană
Instituția responsabilă :	Primăria or. Rezina
Grupurile țintă :	GLI, locuitorii zonei de revitalizare
Descrierea proiectului	Proiectul prevede reabilitarea și modernizarea a 5 (cinci) platforme de colectare a deșeurilor menagere din zona de revitalizare. Platformele existente au fost construite în anul 2006 ,care pe parcursul anilor au degradat. Platformele de colectare a deșeurilor vor fi de tip închis, cu acoperiș cu gard de protecție , dotate cu tomberoane , inclusiv pentru colectarea separată a deșeurilor. În preajma platformelor v-a fi efectuată înverzirea : sădiți copaci , arbuști. Proiectul v-a conține activități privind consolidarea interacțiunii între membrii comunității locale prin organizarea activităților de salubritate și întreținere a zonelor verzi, petrecerea unei companii de informare, precum și activități educaționale privind promovarea colectării separate a deșeurilor .
Cost estimativ :	800 000 lei
Sursa de finanțare :	Primăria or. Rezina – 10 % Fondul Ecologic Național al Republicii Moldova-20% Fonduri externe
Rezultate estimate :	Cinci platforme de colectare a deșeurilor menagere funcționale moderne. Cetățeni informați privind importanța mediului înconjurător curat Micșorarea poluării solului , apelor freatice , aerului.
Metode de evaluare (măsurare) a efectelor proiectului de revitalizare	Numărul de platforme pentru colectarea deșeurilor menagere modernizate. Numărul tombeiroanelor noi instalate
Nr proiectului :	2
Titlul proiectului :	Siguranța cetățenilor prin modernizarea infrastructurii rutiere în zona de revitalizare Terasa II + Rezina Vest
Scop și direcții:	OS1, OS2, OS3

Localizarea:	Zona de revitalizare urbană : curțile blocurilor locative, străzile : Păcii, M. Basarab , Neculce, Chilia, Suveranității, Florilor, Doina, Tcacenco, Ștefan cel Mare, Dosoftei, Tinereței
Instituția responsabilă :	Primăria or. Rezina
Grupurile țintă :	GLI , locuitorii din zonă, inclusiv: persoanele cu dizabilități ; mamele cu copii mici; persoane în etate ; personalul didactic de la grădinița nr. 1; agenții economici
Descrierea proiectului :	Proiectul v-a conține : - construcția drumurilor locale din cartierul locativ individual Rezina -Vest; - reparații capitale a îmbrăcămintei rutiere din beton asfaltic; - a trotuarilor ; - schimbarea bordurii ; - instalarea indicatoarelor , semnelor rutiere; - marcaje rutiere , inclusiv a trecerilor pentru pietoni. Petrecerea: - sesiunilor de școlarizare a locuitorilor din zona de RU, inclusiv a copiilor ; - companiei de informare și conștientizare,, Siguranța la trafic înseamnă viață,,
Cost estimativ :	26 900 000 lei
Sursa de finanțare :	Bugetul local- 10% Bugetul raional -20 % Fondul rutier al Republicii Moldova-20% Fonduri externe de investiții
Rezultate estimate :	Drumuri construite Drumuri renovate Trotuare renovate Trotuare construite Bordură schimbată Bordură montată
Metode de evaluare (măsurare) a efectelor proiectului de revitalizare:	Număr redus de accidente rutiere Asigurarea siguranței rutiere a locuitorilor din zonă
Nr proiectului :	3
Titlul proiectului :	Amenajarea spațiului public – scuarului din preajma bisericii în construcție
Scop și direcții :	OS1, OS2, OS3
Localizarea :	Zona de revitalizare urbană , str. Păcii
Instituția responsabilă :	Primăria or. Rezina

Grupurile țintă :	GLI , locuitorii din zonă, inclusiv: persoanele cu dizabilități ; mamele cu copii mici; persoane în etate
Descrierea proiectului :	Proiectul v-a conține : amenajarea scuarului existent cu renovarea trotuarelor , schimbarea bordurii , curățirea copacilor , sădirea copacilor , semănarea ierbii , construcția unui havuz , pavarea căilor de acces, suprafeței în jurul havuzului, instalarea mobilierului urban , montarea rețelei iluminatului public. Amenajarea scuarului în comun cu locuitorii v-a contribui la îmbunătățirea confortului, securității publice și atractivității zonei de revitalizare. Organizarea înverzirii : sădirii copacilor , florilor , semănarea ierbii în comun cu GLI și locuitorii din zonă
Cost estimativ :	700 000 lei
Sursa de finanțare :	Bugetul local – 10% Fonduri externe de investiții
Rezultate estimate :	Spațiu public – zonă verde amenajată , atractivă cu un havuz , bănci, coșuri pentru deșeuri .
Metode de evaluare (măsurare) a efectelor proiectului de revitalizare :	O zonă de recreiere amenajată pentru adulți , copii și tineret Asigurarea siguranței publice pentru locuitorii : din zonă , din tot orașul și pentru oaspeți și turiști.
Nr proiectului :	4
Titlul proiectului :	Amenajarea spațiului public – renovarea scării cu 424 trepte , care leagă cele trei terase : str. Lomonosov – str. Păcii – str. 27 August
Scop și direcții :	OS1, OS3
Localizarea :	Zona de revitalizare urbană , de la str. Lomonosov până la str. 27 August , or. Rezina
Instituția responsabilă :	Primăria or. Rezina
Grupurile țintă :	GLI , locuitorii din zonă, inclusiv: elevii , care frecventează liceele , amplasate pe terasa a III; mamele cu mulți copii ; persoane în etate .
Descrierea proiectului :	Proiectul v-a conține : finalizarea lucrărilor de construcție a pereților de sprigin a scării (sectorul str. Păcii – str. Lomonosov), pavaje , schimbarea corpurilor de iluminat existente pe corpuri de iluminat eficiente energetic, amenajarea , salubritatea zonelor verzi pe ambele părți ale scării , sădirea copacilor , curățirea lor , semănarea ierbii , instalarea băncilor , coșurilor pentru deșeuri. Pe cele 5 terase montarea foisoarelor pentru odihnă și petrecerea timpului liber. La inițiativa GLI , împreună cu locuitorii din zonă

	organizarea efectuării salubrității zonelor verzi din preajma scărilor . Implementarea proiectului v-a contribui la îmbunătățirea confortului, securității publice și atractivității zonei de revitalizare.
Cost estimativ :	1500 000 lei
Sursa de finanțare :	Bugetul local – 10% Fonduri externe de investiții
Rezultate estimate :	Spațiu public – 424 trepte cu 5 terase a scări renovate, zone verzi aferente scărilor amenajate , bănci și urne instalate, iluminat public renovat eficient , micșorarea cheltuelilor pentru energia electrică.
Metode de evaluare (măsurare) a efectelor proiectului de revitalizare :	Îmbunătățirea condițiilor de deplasare a locuitorilor din : zonă , or. Rezina , a locuitorilor or. Rîbnița, care vin pe podul de peste râul Nistru în ospeție la părinți , copii, rude , prieteni. Asigurarea siguranței publice a cetățenilor.
Nr proiectului :	5
Titlul proiectului :	Modernizarea Instituției de Educație Timpurie nr. 1 „ Leagănul Copilăriei,,
Obiectiv specific :	OS 1, OS 2 OS 3
Localizarea :	str. Pacii, nr.32
Instituția responsabilă :	Primăria or.Rezina
Grupurile țintă :	GLI , locuitorii ZRU , parinții , angajații instituției
Descrierea proiectului :	Proiectul presupune îmbunătățirea infrastructurii educaționale, precum și creșterea accesului, calității și a atractivității educației preșcolare în ZRU prin modernizarea și renovarea IET nr.1 „ Leagănul Copilăriei,, . Dezvoltarea instituțională se va realiza printr-un complex de intervenții privind izolarea termică a pereților exteriori si a planșeului, lucrări de amenajare : renovarea peretelui de sprijin din partea str. Pacii si reparația gardului pe perimetrul terenului aferent gradiniței, renovarea accesului penru transport spre gradiniță. Totodată, proiectul prevede construcția unui acces pentru copii cu dizabilități locomotorii, dotarea cu echipament a locurilor de joacă, spațiilor sportive, platformei pentru colectarea deșeurilor, precum și crearea unei zone verzi cu gazon natural, flori și arbuști. Proiectul prevede activități privind promovarea educației incluzive, dezvoltarea managementului instituției, dezvoltarea ofertei educaționale, precum și dezvoltarea unor parteneriate și proiecte locale, naționale și internaționale , care să asigure implicarea instituției în viața comunității locale.
Cost estimativ :	1100 000 MDL
Sursa de finanțare :	Bugetul local -10%, Bugetul raional -20%

	Fundația „Polish aid”
Rezultate estimate :	Eficiență energetică , modernizarea IET nr. 1
Metode de evaluare (măsurare) a efectelor proiectului de revitalizare :	Numărul intervențiilor pentru modernizarea instituției preșcolare , economie la achitățile pentru energie termică.
Nr proiectului :	6
Titlul proiectului :	Îmbunătățirea mediului ambiant în zona Terasa II + Rezina - Vest
Scop și direcții :	OS1
Localizarea :	Zona de revitalizare urbană : Străzile: Ștefan cel Mare, Chilia,Tcacenco,Doina,Suveranității,Dosoftei, Florilor, str. M.Basarab , Neculce , str. Miorita , Orhei , Gorki , Lautarilor, Tinereței – sectoarele locative individuale.
Instituția responsabilă :	Primăria or. Rezina
Grupurile țintă :	GLI, locuitorii zonei de revitalizare
Descrierea proiectului :	Proiectul prevede construcția traseelor de canalizare in cartierele locative individuale si anume montarea țăvilor de canalizare , montarea căminelor de vizită , compactarea solului , restabilirea îmbrăcăminte rutiere. După recepția obiectivului , traseele de canalizare vor fi transmise în gestiune I.M., Servicii Comunal Locative Rezina,, .Contribuția locuitorilor masivelor locative individuale și durabilitatea proiectului , v-a fi conectarea la traseele de canalizare din contul lor și încheierea contractelor de prestare a serviciilor de canalizare cu I.M., Servicii Comunal Locative Rezina ,,, Proiectul v-a conține activități privind consolidarea interacțiunii între membrii comunității locale prin organizarea activităților de salubritate și întreținere a zonelor verzi, petrecerea unei companii de informare, precum și activități educaționale privind promovarea conectării la traseele de canalizare.
Cost estimativ :	9 360 000 lei
Sursa de finanțare :	Primăria or. Rezina- 20% Fonduri externe de investiții
Rezultate estimate :	Trasee de canalizare , gospodării conectate la traseele de canalizare Cetățeni informați privind importanța protecției mediului înconjurător Micșorarea poluării solului , apelor freatice , aerului , apelor râului Nistru.

Metode de evaluare (măsurare) a efectelor proiectului de revitalizare :	Îmbunătățirea condițiilor de viață a locuitorilor din zona de RU Micșorarea poluării : solului , apelor freatice , aerului,apelor râului Nistru.
Nr proiectului :	7
Titlul proiectului :	Crearea unui spațiu multifuncțional destinat activităților sportive
Scop și direcții :	OS1,OS2, OS3 ,OS4
Localizarea :	Zona de revitalizare urbană , str. Păcii , nr.34/1
Instituția responsabilă :	Primăria or. Rezina
Grupurile țintă :	GLI , locuitorii din zonă, inclusiv: tineretul , părinții ; persoanele în etate, echipele locale de sportivi
Descrierea proiectului :	Proiectul de revitalizare prevede renovarea terenului sportiv din preajma fostului gimnaziu Conține renovarea unui teren de sport multifuncțional: - terenuri dotate cu inventar sportiv pentru fotbal , volei ; - instalarea inventarului pentru fitness ; - amenajarea unui teren de joacă pentru copii . Care v-a propune practicarea sportului locuitorilor de toate vârstele, de la mic la mare. Petrecerea unei companii de informare ,, Pentru un mod de viață sănătos,,
Cost estimativ :	1 200 000lei
Sursa de finanțare :	Bugetul local – 10 % Fonduri externe de investiții
Rezultate estimate :	Teren sportiv multifuncțional renovat Tineri, copii informați, care constientizează importanța practicării sportului
Metode de evaluare (măsurare) a efectelor proiectului de revitalizare	Copii , tineri , adulți , care practică sportul zi de zi , duc un mod sănătos de viață.
Nr proiectului :	8
Titlul proiectului :	Dezvoltarea profesională pentru locuitorii zonei de revitalizare urbana
Scop și direcții :	OS3,OS4
Localizarea :	Zona de revitalizare urbană
Instituția responsabilă :	Primăria or. Rezina, AO ADR ,, Habitat,,Televiziunea locală ,,Elita,,

Grupurile țintă :	GLI , locuitorii din zonă, inclusiv: persoanele cu dizabilități ; Agenția pentru Ocuparea Forței de Muncă Rezina
Descrierea proiectului :	Proiectul v-a conține : sesiuni de informare cu privire la cariera pentru tineri. In cadrul sesiunilor tinerii vor fi instruiți : - Să se autocunoască , s-și dezvolte încrederea si respectul față de sine ; - S-ăși identifice nevoile, interesele, valorile si capacitățile personale, ce le vor facilita planificarea viitoarei cariere ; - Să identifice tipul de activitate, profesie, studii, conform intereselor , capacităților , pe care le posedă; - Să utilizeze diverse strategii de căutare a unui loc de muncă; - Să cunoască cadrul legal privind angajarea în câmpul muncii , drepturile si responsabilitățile angajaților si angajatorilor. De asemenea vor fi organizate instruirii pentru șomerii din zonă , adica recalificarea profesională, dobândirea unor cunostințe necesare pentru integrarea socială a persoanelor în concordanță cu aspirațiile lor profesionale și cu necesitățile pieței muncii
Cost estimativ :	140 000lei
Sursa de finanțare :	Bugetul local
Rezultate estimate :	Tineri , locuitori , care au căpătat o calificare profesională , cunosc drepturile , obligațiunile și sunt activi in societate si in dezvoltarea economiei. După apsovirea cursurilor profesionale , tinerii vor fi asistați in procesul de cautare si obținere a unui loc de muncă de către Agenția pentru Ocuparea Forței de Muncă Rezina.
Metode de evaluare (măsurare) a efectelor proiectului de revitalizare :	Numărul de beneficiari instruiți; Numarul de tineri angajați în câmpul muncii ; Numarul de programe de dezvoltare profesională
Nr proiectului :	9
Titlul proiectului :	Diversificarea activităților extrașcolare și promovarea voluntariatului în rîndul tinerilor .
Scop și direcții :	OS1,OS2, OS3
Localizarea :	Zona de revitalizare urbană
Instituția responsabilă :	Primăria or. Rezina Consiliul raional , inclusiv Directia de Educație, Cultură și Sport al Consiliului raional Rezina
Grupurile țintă :	GLI , locuitorii din zonă, inclusiv: tineretul ;părinții ; AO ADR ,, Habitat,, Televiziunea locală ,,Elita,,

Descrierea proiectului :	Proiectul de revitalizare prevede renovarea unor încăperi în clădirea fostului birou „Statistica”, cu scopul deschiderii unui centru pentru tineret : Reparația capitală a unor încăperi , reabilitarea sistemului de încălzire , modernizarea rețelelor de alimentare cu energie electrică , reabilitarea rețelelor de aprovizionare cu apă și canalizare , reabilitarea iluminatului stradal , lucrări de amenajare , izolarea termică a pereților exteriori și a planșeului , schimbarea blocurilor de uși și ferestre , amenajarea suprafeței de colectare a deșeurilor menajere , lucrări de finisare interioară , construcția unui acces pentru persoane cu dizabilități locomotorii . După finalizarea lucrărilor de renovare , proiectul prevede spații de valorificare a timpului liber pentru tinerii elevi de la licee, studenți. Prin diferite activități , proiecte , voluntariat ei sunt implicați în soluționarea creativă a unor probleme ale comunității, unde își fac prieteni , își formează noi valori și acumulează experiență utilă.
Cost estimativ :	3 000 000 lei
Sursa de finanțare :	Bugetul local – 20 % Consiliul raional – 20% Fonduri externe de investiții
Rezultate estimate :	Clădire publică renovată cu spații renovate oferite tineretului de toate vârstele pentru diferite ocupații utile , care v-a duce la: - Utilizarea eficientă a timpului liber; - Dezvoltare personală; - Experiență utilă la obținerea unui loc de muncă; - Dobândirea noilor cunoștințe și abilități; - Prietenii valoroase ; - Partajarea cunoștințelor , deținute de alți colegi; - Formarea de contacte utile și cunoașterea factorilor de decizie din comunitate ; - Asumarea și gestionarea de responsabilități ; - Deprinderea lucrului în echipă
Metode de evaluare (măsurare) a efectelor proiectului de revitalizare :	Tineri, copii ocupați cu lucruri utile, creșterea creativității și gradului de eficiență în identificarea și utilizarea resurselor locale existente în rezolvarea problemelor locale.
Nr proiectului :	10
Titlul proiectului :	Siguranța cetățenilor prin modernizarea iluminatului public în zona de revitalizare

Scop și direcții:	OS1,OS2, OS3,OS4
Localizarea:	Zona de revitalizare urbană , curțile blocurilor locative din str. Păcii, străzile M. Basarab , Neculce și Tinereței
Instituția responsabilă :	Primăria or. Rezina
Grupurile țintă :	GLI , locuitorii din zonă, inclusiv: persoanele cu dizabilități ; mamele cu copii mici; persoane în etate ; agenți economici .
Descrierea proiectului :	Proiectul v-a conține : - renovarea rețelei iluminatului public; - montarea corpurilor de iluminat eficiente în curțile blocurilor locative și în străzile susnumite. Petrecerea: - sesiunilor de școlarizare a locuitorilor din zona de RU, inclusiv a copiilor
Cost estimativ :	1100 000 lei
Sursa de finanțare :	Bugetul local- 10% Agenția pentru Eficiență Energetică a Republicii Moldova -30% Fonduri externe de investiții
Rezultate estimate :	Iluminat public renovat , montarea a 150 corpuri de iluminat eficiente
Metode de evaluare (măsurare) a efectelor proiectului de revitalizare:	Număr redus de accidente rutiere Asigurarea siguranței rutiere a locuitorilor din zonă Număr redus de infracțiuni.
Nr proiectului :	11
Titlul proiectului :	Amenajarea unei piețe agricole în zona de Revitalizare Urbană
Scop și direcții:	OS1,OS2, OS3,OS4
Localizarea:	Zona de revitalizare urbană , str. Păcii
Instituția responsabilă :	Primăria or. Rezina
Grupurile țintă :	GLI , locuitorii din zonă, inclusiv: - persoanele cu dizabilități ; - mamele cu copii mici; - persoane în etate ; - agenții economici .
Descrierea proiectului :	Proiectul v-a conține amenajarea unei piețe agricole (mai întâi săptămânale , apoi permanente) în zona de revitalizare. Locuri de vânzare vor fi propuse mai întâi locuitorilor din zonă și apoi altor antreprenori din oraș , din raion , din republică.
Cost estimativ :	300 000 lei

Sursa de finanțare :	Bugetul local- 10% Fonduri externe de investiții
Rezultate estimate :	Intensificarea activității economice, diversificarea ofertelor comerciale , ușurarea efectuării cumpărăturilor pentru persoanele în etate , pentru femeile cu copii mici, care sunt nevoite să facă cumpărăturile necesare în centrul orașului, la o distanță de 3 km
Metode de evaluare (măsurare) a efectelor proiectului de revitalizare:	Piață agricolă amenajată , numărul de cumpărători , numărul de vânzători , locuri de muncă , dezvoltarea economiei.
Nr proiectului :	12
Titlul proiectului :	Deschiderea unui centru de plasament temporar a copiilor din familii social vulnerabile și a bătrânilor singuratici cu dizabilități .
Scop și direcții :	OS1,OS2, OS3
Localizarea :	Zona de revitalizare urbană, str.Păcii, nr.34/2
Instituția responsabilă :	Primăria or. Rezina Consiliul raional , inclusiv Directia de Educație, Cultură și Sport al Consiliului raional Rezina
Grupurile țintă :	GLI , locuitorii din zonă, inclusiv: tineretul ;părinții ; AO ADR ,, Habitat,, Televiziunea locală ,,Elita,,
Descrierea proiectului :	Proiectul de revitalizare prevede renovarea clădirii fostului gimnaziu: lucrări de reparație capitală , reabilitarea sistemului de încălzire , modernizarea rețelelor de alimentare cu energie electrică , reabilitarea rețelelor de aprovizionare cu apă și canalizare , reabilitarea iluminatului stradal , lucrări de amenajare , izolarea termică a pereților exteriori și a planșeului , schimbarea blocurilor de uși și ferestre , amenajarea suprafeței de colectare a deșeurilor menajere , lucrări de finisare interioară , construcția unui acces pentru persoane cu dizabilități locomotorii . După finalizarea lucrărilor de renovare , proiectul prevede spații de plasament temporar a copiilor din familii social vulnerabile și a bătrânilor singuratici cu dizabilități .
Cost estimativ :	6 000 000 lei
Sursa de finanțare :	Bugetul local – 20 % Consiliul raional – 20% Fonduri externe de investiții
Rezultate estimate :	Clădire publică renovată cu spații renovate oferite copiilor și persoanelor în etate , care v-a duce la: - Îmbunătățirea condițiilor de viață a copiilor din familii sociale vulnerabile și a bătrânilor singuratici cu dizabilități;

	- Formarea de contacte utile și cunoașterea factorilor de decizie din comunitate ; - Asumarea și gestionarea de responsabilități ; - Deprinderea lucrului în echipă
Metode de evaluare (măsurare) a efectelor proiectului de revitalizare :	- copii ocupați cu lucruri utile,asigurați; - creșterea creativității și gradului de eficiență în identificarea și utilizarea resurselor locale ; - persoane în etate , asigurate social , medical.

5.2.Proiecte complementare (Additional projects)

Nr proiectului:	1
Tipul proiectului :	Construcția a două stații de așteptare a transportului public
Descrierea proiectului :	Proiectul prevede construcția a două stații moderne pentru a oferi condiții bune de utilizare a transportului public în zonă (o stație pe str. Păcii, în preajma filialei CM,,Galaxia,, și alta la intersecția str. Orhei cu Păcii).
Cost estimativ :	320 000 lei
Sursa de finanțare :	Primăria or. Rezina Agenți economici
Nr proiectului:	2
Tipul proiectului :	Implementarea măsurilor de eficiență energetică a locuințelor din blocurile locative din zona de revitalizare urbană
Descrierea proiectului :	Eficiențizarea energetică a blocurilor locative cu multe nivele din zonă prin izolarea termică a pereților exteriori , reparația acoperișurilor, izolarea planșeelor ,reparația sistemelor de ventilare, organizarea scurgerii apelor de pe acoperișur
Cost estimativ :	4 000 000 lei
Sursa de finanțare :	Bugetul local-10% Agenția pentru Eficiență Energetică a Republicii Moldova -30% Fonduri externe de investiții
Nr proiectului:	3
Tipul proiectului :	Amenajarea a patru terenuri de joacă pentru copii

Descrierea proiectului :	Proiectul prevede amenajarea a patru terenuri de joacă moderne , dotate cu inventar performant , cu zonă de protecție , cu bănci pentru mame și bunici , cu coșuri pentru deșeuri.
Cost estimativ :	540 000 lei
Sursa de finanțare :	Primăria or. Rezina – 20 % Surse private - 80%
Nr proiectului:	4
Tipul proiectului :	Dezvoltarea capacităților liderilor locali în întocmirea și implementarea proiectelor
Descrierea proiectului :	Identificarea persoanelor active din zonă și organizarea instruirilor privind întocmirea și implementarea proiectelor.
Cost estimativ :	100 000 lei
Sursa de finanțare :	Primăria or. Rezina -10% Programe de finanțare externă
Nr proiectului:	5
Tipul proiectului :	Montarea unui panou publicitar în zona de revitalizare urbană
Descrierea proiectului :	Pentru informarea populației din zona de revitalizare , cu scopul organizării audierilor publice, proiectul prevede montarea unui panou publicitar , pe care vor fi afișate toate informațiile publice , anunțurile , solicitările instituțiilor publice.
Cost estimativ :	5 000 lei
Sursa de finanțare :	Primăria or. Rezina
Nr proiectului:	6
Tipul proiectului :	Interacțiunea socială – condiție a dezvoltării locale
Descrierea proiectului :	Proiectul prevede ca obiectiv susținerea activităților comune realizate de către locuitorii ZRU , care sunt menite să sporească interacțiunea socială, să consolideze încrederea între locuitori, să diminueze segregarea spațială și să stimuleze parteneriate eficiente. Implementarea proiectului v-a fi asigurată de Grupul Local de Inițiativă , care prin intermediul

	interacțiunii cu locuitorii (dezbateri , consultări publice , sondaje, studii), va elabora un calendar al activităților sociale și culturale pentru coagularea comunității locale. Astfel, se prevede organizarea și desfășurarea sărbătorilor, expozițiilor, festivalurilor, concertelor, picnicurilor, concursurilor, competițiilor sportive și a altor activități menite să sporească coeziunea socială
Cost estimativ :	400 000 lei
Surse de finanțare :	Fonduri externe

VI.CADRUL FINANCIAR

6.1 Cadrul financiar al Programului de Revitalizare Urbană al or. Rezina

Cadrul financiar al Programului este estimativ, acesta fiind supus riscului unor erori semnificative. Argumentarea în acest sens este existența unui număr mare de factori de incertitudine în privința accesării surselor externe, a planurilor detaliate privind implementarea proiectelor, gradul de maturitate a unor proiecte incluse în PRU, precum și incapacitatea de a estima cu exactitate gradul potențial de implicare în procesul de revitalizare a partenerilor externi.

Tabelul nr. 9 prezintă cadrul financiar estimativ al PRU, inclusiv divizarea acestuia conform surselor de finanțare. În primul rând conține costurile rezultate din valoarea estimată a proiectelor de bază incluse în programul de revitalizare urbană , pentru care se cunoaște o estimare destul de precisă a valorii acestora (maturitatea acestor proiecte indică faptul că implementarea lor va avea loc în următorii ani).

În al doilea rând conține valoarea estimată a proiectelor complementare, acestea fiind estimate foarte general.

Pentru implementarea proiectelor propuse în cadrul PRU se estimează următoarele bugete:

Tabelul nr. 9. Cadrul financiar estimativ al PRU al or. Rezina

	Surse financiare publice			Surse private, lei	Suma totală, lei
	Sursele APL, lei	Surse nationale, lei	Finanțări externe, lei		
Proiecte de baza	20 420 000	10 000 000	21 420 000	200 000	52 100 000
Proiecte complementare	815 000	1 200 000	2 890 000	460 000	5 365 000
Suma totală:	21 235 000	11 200 000	24 370 000	660 000	57 465 000

VII.IMPLEMENTAREA ȘI MANAGEMENTUL PROGRAMULUI DE REVITALIZARE URBANĂ

Sistemul de management al PRU reprezintă un proces cu o abordare complexă și inovatoare, formată dintr-un ansamblu de activități cuprinzătoare, desfășurate de diverse părți interesate, care trebuie corelate pentru a obține rezultate integrate în toate domeniile de intervenție. Acest fapt determină necesitatea de a gestiona acest proces într-o manieră continuă, eficientă și bazată pe parteneriat.

Principalul instrument pentru implementarea Programului de Revitalizare Urbană al or.Rezina va fi Consiliul de Coordonare al procesului de revitalizare urbană în or.Rezinai, care va asigura implementarea PRU. Președintele Consiliului va fi primarul or.Rezina. Vicepreședintele Consiliului v-a fi viceprimarul or.Rezina. Pentru implementarea proiectelor vor fi folosite surse de finanțare al administrației publice locale de nivelul I și II , surse financiare private , surse financiare externe . Consiliul va include consilieri ai Consiliului orășenesc Rezina și specialiști al Primăriei or.Rezina : arhitect , specialist în construcții , gospodărie comună și drumuri , asistență socială și protecția familiei. Coordonarea procesului de revitalizare va fi realizată în conformitate cu principiul parteneriatului, prin urmare, componența Consiliului poate fi extinsă prin includerea membrilor Comisiei Consultative, reprezentanților instituțiilor publice, mediului de afaceri, asociațiilor obștești și locuitorilor or.Rezina. Sarcinile de bază ale Consiliului vor fi următoarele:

- Coordonarea activităților de revitalizare urbană în or. Rezina;
- Implementarea obiectivelor PRU;
- Asigurarea integrării activităților;
- Monitorizarea și evaluarea PRU.

Consiliului de Coordonare a procesului de revitalizare urbană în or.Rezina va fi constituit prin Dispoziția primarului or. Rezina.

Planul de acțiuni pentru implementarea PRU al or.Rezina se va realiza în perioada 2020 – 2023.

Anul	Perioada	Activitatea
2020	Trimestrul I	Participarea în cadrul apelurilor de propuneri de proiecte
	Trimestrul II	
	Trimestrul III	
	Trimestrul IV	
2021	Trimestrul I	Prezentarea informației cu privire la realizarea PRU în anul 2020
	Trimestrul II	Participarea în cadrul apelurilor de propuneri de proiecte.
	Trimestrul III	Actualizarea PRU
	Trimestrul IV	
2022	Trimestrul I	Prezentarea informației cu privire la realizarea PRU în anul 2021
	Trimestrul II	Participarea în cadrul apelurilor de propuneri de proiecte.
	Trimestrul III	
	Trimestrul IV	
2023	Trimestrul I	Prezentarea informației cu privire la realizarea PRU în anul 2022
	Trimestrul II	Participarea în cadrul apelurilor de propuneri de proiecte.
	Trimestrul III	Prezentarea informației cu privire la realizarea PRU în anii 2020-2023
	Trimestrul IV	

Tabelul nr. 10 .Planul de acțiuni pentru implementarea PRU

VIII.MONITORIZAREA ȘI EVALUAREA IMPLEMENTĂRII PROGRAMULUI DE REVITALIZARE URBANĂ .

MONITORIZAREA

Monitorizarea și evaluarea sunt aspecte foarte importante ale procesului de revitalizare. Monitorizarea este utilizată pentru a evalua eficiența acțiunilor întreprinse și sensul întregului proces de revitalizare. Evaluarea este o evaluare ciclică a realizării obiectivelor asumate.

Monitorizarea și evaluarea proceselor de revitalizare sunt folosite pentru:

- îmbunătățirea continuă a calității implementării PRU ;
- asigurarea alocării eficiente a fondurilor publice prin verificarea logicii și consecinței programului și a raționalității obiectivelor;
- îmbunătățirea proiectelor , care nu sunt implementate în mod corespunzător - nu dau rezultatele dorite ;
- îmbunătățirea eficienței punerii în aplicare – sunt identificate erorile și decise modificările necesare în modul de gestionare a revitalizării.

Având în vedere faptul că, programul de revitalizare elaborat v-a servi pe o perioadă de 4 ani – 2020 - 2023, este important colectarea experiențelor cu privire la modul de a implementa proiecte de succes și dacă problemele, necesitățile și potențialul au fost corect identificate și abordate.

Monitorizarea în revitalizare se compune din două elemente:

- 1.Monitorizarea implementării programului de revitalizare, adică monitorizarea atingerii obiectivelor .
2. Monitorizarea progresului în implementarea proiectelor prevăzute în program pentru fiecare proiect separat.

Persoana responsabilă de PRU din cadrul Primăriei Rezina v-a monitoriza implementarea proiectelor. Împreună cu echipa de lucru din primărie vor evalua progresele și atingerea scopurilor propuse și vor publica rapoarte anuale.

Monitorizarea și evaluarea se va efectua, analizând obiectivele propuse.

Tabelul nr.11. Obiective strategice și indicatori de monitorizare

Obiective specifice	Indicatori de monitorizare
Obiectivul 1 : Asigurarea securității spațiilor publice , dezvoltarea urbanistică și protecția mediului ambiant în zona Terasa II +Rezina Vest	- nr. de spații amenajate ; - nr. de utilizatori ai spațiilor amenajate; - nr. de stații de transport public amenajate; - numărul persoanelor care folosesc spațiul public revitalizat ; - numărul gospodăriilor conectate la traseele de canalizare.
Obiectivul 2 : Îmbunătățirea serviciilor educaționale în zona de revitalizare urbană	- numărul de proiecte educaționale implementate ; - numărul intervențiilor pentru modernizarea instituțiilor publice ; - numărul activităților realizate pentru îmbunătățirea serviciilor educaționale
Obiectivul 3 : Sporirea incluziunii sociale și a oportunităților de dezvoltare pentru toți membrii comunității locale, inclusiv a grupurilor dezavantajate	- numărul activităților comunitare realizate ; - numărul persoanelor care folosesc spațiul public revitalizat

Obiectivul 4. Creșterea atractivității economice , valorificarea resurselor locale a zonei de revitalizare și creșterea locurilor noi de muncă	- numărul activităților realizate privind creșterea atractivității economice a ZR ; - nr. de persoane pregătite profesional ; - nr. de persoane consultate ; - nr. de afaceri locale deschise ; - nr. de persoane angajate în câmpul muncii.
--	--

Evaluarea programului de revitalizare și posibilele modificări .

Obiectivul principal al evaluării PRU al or.Rezina este aprecierea gradului de implementare a PRU și impactul procesului de RU asupra zonei de revitalizare . Astfel, se propune evaluarea la finele fiecărui an , cu publicarea raportului de activitate de către persoana responsabilă de procesul de revitalizare.

Dacă pe parcursul implementării vor avea loc situații și provocări semnificative, atunci la solicitarea Primarului or.Rezina, PRU va fi revizuit și adoptat din nou de către Consiliul orășenesc Rezina.

La finalizarea acestui PRU v-a fi întocmită o evaluare și un raport final , care vor conține rezultatele obținute și vor trasa direcții pe viitor pentru a continua dezvoltarea zonei de revitalizare urbană.

IX. IMPLICAREA LOCUITORILOR ȘI A PĂRȚILOR INTERESATE ÎN ELABORAREA PROGRAMULUI

O sursă importantă pentru realizarea PRU al or.Rezina a fost comunitatea locală din zona de revitalizare. În special, în urma determinării zonei degradate din oraș și zonei de revitalizare, locuitorii zonei au fost implicați în elaborarea analizei aprofundate a ZR și a ideilor de proiecte de bază și complementare. În acest sens, energia locuitorilor ZR, care a accelerat pe tot parcursul elaborării prezentului document, au făcut ca acesta să prindă o adevărată viață și să devină viu. Astfel, primul pas în efectuarea analizei aprofundate a ZR a constat în realizarea Fact Finding Mission (vizite de observare) în zona Terasa II+ Rezina -Vest. Vizitele de observare în teren au fost organizate pe data de 26 septembrie și 11 octombrie 2019 , 28-29 iunie 2021, dar și pe tot parcursul perioadei de elaborare și actualizare a PRU. Acestea au avut rolul de a discuta cu locuitorii zonei problemele locale, specificul zonei, precum și de a identifica resurse, lideri locali și alte părți interesate în dezvoltarea ZR.

Conform Liniilor directoare privind revitalizarea urbană în Republica Moldova ,în or.Rezina a fost creată Comisia Consultativă a procesului de elaborare a PRU al or. Rezina. Comisia Consultativă a fost implicată activ în procesul de planificare, a identificat problemele, necesitățile și potențialul zonei, a contribuit la formularea ideilor de proiecte de revitalizare și a consultat în permanență PRU al or. Rezina. Ședința de constituire a Comisiei Consultative a avut loc în incinta primăriei or. Rezina , pe data de 23 octombrie 2019. În cadrul ședinței, membrii Comisiei au luat cunoștință cu procesul de RU în Republica Moldova și în or.Rezina , au analizat rezultatele vizitelor de observare, au discutat și identificat problemele, necesitățile și potențialul ZR. Tema de acasă pentru următoarea ședință a constat în identificarea altor probleme și necesități ale zonei și discutarea acestora cu locuitorii ZR.

La data de 30 octombrie 2019, de asemenea în incinta sălii de festivități și sediu Î.I., Evelina Răducan,,din zona de revitalizare, a fost organizată a II-a ședință a Comisiei Consultative. La această ședință membrii Comisiei Consultative au prezentat un set de probleme identificate cu locuitorii din ZR , ceea ce este foarte important implicarea activă a locuitorilor în soluționarea problemelor locale.

La data de 6 noiembrie 2019, în incinta sălii de ședințe a primăriei orașului a fost organizată a III-a ședință a Comisiei Consultative. De această dată s-a discutat despre un șir de proiecte, care pot soluționa problemele zonei. S-a lucrat în 3 grupe, în care participanții au fost divizați pentru a genera idei într-un mod imparțial. La sfârșitul ședinței au fost identificate idei de proiecte care s-au adeverit a fi similare, interconectate, care vizează întreaga ZR. Majoritatea ideilor de proiecte identificate de membrii Comisiei Consultative au fost incluse în lista de proiecte de bază și complementare. Tot la această ședință s-a discutat în grup viziunea PRU al or. Rezina. Totodată membrii Comisiei au convenit asupra participării lor la implementarea proiectelor.

Lucrul Comisiei Consultative a fost esențial pentru procesul elaborării PRU a or. Rezina, chiar dacă aportul membrilor a fost diferit și foarte personal. A fost important să fie discutate anumite concluzii pe domeniile ce caracterizează ZR, anume cu locuitorii zonei, pentru că doar membrii comunității locale cunosc problemele, necesitățile și potențialul zonei.

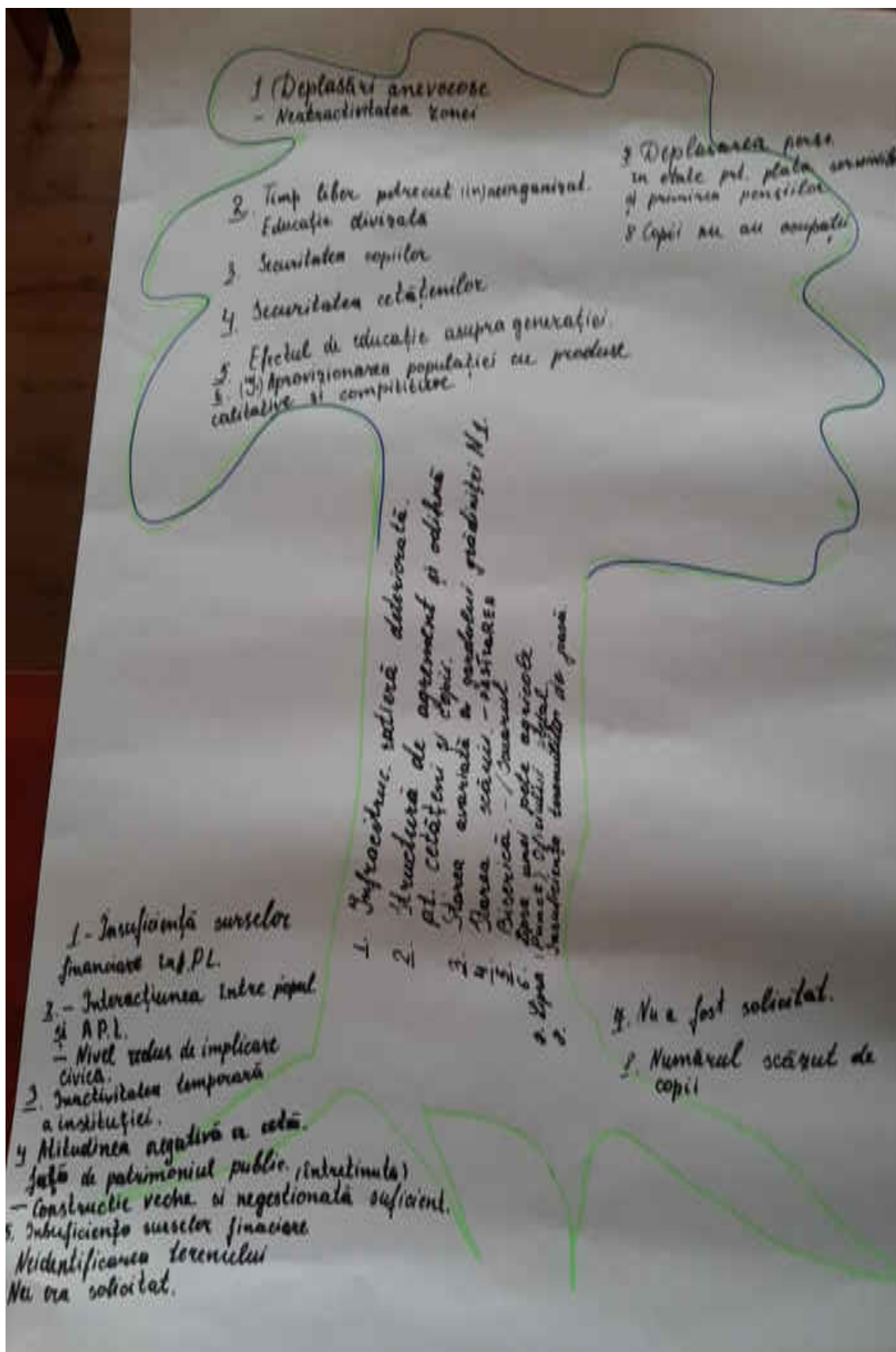
Imaginea nr. 41. Activitatea în grup. Ședința Comisiei Consultative din 23.10.2019

Sursa: Ședința Comisiei Consultative (octombrie 2019)

Imaginea nr. 42. Activitatea Grupului de Inițiativă. Ședința Comisiei Consultative din 30.10.2019

Sursa: Ședința Comisiei Consultative (octombrie 2019)

Imaginea nr. 43. Activitatea Grupului de Inițiativă. Ședința Comisiei Consultative din 30.10.2019. Determinarea necesităților, potențialului local din zonă
Sursa: Ședința Comisiei Consultative (octombrie 2019)

Imaginea nr.44. Consultări publice cu locuitorii din zona de revitalizare privind implementarea Programului de Revitalizare Urbană a or.Rezina pentru anii 2020-2023 și posibila actualizare .

Sursa: Vizite , str. Neculce, or. Rezina (iunie 2021)

Imaginea nr.45. Consultări publice cu locuitorii din cartierul locativ individual Rezina – Vest privind implementarea Programului de Revitalizare Urbană a or.Rezina pentru anii 2020-2023 și posibila actualizare .

Sursa: Vizite (iunie 2021)

Anexe :

1. Decizia Consiliului orășenesc Rezina nr.11/2 din 28.12.2019 „Cu privire la aprobarea Programului de Revitalizare Urbană (PRU) al or. Rezina pentru anii 2020 - 2023”;
2. Proces verbal nr.1 al ședinței Comitetului de Coordonare pentru elaborarea PRU al or. Rezina
3. Proces verbal nr. 2 al ședinței Comisiei Consultative privind Revitalizarea Urbană în or. Rezina ;
4. Proces verbal nr. 3 al ședinței Comisiei Consultative privind Revitalizarea Urbană în or. Rezina ;
5. Proces verbal nr. 4 al ședinței Comisiei Consultative privind Revitalizarea Urbană în or. Rezina.
6. Proces verbal nr.01 al consultărilor publice cu locuitorii din zona de revitalizare privind implementarea Programului de Revitalizare Urbană a or.Rezina pentru anii 2020-2023 și posibila actualizare.

7. Proces verbal nr.02 al consultărilor publice cu locuitorii cartierului locativ individual Rezina-Vest privind implementarea Programului de Revitalizare Urbană a or. Rezina pentru anii 2020-2023 și posibila actualizare .

8. Decizia Consiliului orășenesc Rezina nr. din 01.2022 „Cu privire la actualizarea Programului de Revitalizare Urbană (PRU) al or. Rezina pentru anii 2020 – 2023 ”